Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Kärstin Hellsten

MONICA PÅ RESA

GÖTEBORGS·UNIVERSITETS·BIBLIOTEK

Allmänna Sektionen

Pedag.
Sv. Barnb.

BIBLIOTEKA

MONICA PÅ RESA

MONICA PÅ RESA

Berättelse för unga fickor av

KÄRSTIN HELLSTEN
(Lena Mikael) [pseud.]

AB LINDQVISTS FÖRLAG

STOCKHOLM

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

Av Kärstin Hellsten
(Lena Mikael)

har förut utkommit

LISE PÅ SKOGSLYCKAN
MONIKA KOMMER HEM
MONIKA PÅ BLÅSKÄRS Ö
MONIKA TAR HEM PRISET

J. SIMELII ARVINGARS BOKTRYCKERI AB
Helsingfors 1955

Min dotter Hjördis Margareta
tillägnas denna bok!

FÖRSTA KAPITLET

— Att inte »Jakob» kan passa tiden! Monica Brand såg oroligt bort över Skeppsbron. Men se där kom hon äntligen! En bil körde just ner på kajen, »Jakob» hoppade ur och rusade ögonblicket därpå med armarna fulla av väskor, målarskrin och paket uppför landgången. Snart stod hon bredvid Mona däruppe på däck, nickade och log ner mot herr och fru Berg, Monas tant och farbror, samt de båda kamraterna Ivar Langs och Ulla Lövs uppåtvända leende anleten.

— Hej! ropade hon ivrigt. Hej! Nu är det vi som ger oss ut på äventyr!

På kajen rådde liv och rörelse. Försäljarna skrek ännu i sista minuten ut sina varor och folkmassan delade sig. De som skulle med på färden gick ombord, de som blott var där för att vinka av vänner och bekanta stod kvar med sina näsdukar i händerna. Musiken spelade från mellandäck, landgången drogs in och ångbåten började sakta glida ut från kajen.

Ivar Lang sprang upp på foten till Gustav III:s staty och lät näsduken fladdra för vinden så länge han såg en skymt av båten och flickornas glada ansikten. Ulla Löv väntade förargad på honom. Åh vad Ivar alltid var till sig då det gällde Mona! tänkte hon. Och det fast han visste att hon var förlovad! Men Mona brydde sig bara om sin Erik, som väl var!

— Kom nu Ivar! ropade Ulla otåligt medan herr och fru Berg stoppade ner sina näsdukar och gick bort mot spårvagnshållplatsen . . .

— Ja, måtte de nu få en riktigt lyckad färd och inte råka ut för alltför många äventyr, sade herr Berg.

— Den där flickan som Mona är så betagen i, är alldeles för ytlig i min smak, svarade hans hustru. Och inte tycker jag egentligen att det passar sig att de ger sig ut så där på egen hand! Jag förstår inte riktigt att Monas mormor har gett henne lov till det.

— Seså Nanny, nu får vi inte vara för gammaldags, invände herr Berg. Ungdomen nu för tiden har vanor så olika våra på sin tid, och fru Sörenson är ovanligt förståndig. Flickorna kommer att sköta sig fint, det är jag säker på. Mona är en tös att lita på, det vet du, och den där svarthåriga tösungen »Jakob» är det heller ingen fara med . . . Lang hade allt bra gärna velat göra dem sällskap, tillade han med en sista blick ner över kajen. Fjällvärlden måste ju vara ett paradis för målarungdom.

— Ja, men *det* hade då inte alls passat sig, utbrast fru Berg. Hur kan du bara tänka på något sådant!

— — —

— Kom, sa Jakob ombord på »Rex» i samma ögonblick som herr och fru Berg trängde sig upp på »tvåans» bakre plattform. Vi måste ta reda på vår hytt.

— Jag har redan stuvat in mina pinaler därnere, svarade Mona. Du ska få se ett sånt tjusigt krypin vi har fått.

Hon gick före nerför de smala trapporna till deras förstaklasshytt. Två breda kojer, nattduksbord och ett

par hyllor för bagaget var hela inredningen. Genom den runda fönstergluggen hördes vågornas kluckande ljud, och vattenytan glittrade i solskenet.

— Jätte! utbrast Jakob. Här ska man sova gott!

Klockan var ännu inte ett och de hann också placera sina däckstolar på en bra plats i lä på övre däck, innan det ringde till lunch.

De trängdes i trappan med andra ivriga, glada passagerare, och var snart nere i matsalen där det stod tre bord dukade. Vid det mittersta bordet, som var kaptenens, fick de sina platser anvisade. Bordssällskapet bestod för övrigt av en familj med två vuxna söner, en medelårders dam som såg ut att vara affärskvinna eller lärarinna och en likadeles ensam herre, vilken med sitt gråsprängda hår påminde om deras lärare vid målarskolan, Knut Bergerling.

Jakob stirrade hänryckt på honom, och Mona knuffade henne varnande i sidan.

— Söta Jakob, viskade hon. Börja inte svärma med detsamma.

— Ser du inte vad han är lik Bergerling, mumlade Jakob. Lika elegant, och se på de grå tinningarnas charm sen! Är du då alldeles okänslig för sånt! Kan du förresten förstå att vi två målarkladdar får sitta vid det här förnämliga bordet?

— Det har vi farbror Ernst att tacka för, viskade Mona. Han känner kaptenen förstår du.

Men nu serverades ett underbart smörgåsbord, och snart njöt de i fulla drag av alla assietternas innehåll. När det sen följde en härlig châteaubriand och till sist en coupe med jordgubbsglace hade både Jakob och Mona glömt allt annat för bordets njutningar.

— Vilken mat, suckade Jakob förnöjd... Tror du verkligen att det är *vi* som sitter här? mumlade hon. Jag är rädd att jag ska vakna upp därhemma i Södertälje vilket ögonblick som helst. Väck mig inte om jag sover Mona, för då vill jag sova i evighet.

— Som du äter, ser du inte värst drömlik ut, svarade Mona. Ja visst är det livat och vad vi ska ha skoj! Tänk att få se fjällen! Jag undrar om det är sant att fjällvärlden och havet liknar varandra! Vet du vad farbror Edvard sa' till mig då den här resan blev bestämd? Jo:

— Wenn man die Berge sieht, dann muss man weinen!»... Fast då talade han om alperna förstås... Men det är ett vackert gammalt ordstäv...

— De duger allt de här alperna också ska du se, svarade Jakob. Tänk på skisserna som »lilla Maj» skickade oss... Åh, det är väl att vi äntligen får litet nya motiv, du och jag... Man blir så in i vassen trött på att måla samma gamla landskap jämt!

Nu blev bordssamtalet mera allmänt, och det befanns att både familjen med de två sönerna samt den ensamma damen ämnade göra samma tur som flickorna och var försedda med samma slags rundresebiljetter... Den ensamme herrn skulle med till Luleå.

Efter lunchen satte flickorna sig bekvämt i sina däckstolar för att njuta av solen och vinden. Bredvid dem hade en annan ung flicka tagit plats, och snart pratade de alla tre som gamla bekanta. Hon hette Gullan Ström och var på väg till anhöriga i Luleå för att njuta av sommarferierna och förevisa sin färska studentmössa.

Eftermiddagen gick fort. Mona övergav ibland sin

stol, gjorde strövtåg längs däcket och lät Jakob och Gullan fortsätta bekantskapen, eller ställde sig borta i aktern och såg på det virvlande vattnet och måsarna som följde båten i täta skaror. Ännu gick färden inomskärs, men efter middagen, som var lika utsökt som lunchen, började de skymta öppnare vatten.

När solen sjönk bakom strimman av land, steg i dess ställe månen upp ur havet i öster. Då spelade musiken upp till dans på mellandäck, och där dansades till långt in på natten.

Göran och Ingemar Dalberg, de två bordskamraterna, var goda dansörer, men helst dansade Mona ändå med förste styrman som befanns ha varit kamrat med Erik en sommar på skolskeppet »Falken». Jakob var överlycklig då hon fick dansa ett par danser med Bergerlings dubbelgångare, som visade sig vara belgare och geolog, gammal Sverigeresenär och van vid svenska förhållanden . . .

Uppe på övre däck dansade Göran och Gullan sista dansen alldeles ensamma till tonerna nere från mellandäck. Görans röda kalufs lyste grann trots skymningen. Men nu kom Mona och styrman Ankar uppför trappan och klättrade upp i en av räddningsbåtarna. Därifrån såg de ut över vattnet och den lysande månstrimman. Vinden var svag och luften ljum. Snart började dock sjöluften ta ut sin rätt och Mona gäspade helt oromantiskt, medan hon lyssnade till unge Ankars skildring av en långkryssning han gjort.

— Hej Mona, sitter ni här och svärmar! Jakob och Ingemar kom rusande uppför den smala trappan, följda av familjen Dalberg. Nu slutar de att spela,

men jag har alls ingen lust att koja än! Jakob tog några danssteg på däcket.

— Men det har jag, o du milde vad jag är sömnig, utbrast Mona.

— Inget under, se! inföll grosshandlar Dalberg och pekade mot öster, där horisonten började lysas upp av ett milt rosafärgat sken... Solen går snart upp! *Vi* går och lägger oss nu i alla fall, det är en dag i morgon också!

Snart låg däcken tysta och tomma. Passagerarna sov innanför de små runda fönstergluggarna, sövda av vattenskvalp och maskinernas taktfasta dunkande... Mona tänkte på Erik som somnade varje kväll till denna musik, det var som om hade han varit henne så nära, nu när hon fick leva i samma miljö som han.

Monas fästman, Erik Rostell, var just klar med sin första examen och hade nyss fått ett vikariat som styrman på en av de stora båtar hans far en gång fört. Mona var alltså ensam ända till nästa sommar, då Erik skulle återvända till landbacken igen. När »Jakob» föreslagit denna sommarresa, med jakt efter nya motiv och intryck, var hon därför överlycklig att kunna följa med.

Monika Brand och Maja-Lena Jakobsson, »Jakob» som hon kallades, var gamla vänner. Då Mona efter slutad skolgång i Västerköping, där hon haft ett hem hos sin mormor ända från det hon som liten flicka mist båda sina föräldrar, kom upp till Stockholm för att gå ett par terminer på Borgert- och Bergerlings målarskola, blev Jakob den av kamraterna som hon kom att vara mest tillsammans med. Sen hade flickorna följts åt och var sen förra hösten elever på Konst-

akademin, där Jakobs okynnigt glada humör och Monas natuliga charm gjorde dem båda omtyckta av alla. Trots Jakobs skenbara ytlighet arbetade hon målmedvetet med sin konst, och Monas och hennes vänskap gick inte att rubba.

De skulle under sin färd också gästa »Lilla-Maj», ännu en av det glada målargänget från Akademin. Även Janina, den tjeckiska flyktingen som varit deras goda vän och målarkamrat hela denna tid, samt Majs ständige följeslagare, »Ynglingen Ekström», var i sommar Majs gäster. De bodde alla hos Majs gifta syster Marianne, vars man, en ung konstnär, hade köpt sig en gammal stuga nära Abisko turiststation. Där ämnade nu Mona och Jakob stanna ungefär fjorton dagar på sin resa.

Alla de gamla kamraterna från Borgert- och Bergerlings målarskola höll alltjämt ännu troget tillsammans, och det var därför både Ivar Lang och Ulla Löv varit nere vid båten för att sända hälsningar upp till Abisko och inte utan avund vinka av de två lyckliga resenärerna.

ANDRA KAPITLET

— Jakob vakna! Mona skuffade Jakob omilt i sidan, hoppade själv ur sin koj och öppnade den lilla fönstergluggen. Titta, samma bedårande väder! Hon andades in den friska sjöluften i fulla drag.

— Ljuvligt, mumlade Jakob, men är du inte ett dugg morgonsömnig? Jag skulle kunna ligga minst

ett par timmar till. Hon gäspade och borrade ner huvudet i kudden.

— Sömntuta! Jag ger mig i alla fall upp på däck nu! Mona drog raskt på sig sockorna och skorna. Den ljusgrå veckade linnekjolen och en knallröd jumper fullbordade toaletten.

Efter en hastig titt i spegeln tog Mona trapporna till övre däck i långa skutt. En besättningskarl gav just däcket en sista översköljning med friskt havsvatten, kocken tömde en pyts med matrester genom en glugg långt under henne, och måsarna kom genast i en virvlande hop för att slåss om rovet.

— Godmorgon, min unga dam! Det var den belgiske professorn som stod bakom henne. Följ med mig upp på kommandobryggan, fröken Brand, så ska jag visa er utsikten därifrån.

— Ja, men . . . Mona tvekade en aning. Kommandobryggan brukade vara förbjudet område för passagerarna, men professor Duprét var tydligen ett undantag. Snart stod de båda däruppe hos kaptenen som vänligt hälsade dem välkomna. Han lånade Mona sin kikare, och hon såg bort mot den avlägsna kusten med dess små fyrar och enstaka låga hus.

Herrarna samtalade livligt, kaptenen gav endast då och då några order till den tyste rorgängaren, och Mona njöt av den friska morgonbrisen som rufsade om i hennes hår. Men snart ringle klockan till frukost och styrman Ankar avlöste kaptenen på kommandobryggan, medan Mona följde honom och professor Duprét ned till matsalen.

Jakob var redan där och blev helt förvånad, då hon såg vem som så artigt öppnade dörren för Mona.

— *Var* har du varit? Jag har letat en evighet efter dig, utbrast hon. Det kunde inte katten ligga ensam kvar i hytten sen du hade gått.

— I kväll får vi oväder mina damer, spådde grosshandlare Dalberg. Så det är bäst vi äter ordentligt medan vi kan.

— Inte, det där kan du inte lura oss med, pappa, utbrast Göran. Vad säger kapten om den saken?

— Det är nog ingen fara, svarade denne. Nu får ni i stället bereda er på att göra strandhugg i Sundsvall. Jag måste ligga och lasta där ett par timmar.

Det blev ett bra tillfälle att röra på benen. Passagerarna gick i samlad tropp en långpromenad och klättrade upp på det höga berget norr om stan, där de hade en imponerande utsikt över höjderna omkring och det vackra inloppet...

Efter ännu ett par timmars färd angjordes nästa hamnstad, och när de lämnast även den bakom sig, var det tid för middag.

— Vilken mat, suckade Jakob i dag som dagen förut. Skulle vi äta så här jämt då bleve vi snart inga genier, du Mona. Att vara mätt, det ger ingen inspiration, det känner jag tydligt... Tänk vad du ska bli fet och präktig när du blir kaptensfru och flackar omkring på haven med din Erik och alltid lever så här kräsligt! Hon skrattade retsamt.

— Åh, vi tänker hålla oss på varma breddgrader och leva på frukt, svarade Mona. Jag ska förresten ta min skissbok med mig upp på däck och rita fiskmåsar i eftermiddag, annars blir vi rakt för slöa, det har du så rätt i, tillade hon.

Monas arbetsiver smittade av sig och snart satt flickorna bekvämt tillbakalutade i sina däckstolar och sökte fånga fiskmåsarnas eleganda silhuetter i deras snabba flykt kring båten...

— Jag tror fastiskt det är samma måsar som följt oss från Stockholm, utbrast Gullan, som var en intresserad åskådare... Jag känner absolut igen den där som har så arga gula ögon!

Ingemar och Göran brast i skratt då den medelålders damen, fröken Nord, allvarsamt invände att *det* var då alldeles omöjligt.

Nu försvann den höga och bergiga Ångermanlandskusten alltmer ur synhåll. Det blev åter en underbar kväll på havet med ett strålande månsken. Det avlägsna landet blev bara till en mörk strimma och en regelbundet blinkande fyr försvann även den så småningom akteröver.

Grosshandlare Dalbergs bebådade oväder uteblev; det var endast en aning kyligare än kvällen förut. Men dansen höll ungdomarna varma, och sen samlades alla passagerarna åter i matsalen till en gemensam avskedssupé, ty i morgon skulle deras vägar skiljas åt i Luleå. Åtminstone för en del av dem.

Det åts kräftor och hölls tal både för kaptenen och professor Duprét. Fröken Nord hade strängat sin lyra och talade på vers både trevligt och kvickt. Mona och Jakob som först varit litet rädda för hennes respektingivande sätt, var nu enbart glada över att hon också skulle fortsätta samma väg som de.

Ungdomarna dröjde länge uppe på däck innan de kunde besluta sig för att gå till kojs. Sista kvällen till havs, innan nästa etapp av resan började, syntes dem

så vemodsfullt vacker. De två dagarna hade varit så händelserika och tycktes alltför hastigt ha flugit förbi ombord på ångbåten, som varit liksom en värld för sig. En värld av solsken, nya intryck, behaglig slöhet och vila.

— Men det är inte alltid så här, berättade Mona allvarligt för Göran och Gullan. Jag är van att bo vid havet om somrarna och vet hur det kan storma. Tänker på hösten då allt blir mörkt och kallt och vinden piskar vågorna...

— — —

Nästa morgon då Mona såg ut genom fönstergluggen hade ångbåten närmat sig land igen. Men nu syntes inte längre branta, bergiga stränder utan en låg kustremsa med till synes härliga badvikar.

I Luleå skulle de lämna båten, och efter ett hjärtligt farväl till kaptenen och styrman Ankar gick de snart över landgången, alla fullastade med ryggsäckar, och flickorna med målarskrin och stafflin. Gullan möttes av sina anhöriga och försvann ur deras åsyn, professor Duprét bjöd dem artigt farväl, och flickorna traskade tillsammans med familjen Dalberg och fröken Nord iväg till hotellet; ty inte förrän dagen därpå skulle de fara vidare med tåget till Abisko.

— Hör ni töser, vi hyr en båt och far ut och badar i eftermiddag, föreslog Ingemar. Och det förslaget vann allas gillande.

Nästa morgon möttes de åter likt en enda stor familj vid stationen. Pojkarna Dalberg hade en resegrammofon i bagaget och med den förkortades resan betydligt, ty nu gick färden långa tröttsamma timmar

genom ett öde, enformigt landskap av myrmarker och tynande granskog.

Sent omsider började dock vitglänsande fjälltoppar skymta i fjärran, och flickorna hängde ut genom fönstren, ivriga att se den första skymten av fjällen. Snart följde järnvägen utmed stranden av Torneträsk, som visade sig vara en underbart vacker sjö med fjäll som reste sig allt högre utmed dess stränder.

På eftermiddagen nådde de resans mål, Abisko turiststation. Där stod också kamraterna från Akademin och väntade på dem, både »Lilla-Maj» och Rune, »ynglingen Ekström» kallad, samt Gösta, deras värd.

— Hejsan Jakob, hit med bagaget bara! Rune grinade välkomnande mot dem, och tänderna lyste vita i hans solbrynta ansikte.

— Hej Mona-Lisa, nu ska du få se på motiv, min flicka!

— Det var alla tiders att ni kom! Janina och Marianne väntar på oss därhemma med kaffet! Vad jättekul vi ska ha! utropade Maj och kramade om dem allt vad hon orkade.

Alla pratade i munnen på varandra, och flickorna hann knappt ta ordentligt farväl av sina reskamrater, som skulle inkvartera sig på hotellet. Men de skulle ju åter träffas och tillsammans fortsätta resan efter ett par veckors uppehåll; Jakob och Mona sade därför hastigt adjö, och sen traskade ungdomarna i en lång rad efter Gösta den lilla stigen bort från stationen mot fjällets brant.

Åh, flickorna tvärstannade efter en stunds vandring, och deras glada röster förstummades av beundran. Där låg framför dem en ensam liten stuga i fjällets

mäktiga skugga, och långt nedanför glänste Torne träsk.

— Hallå! Välkomna! Janina och Marianne stod där på förstutrappan och vinkade åt dem. Kaffet är färdigt!

TREDJE KAPITLET

»Vid femton års ålder blev stugan mig trång», trallade Jakob morgonen därpå, medan hon kammade sig och slog med handen mot takbjälken för vart tag hon tog med kammen.

— Följ med ner och tvätta er i jocken, ropade Maj från andra sidan den lilla vinden, och snart rusade flickorna i kapp ner till fjällbäcken, vars klara grönskimrande vatten skurit sig djupt ned genom klippan.

Vattnet var kallt och friskt, och med röda kinder och händer gick de snart alla fyra efter sin morgontvätt tillbaka upp till den lilla stugan.

Nu kunde de riktigt se hur låg och förfallen den var, trots den pågående ombyggnaden, ty på gaveln var en vägg nedriven för att lämna plats för ett större rum. Hammarslagen hade dånat hela morgonen, ty Gösta och »ynglingen Ekström» var i full färd som byggnadsarbetare.

— Har ni sovit gott? frågade Gösta med munnen full av spik.

— Jätte, bedyrade Jakob och Mona.

— Mat! ropade Marianne i samma ögonblick från köket och pojkarna langade belåtna verktygen ifrån sig.

Ett ögonblick därefter satt de alla tätt hopträngda runt köksbordet. Den väldiga spiselmuren tog upp halva golvytan, ett bord och en soffa utgjorde resten av möblemanget. En blank kopparkruka med friskt vatten från fjällbäcken stod på vedlåren, och en vit katt med fyra ungar låg och spann på spiselmuren. I en stenlagd gång utanför hade Marianne ordnat med diskbänk och köksskåp samt tvättställ; allt gjort av packlårar med skynken i glada färger som förhängen.

Havregrynsgröt och stekt fläsk! Det var annat än den festliga matsedeln ombord på »Rex», men både gröt och fläsk försvann med rekordartad hastighet varefter Rune diskade och Maj torkade, medan Mona och Jakob plockade fram sina skissböcker och vattenfärger. Marianne gjorde i ordning matsäck, bredde smörgåsar och fyllde två termosflaskor med rykande varmt kaffe.

När allt var klart gömde Gösta stugnyckeln under en takbjälke, och sen begav de sig iväg bort till hållplatsen för att ta rälsbussen till Björkliden på andra sidan Nuoljafjället. Men vilka stod där redan vid hållplatsen om inte sällskapet från i går, både familjen Dalberg och fröken Nord! Tillsammans åkte de nu runt fjället och startade sedan i en lång rad vandringen uppför branten genom björkskogen.

— Se! Gösta visade dem stolt utsikten, och ingen vågade först störa stämningen ens med ett förtjust utrop. Till höger låg Nuoljafjällets väldiga massa, mörk och tung. Nedanför sträckte sig sjön med mäk-

tiga fjäll på andra stranden och den egendomligt formade »Lapporten» i fonden. Allt skimrade i färger så nya och underbara för Monas och Jakobs skönhetstörstande ögon...

— Men *hur* ska man kunna måla något sådant här? utbrast Mona andlöst.

De fortsatte vandringen uppåt den branta sluttningen för att nå Nuoljafjällets topp. Solen brände het, men inga myggor syntes till, och den höga luften gjorde det allt lättare att gå. Fröken Nord höll jämna steg med ungdomarna och var liksom de klädd i shorts, en tunn blus och präktiga pjäxor. Herr och fru Dalberg var vana fjällvandrare men kom ändå ett stycke efter, emedan de då och då stannade och såg på utsikten. Göran och Ingemar gjorde små avstickare för att undersöka en del fjällblommor, och det blev därför Gösta och Marianne, Jakob, Mona och fröken Nord som först hann upp till fjälltoppen och sökte upp röset på dess högsta punkt. Flickorna tog ivrigt fram sina skissböcker men lade åter tveksamt ner dem. Utsikten var alltför storartad, färgspelet för nytt; de *kunde* helt enkelt inte genast samla sig inför allt vad de såg.

Marianne och Janina dukade fram kaffet. Det övriga sällskapet var också försett med matsäck, och snart satt de alla kring det improviserade kaffebordet vid röset och bara såg och såg ut över den fantastiskt vackra utsikten, ner över Torne träsk och bort mot de blånande fjällen med den eviga snön som skimrade på topparna.

— Åt det hållet har vi Norge! Gösta pekade mot väster och de mäktiga höjderna längst bort... Hem

ska vi ta en annan väg så att vi kommer rakt ner till Abisko, tillade han, och efter en härlig rast förde han dem ned utefter fjällets östsida. Strax nedanför toppen råkade de på en präktig snödriva, där Göran och Ingemar genast började snöbollskrig. Flickorna försökte värja sig och det blev i stället fröken Nord som fick en snöboll under bluskragen, men även hon gav tappert igen och snart fick pojkarna ge sig för övermakten.

Men de måste vandra vidare och kom snart till en fjällsjö med skimrande, klart vatten, och pojkarna stannade efter för att ta sig ett dopp.

— Det var inte alls kallt som man kunde tro, berättade Göran andfådd, då de hann ifatt de andra; men i samma ögonblick avbröt Marianne honom med ett rop... Alla såg bort mot fjällsjöns andra strand där en ståtlig rentjur långsamt kom gående i effektfull relief mot de blå fjällen och konturen av Lapporten som bakgrund.

De följde renen med ögonen och upptäckte till sin förvåning snart ännu en ren som oroligt sprang av och an på ett litet område.

— Det måste vara något särskilt som står på, mumlade Gösta. Annars skulle inte den där renkon vara så orolig!

— Vi går dit och ser efter, föreslog Ingemar ivrigt.

— Det är onödigt att vi går en sån omväg allesammans svarade Gösta. Rune eller jag kan gå dit. Men han smittades snart av de andras iver och hela sällskapet vandrade iväg bort mot sjöns andra strand.

När de rundat den lilla viken skyndade de på stegen

och var snart framme hos renkon. Tjuren hade för länge sen försvunnit bort över fjällets sluttning.

— Titta! utropade flickorna och sprang bort till en liten renkalv som låg på marken intill en stor sten.

— Den är bestämt skadad, utbrast Göran och strök med fingrarna utefter ena benet på renkalven. Titta så snett benet ligger!

— Stackars liten, mumlade Mona ömt, och flickorna smekte varsamt den lilla kalven.

— Benet är säkert brutet, sade Gösta. Den måste höra till någon hjord som håller till här i närheten. Jag tänker det blir bäst vi tar hem den till Jonte, det är en fjällförare som har en stuga inte långt härifrån. Han vet säkert vems kalven är.

— Jag kan bära dit den, som vet var Jontes stuga ligger, föreslog Rune, så kan ni gå före hem.

Renkon försvann även den åt samma håll som tjuren medan Rune tog kalven över axeln och började klättra nerför branten. Det övriga sällskapet följde honom en bit för att sen fortsätta rätt ner mot Abisko turisthotell. Halvvägs stannade Gösta och flickorna och vilade i riset som täckte sluttningen medan de väntade på Rune. Familjen Dalberg och fröken Nord klättrade vidare och fortsatte raka vägen hem.

Men tiden gick och ingen Rune kom. Gösta såg allt oftare på sin klocka.

— Han måtte väl inte gått vilse heller, mumlade han.

— Vi går tillbaka och möter honom, föreslog Maj. Jonte kanske inte var hemma. Jakob reste sig genast ivrig att följa med.

— Vi följs väl åt allesammans, nu vill jag inte tappa bort någon mer av er, svarade Gösta, och så klättrade

de återigen vägen tillbaka uppför den branta sluttningen och lämnade björkskogen bakom sig. Ibland stannade de och ropade så högt de förmådde, men det kom inget svar. Maj skyndade före utom sig av oro. Rune var ju hennes speciellt gode vän och hon kunde inte dölja sin ängslan. Det hade också hunnit bli sent och Rune hade dröjt märkvärdigt länge... — Titta! Däruppe ser jag någon! ropade hon plötsligt. Oh Gösta, det måste vara han!

De klättrade sista biten så fort de förmådde, och däruppe på avsatsen satt mycket riktigt Rune lutad mot en av de grå stenhällarna.

— Men Rune, varför skyndar du dig inte ner? ropade Maj. Om du visste vad vi har varit ängsliga för dig!

— Tja, svarade Rune till svar på hennes frågande blickar. Kalven kommer nog ordentligt dit han hör hemma. Jonte tog hand om den så länge. Men nu är det *jag* som har vrickat foten i stället och jag kan inte ta ett steg till, hur jag än bär mig åt. Han gjorde ett försök att resa sig, men sjönk tillbaka med en grimas av smärta. Jag har släpat mig hit, klev ner mig mellan ett par stenar litet längre bort. Men nu är det stopp, jag klarar mig inte längre. Bussigt att ni kom tillbaka, mumlade han innan han till deras stora förskräckelse förlorade medvetandet.

Maj föll på knä bredvid honom, och han öppnade snart ögonen igen och såg sig förvirrad omkring.

— Jag tuppade visst av? Han gjorde ett försök att småle. Hur i all sin dar ska ni få hem mig?

— Kunde du bära kalven bort till Jonte så ska väl jag kunna bära hem dig, svarade Gösta lugnt, lyfte

upp honom och hängde honom över sin axel. Men inom sig undrade han nog hur i all sin dar det skulle gå att klättra med den bördan hela den branta vägen ner till hotellet. Du får det inte vidare bekvämt, sade han, men jag har inget att göra en bår av just nu.

— Det går allt, stönade Rune, där han hängde som en mjölsäck över Göstas breda skuldra.

Nu började en mödosam klättring nerför branten. Svetten pärlade i Göstas panna, och de fick lov att rasta då och då.

Flickorna hämtade friskt vatten åt dem i fjällbäckarna och gav dem att dricka, och Maj lindade sin våta näsduk om Runes fotled som redan svullnat betänkligt.

Men till slut var de ändå nere vid hotellet och Mona sprang in för att höra efter hjälp, medan de andra slog sig ned för att vila. Ingemar och Göran grejade snart i ordning en bår och så bar de Rune den lilla stigen förbi stationen bort till Göstas och Mariannes lilla stuga. Fru Dalberg hade velat behålla Rune på hotellet, men Rune försäkrade att han bara vrickat sig och absolut inte hade några ben brutna. Fick han bara sitta still några dar så skulle allt vara bra igen, menade han.

De fann nyckeln i gott förvar under takbjälken och kom in i köket där den vita katten spinnande strök sig mot deras ben. Rune lyftes över till kökssoffan och Maj lindade behändigt ett våtvarmt omslag om fotleden. Marianne gjorde upp eld i spisen medan Jakob och Mona skalade potatis och dukade bordet till kvällsmålet.

Göran och Ingemar hade svårt att lämna de glada

kamraterna och blev stormförtjusta då Marianne bjöd dem slå sig ner vid bordet. Om inte Rune behövt vila hade de aldrig kunnat besluta sig för att göra uppbrott, men nu var Maj obarmhärtig och gjorde allt för att få dem alla i säng.

— Om jag inte vore så trött i benen skulle jag följa er en bit, sade Jakob då pojkarna gick. Men Gösta knackade ur sin pipa på förstubron och stängde obevekligt dörren, gäspade och förklarade även han att nu måste de sova. Hur ljus natten än var.

FJÄRDE KAPITLET

— Rune är inte bra. Foten är lika svullen! Maj kom en morgon ett par dar senare och satte sig på sängkanten hos Mona. Gösta säger att han blir tvungen att fara till sjukstugan med honom, så vi måste kvicka oss med frukosten.

Jakob och Mona steg genast upp och gjorde sig i ordning. Snart satt alla vid frukostbordet, medan Rune låg på kökssoffan med foten invirad i ett stadigt bandage.

— Jag följer med er, Gösta, inföll Marianne. Jag behöver handla litet till hushållet, och flickorna får stanna hemma och vakta huset.

— Ja, här kommer aldrig någon, så det är inte mycket att vakta, svarade Gösta. För mig får du göra som du vill, men jag blir tvungen ta Rune med till doktorn. Det är ingen annan råd, för det är inte värt

att kvacka längre med den här historien. Han kanske behöver ett gipsbandage eller något liknande!

— Då ska vi vara flitiga här hemma och måla hela dagen, sa' Jakob.

Snart stod flickorna på trappan och vinkade adjö till Gösta och Rune, som halvlåg i Göstas skottkärra, och till Marianne som dagen till ära tagit på en spritt ny sommarklänning och belåten traskade bredvid.

— Ni två får måla, sa' Maj när sällskapet försvunnit ur synhåll. Men Janina och jag tänker överraska Marianne med att ha fint när hon kommer hem igen. Vi tänker vända upp och ner på slottets alla gemak!

— Då ska vi också hjälpa till, svarade Mona. Ge oss bara något att göra!

— Tänk om vi skulle ha stortvätt på samma gång! föreslog Maj. Göstas skjortor är smutsiga allihop och alla Mariannes underkläder. Kanske vi kan ta och koka lakanen också.

— Hit med dem bara, utropade Mona glatt. Jag är van vid hushållsarbete, det ska snart vara kirrat! Och du kan behöva lära dig vara huslig, Jakob!

Det dröjde inte länge förrän klädstrecket mellan stugknuten och den lilla dvärgbjörken var fullt av kläder som fladdrade för vinden. Maj och Janina vädrade sängkläder, skurade golv och tvättade fönster. Sen tog de itu med att göra fint även inne i härbret och spikade till slut upp friska björkkvistar över dörrarna.

På kvällen satt alla fyra ute på backen och målade stugan med den lilla geten, som gick där och betade det korta gräset. Gösta och Marianne skulle inte vara tillbaka förrän dagen därpå, och flickorna satt länge

uppe och pratade, innan de beslöt sig för att gå till sängs.

— Är den där dörren egentligen låst? frågade Jakob och kände på dörren i väggen till tillbyggnaden där allt ännu var öppet för vem som ville klättra in på Göstas enkla byggnadsställning.

— Ja, den är alltid låst från insidan, svarade Maj, och nu låser jag köksdörren också.

Flickorna sprang i kapp uppför den smala trappan, och snart hade de krupit i säng inne i de små rummen under takåsen. De låg och pratade en stund och ropade ibland till varandra tvärs över vinden, men så småningom tog tröttheten ut sin rätt, och det blev tyst och stilla i den lilla stugan . . .

— Tyst! *Vad* var det? Mona satte sig upp i sängen och lyssnade spänt. Det var bestämt någon som gick därutanför? Inte kunde de andra redan vara hemma igen? Hon smög försiktigt fram till fönstret och såg ut. Hon kunde se ner över den lilla planen mellan stugan och härbret, men där syntes inte en människa.

— Jakob! viskade hon och smög lika försiktigt bort till Jakobs säng. Vakna, hör du! Det är bestämt någon som går runt stugan!

Jakob satte sig upp helt yrvaken och gnuggade sina sömndruckna ögon.

— Då är det väl de andra som har kommit tillbaka, mumlade hon. Maj låste ju på insidan så Gösta kanske inte kan öppna. Vi får väl gå ner och ta mot dem.

— Jag tror inte alls att det är de andra, viskade Mona. Det lät som om det varit någon som gick omkring därute! Det är bäst att vi väcker Maj och Janina.

Snart stod alla flickorna ute på vinden, höll andan

och lyssnade. Nu hördes tydligt att någon gick omkring därnere, men från gavelfönstren kunde de ingen se. De smög sig ner för trappan och kunde inte låta bli att rysa till var gång de nötta trappstegen knarrade under deras fötter. Först gick Jakob och sist Janina med ett stadigt tag i Monas hand. Nere i den stenlagda gången stannade de och lyssnade ett ögonblick, därefter fortsatte de in i köket.

— Hu! Maj ropade till, då den vita katten med ett lätt hopp var nere från spiselhällen och spinnande började stryka sig mot deras ben. Jakob stod nu med näsan tätt tryckt intill fönsterposten och försökte kika ut genom springan mellan rullgardinen och fönsterrutan.

— Det sitter någon på trappan, viskade hon.

— Det är kanske Jonte som har något ärende, föreslog Maj. Vänta ska jag se efter om jag känner igen honom.

Men nu reste sig gestalten därute, och de hörde lätta steg som förde runt stugan. Ögonblicket efter knakade det till bland bräderna på Göstas byggnadsställning, och när flickorna smög in i kammaren kunde de se hur dörrhandtaget i väggen till tillbyggnaden sakta böjdes ner.

— Oh så väl att dörren var låst, flämtade Maj. *Vem* kan det vara?

— Vi är tvungna att höra efter, mumlade Mona. Kanske det är någon vandrare som har gått vilse eller råkat illa ut precis som Rune!

— Tänk om det är en luffare? viskade Jakob. Men Maj skakade på huvudet.

— Tok heller, vad du pratar din stadsbo! Här i fjäl-

len finns minsann inga luffare och inga landsvägar heller!

Vänta så ska jag höra efter, tillade hon beslutsamt och gick fram till dörren och satte munnen tätt intill dörrspringan.

— Vem är det? ropade hon.

— Jaså det är någon hemma i alla fall! Då kanske ni vill öppna så jag får titta på er, svarade en mansröst, och med ett skratt tillfogades orden: Jag är inte alls farlig!

Flickorna såg på varandra! Skulle de öppna eller inte?

— Vi måste, sa' Maj. Vi är ju fyra stycken och då ska vi väl alltid klara oss! Hon gick bort till förstudörren och slog upp den på vid gavel. Efter ett par ögonblick såg de en gestalt komma runt stughörnet fram mot dem. Det var en man med ränsel på ryggen.

— Godafton mina damer, främlingen svängde sin baskermössa med en överdrivet artig bugning, såg på dem och skrattade. Har ni något att bjuda en trött vandringsman? fortsatte han med en lätt brytning. Flickorna kunde inte gissa sig till vad det var för dialekt. Men han såg trevlig ut med sitt krusiga hår, och den lilla välvårdade tangorabatten på överläppen kom honom att verka elegant på något sätt, trots den skrynkliga solkiga skjortan och de illa medfarna byxorna.

— Vill ni ha kaffe? frågade Maj. Sätt er på trappan så ska vi göra i ordning litet åt er.

— Jaså man får inte komma in i jungfruburen? Främlingen smålog illmarigt, men slog sig lydigt ner

på trappan. Han tände en ny cigarrett och kastade den halvrökta fimpen i gräset vid sina fötter.

— Ni måste vara försiktig, inföll Mona och satte foten på den ännu glödande cigarrettstumpen. Vi vill inte ha stugan nerbrunnen, och här ligger torra hyvelspån överallt på backen.

Främlingen såg på henne och smålog åter medan han lyfte av sin packning, sträckte på armarna och med en trött gest strök sig över pannan. Han öppnade ryggsäcken och tog fram en karta som han ivrigt studerade, medan Maj och Janina tände fotogenköket, satte på kaffepannan och bredde smörgåsar. I ödemarken måste man vara gästfri, det hade Maj klart för sig . . . Jakob satte sig gränsle över sågbocken som stod på backen och iakttog nyfiket sin mystiske gäst.

— Var kommer ni från egentligen? frågade hon, men fick inget svar.

— Vart är ni på väg? sa' Mona och drog badrocken som hon liksom de andra slängt över pyjamasen tätare omkring sig, ty nattluften kändes en aning kylig.

Fortfarande inget svar. Främlingen, som visst inte var så ung som de först trott, ty nu upptäckte flickorna att han var lätt gråsprängd i nacken, såg upp på dem och småskrattade undvikande.

— Vad heter den här stugan? frågade han i stället. Och vilka är ni? Jag gissar att ni är fyra fjälljungfrur och att hela stugan är ett drömslott! När jag har fått nya krafter och blivit mättad och gått min väg, kommer både ni och stugan att försvinna i dimman som kommer därnerifrån. Han pekade mot dalen där de lätta dimslöjorna liksom svävade fram över marken. Men se där har vi kaffet, tillade han helt prosaiskt.

Flickorna som annars brukade vara så talföra kunde inte få något samtal igång. Häpna såg de på med vilken glupande aptit han åt upp allt Maj dukat fram på brickan. Först när det inte fanns något kvar på brödkorgen eller i kaffepannan, fortsatte han samtalet.

— Det smakade gott, vägen har varit lång. Vad ska jag nu ge er till tack för att ni inte låg kvar i era sängar och drog täcket över huvudet i förskräckelsen medan den förfärliga boven strök omkring härute? Han skrattade så att tänderna glimmade i munnen på honom. Det var något i tonen som skrämde dem en smula, trots att han hela tiden verkade både artig och skämtsam.

— Jo, jag skall uppfylla en önskan åt er var, eftersom jag har makten och är bergakungen som har kommit på besök, eller kanske näcken från jocken därnere, fortsatte han. Ni, min svarthåriga unga dam, han såg på Jakob, ni kommer att vinna all den berömmelse ni önskar! Kanske är ni konstnär, kanske dansös, jag *vet* inte, men jag kan *höra* applåderna som hyllar er för er konst! Och ni två, han såg på Maj och Janina. Ni ska få era hjärtans högsta önskan uppfylld! Jag ser två unga män, än är de långt borta men snart kommer de på sina vita springare och hämtar er! Och *ni,* han såg på Mona och den leende glimten i hans ögon byttes ett ögonblick mot allvar. Ni har ett varmt hjärta, ni kommer att älska mycket och också bli älskad tillbaka! . . . Där har ni lyckan som i ett nötskal alla fyra! Och nu säger jag farväl till er allesammans! Jag får inte dröja längre . . . måste vidare . . .

Han såg sig om upp mot fjället, liksom om han

sökte något högt däruppe, sen tog han åter renseln på axlarna, bugade leende och gick raskt bort mot stigen.

Flickorna stod på förstubron och såg efter honom ända tills han försvann bortom björkarna och uppslukades av dimman, som nu kom allt närmare upp mot fjällstugan.

— *Vem* kunde det vara? utbrast Mona.

— En sån konstig figur! inföll Maj.

— Han flydde undan något tror jag, sa' Janina.

— Så mystisk han var, men så tjusig på något sätt! Jakob var helt betagen.

De gick åter in i stugan, låste dörren väl om sig och Maj fyllde på i kaffepannan. De kunde absolut inte gå och lägga sig igen, nu måste de prata. Men hur de än undrade och gissade kunde ingen av dem komma med någon förklaring till vem vandraren varit. Efter tre koppar kaffe och fyra smörgåsar var, var de alltjämt lika nyfikna och ovissa.

— Nu sover vi ett par timmar på saken, sa' Jakob. I morgon kommer de andra hem, och då du Maj, kommer Rune på en vit häst, annars har han lurat oss riktigt ordentligt, charmören som var här!

— Och nu, Janina, inföll Mona med ett leende, när de sprang upp för trappan. Vem är *din* ryttare?

Janina rodnade ända upp till hårfästet, ty breven som kom regelbundet som ett urverk en eller två gånger i veckan, hade för längesen förrått för kamraterna att deras målarvän Jörgen Millvandt, »Honolulu» som han kallades på målarskolan, alltjämt uppvaktade henne lika träget.

FEMTE KAPITLET

Rune fick stanna på sjukstugan ett par dagar, sen körde Gösta honom ännu en gång på skottkärran från stationen och hem till Fjällstugan. Denna gång blev dock Marianne hemma hos flickorna som så livligt skildrat det hemlighetsfulla besök de haft. Varken Gösta eller någon framme i byn kunde ge dem någon förklaring, utan främlingen var och förblev en gåta, men ofta när flickorna låg och pratade om kvällarna framkastade de nya teorier om vem han kunde ha varit.

Tiden gick och minnet av den mystiske gästen bleknade. Flickorna väcktes var morgon av hammarslag, det var Gösta som ensam fortsatte sitt byggnadsarbete. Hushållet tog sin tid, men var ledig stund använde Mona och Jakob till strövtåg utefter fjällsluttningen och kastade sig över alla nya motiv. Den lilla vinden under takåsen fylldes också snart av nymålade, terpentindoftande dukar. Oftast gjorde de ändå sina skisser i akvarell, ty en vattenfärgslåda, ett skissblock och en liten flaska vatten var bekvämast att föra med i ryggsäcken.

— Hör ni töser, i morgon ska vi gå till sommarlägret, förkunnade Gösta en dag mot slutet av deras vistelse i Fjällstugan. Marianne och jag har inte varit däruppe på ett bra tag, och jag träffade Jonte nere vid handelsboden i går och gjorde upp med honom att följa oss dit. Han är en bra förare, och jag vill inte gärna ha ansvaret ensam den vägen. Bäst vi passar på, ni har inte lång tid att vinka på nu!

Det förslaget var alla med om, och dagen därpå

placerades Rune helt bekvämt i en liggstol utanför stugan, med en matbricka inom räckhåll på förstubron och en nyutkommen »deckare» i knät, och så lämnades han åt sitt öde. Flickorna var angelägna om att hinna se så mycket som möjligt och startade, glada i hågen, trots att luften i dag var tung och grå av moln som hängde likt regntunga skyar kring fjällen. Med Jonte i täten försvann de på stigen längs jocken och började sen klättringen uppför branten.

Jonte gick smidig och vig som en katt med tysta och lätta steg före dem på smala gungande hängbroar över forsande bäckar, som likt silverband ringlade nerför den gröna sluttningen. Men snart mötte dem ett dimbälte som likt ett fuktigt hölje svepte omkring dem. Var och en såg blott den närmast före gående ryggtavla, men med högljudda rop höll de reda på varandra, tills de kom litet högre upp och åter fick klar sikt. Nu tätnade molnen under dem, medan fjälltopparna höjde sig likt öar ur dimhavet.

— Det här är ju precis som att stå och se ut över havet, utbrast Mona. Se på molnen under oss, vilken kompakt massa!

— Det är nog bara en drömbåt som kan segla mellan de här skären, svarade Gösta. Men du har rätt, det är likt ett vitt hav med massor av ödsliga öar och skär. Men nu ska vi vidare bort till vår speciella ö.

De fortsatte vandringen och skymtade snart genom det åter begynnade regndiset några kåtor och tält och skyndade på stegen.

I en av kåtorna brann en flammande eld, och där slog de sig ner på renhudarna för att torka sina våta pjäxor. Ett par unga flickor, som hela sommaren varit

värdinnor på lägret, bjöd på kaffe och matade brasan med mera ved.

Mona sträckte lättjefullt ut sig på skinnfällarna och låg och drömde om hur det skulle vara att bo så här en hel sommar och ha hand om en turiststation. Men hon väcktes snart ur sina fantasier av röster utanför, och in kom ett sällskap på fyra ungdomar som övernattat i tält ute på fjällsluttningen och nu genomvåta efter nattens regn var tacksamma att få sig slå ned i den varma kåtan.

Det visade sig vara fyra studenter från Göteborg, vilka vänt ryggen till civilisationen för att med ryggsäckar och tält som enda packning leva vildmarksliv. Jakob blev genast hänförd av deras skildringar från den lyckade semestern och planerade ögonblickligen att nästa sommar följa deras exempel... Men snart var pjäxorna torra och Gösta manade till uppbrott. Efter ett glatt farväl till värdinnorna och ett av stundens iver förhastat löfte till vandrargänget, att nästa gång skulle de också vandra »Kungsleden», måste Mona och Jakob skiljas från den hemtrevliga kåtan.

Nu började åter vandringen ner genom dimbältet till deras så kära Fjällstuga. Jonte fick sin betalning och försvann med lätta steg bort mot stationen, medan Rune helt belåten, stödd på en käpp linkade dem till mötes på gårdsplanen.

Dagen därpå måste flickorna börja packa på allvar. Jakob och Mona gick efter middagen upp på sitt rum, och snart hade Jakob strött ut alla sina tillhörigheter över både Monas och sin säng. Då upptäckte hon att hon slitit hål på alla sina strumpor och sockor och rakt inte hunnit stoppa dem.

— Följ mig till handelsboden är du bussig, bad hon Mona som låg framstupa ut genom fönstret och småpratade med Janina och Maj därnedanför. Eftersom vädret var mulet och inte vidare lämpligt att måla i, gjorde Mona henne villigt sällskap.

De gick och sprang omväxlande tills de nådde byn och handelsboden. Dörrklockan ringde ihållande när Jakob ryckte upp dörren, och de trängde sig in bland de andra kunderna. Där fanns lappar i granna koltar som skulle ha kaffe och snus, och deras vän Jonte inköpte just en stor kanna fotogen. En gumma med pipa i munnen prutade på ett förklädestyg, och ett par barnungar trängdes vid disken där karamellburken stod. Handelsboden var lika fullproppad av olika varor som av kunder, och där doftade av allt från tjära och fotogén till våta kläder, blandat med lukten av kaffe och tobak. Lapparna bolmade på sina pipor och alla pratade i munnen på varandra.

Jakob slog sig genast ner på en silltunna och började ett livligt samtal med en av lapparna, medan Mona underhöll sig med Jontes lilla flickunge som blyg och försagd tog mot karamellerna hon fick. Sen blev Mona smakråd åt gumman som stod och valde bland förklädestygen, och det dröjde inte länge förrän de glada och språksamma töserna hade gjort sig riktigt populära i handelsboden. Jakob tog fram sitt skissblock och bad en av lappgubbarna sitta riktigt stilla och hålla blicken fäst på pjäxorna som hängde i hörnet. Han lydde henne villigt och plirade med sina sneda, bruna ögon dit bort...

— Jakob titta! Ett sånt moln, utropade Mona plötsligt och pekade ut genom fönstret där himlen

svartnade av hotande åskmoln. Jakob stoppade kvickt skissblocket tillbaka i fickan och skyndade till dörren.

— Vi som måste hem och packa färdigt! Vi blir genomvåta inom en minut när det här brakar lös, utropade hon. Bäst vi snor oss på som bara katten!

— Det här blir ett rejält skyfall och långvarigt också, inföll Jonte. Fröknarna får allt stanna här så länge.

— Jag vet hur vi ska göra, inföll Mona. Kan vi få köpa en massa omslagspapper? fortsatte hon vänd till handelsmannen. Och en trådrulle och två synålar?

Han såg förvånad på henne, medan hon mätte ut med händerna hur mycket hon ville ha av den bruna pappersrullen. Snart satt flickorna uppflugna på disken med fötterna på respektive silltunna och en mjölsäck och tråcklade under skratt och skämt ihop två säckliknande fodral. Med en sax klippte de hål för huvudet och kröp sen i sina pappersklänningar. Att sen vika till två hättor var ingen konst. Därefter återstod bara att i en hast tillhanda sig två par strumpor åt Jakob, vinka ett glatt farväl åt hela sällskapet inne i handelsboden och skynda iväg hem.

När de hunnit halvvägs var det som om himlen öppnat sig över dem. En blixt for fräsande genom luften, åskan mullrade dovt mellan fjällväggarna och regnet föll tungt och tätt; men flickorna rusade vidare utan att låta hejda sig. Till att börja med skyddade dem deras pappersklänningar för regnet, men snart hängde det mest som trasor omkring dem. Men då var de i alla fall inom synhåll för Fjällstugan.

— Klafs, klafs, lät det då de satte fötterna i marken

och långbyxorna kändes som fastklistrade kring vristerna.

— Det var då väl att ni är hemma igen! Bevare oss väl så våta ni är! utbrast Marianne som mötte dem i den stenlagda gången utanför köket. Tag av er paltorna härute så vi inte får in pölarna i stugan, är ni snälla.

Janina kom nerspringande från loftet med torra skor och kläder, Maj räckte dem en handduk att torka hår och ansikte, och snart satt de alla inne i det lilla köket, drack varmt kaffe och lyssnade till ovädret utanför.

Det blev en hemtrevlig sista kväll därinne i Fjällstugan. Elden sprakade i spisen, och ungdomarna satt och samtalade, först och främst om sommaren som snart var slut och sen om hösten med arbetet som väntade dem alla. Rune berättade att han och Ivar Lang hoppades tillsammans få disponera en av ateliéerna på Akademin. Jakob hade fått löfte av sina föraldrar att få flytta in till Stockholm på allvar och hyra ett litet krypin med ateliér i Klaratrakten. Gösta planerade en utställning och Maj skulle i vinter hyra ett rum tillsammans med Ulla Löv.

Mona och Janina satt tysta och hörde på de andras planer och glada skratt, medan de såg ut genom fönstret där regnmolnen gjorde kvällshimlen så mörk och åskan ännu gav eko mellan bergen.

— Vad funderar du på, Mona? Gösta knackade ur sin pipa och smekte samtidigt katten som krupit upp i hans knä. Hur ska du ha det i vinter? Kommer inte Erik hem något?

— Du kanske bjuder på bröllop till och med? frågade Maj ivrigt.

— Nej inte riktigt än, svarade Mona med ett ljust leende. Men nästa sommar, vem vet... Ska jag hjälpa dig? Hit med garnhärvan bara. De sista orden riktades till Marianne som tagit fram sin stickpåse och en mönsterbok. Mona höll det ljusblå garnet och flickorna började diskutera modellen Marianne valt till den lilla babykofta hon ämnade sticka...

Morgonen därpå var åter solsken, och med tårar i ögonen tog Mona och Jakob avsked av vännerna i Fjällstugan, för att enligt resplanen fortsätta till Porjus. Det var i alla fall en tröst att de även denna gång skulle få sällskap med familjen Dalberg och fröken Nord.

— Jag tror jag gråter ögonen fördärvade, jämrade sig Jakob när hon vid avskedet kramade Mariannes och Göstas händer. Mona tog samtidigt farväl av Janina och viskade en hälsning till »Honolulu». Janina småskrattade och viskade med lätt rodnande kinder i Monas öra:

— Han kommer snart hit och sen ska jag följa med honom hem till hans föräldrar.

— Mona drog ett förtjust andetag men hann inte göra några fler frågor, ty nu knuffade Maj och Gösta upp henne på tåget, medan Jakob hojtade och skrek:

— Ska du inte följa med! Tåget går ifrån oss!

— Hälsa Rune! Flickorna vinkade så länge de kunde se en skymt av sina vänner.

— Vad var det du och Janina viskade om? frågade Jakob då de kom in i kupén.

— Honolulu och hon ska nog förlova sig när som helst, svarade Mona.

— Kan man tänka sig! Alla förlovar ni er. Det är bara jag som får gå här och bli gammal nucka! Jakob log illmarigt, men såg inte alls bedrövad ut. Men det var ju bara vad vi har väntat oss, fortsatte hon. Undrar just vad Ulla Löv ska säga om att det blir Janina som blir vår »friherrinna»! Men Janina unnar jag honom åt, fortsatte hon.

»Honolulu», d. v. s. baron Jörgen Millvandt, hade börjat på målarskolan ungefär samtidigt som Mona och hörde till deras gäng på Akademin. Att han och den lilla omtyckta Janina skulle bli ett par och den polska flyktingtösen skulle få ett eget hem i Sverige, var något Mona länge hade önskat.

Men nu fick flickorna inte längre viska i fred. Göran och Ingemar Dalberg var otåliga att få berätta om sina äventyr och vandringar de här veckorna. Snart spelade åter deras resegrammofon och allt var sig likt från den förra tågresan de gjort tillsammans, med den skillnaden att nu bordet i kupén fylldes av alla föremål flickorna plockade fram för att förevisa. Där fanns presenter av alla slag åt dem därhemma, allt lapparbeten av renhorn och silver.

Mona hade köpt var sin dolk åt moster Gudruns små pojkar, en träskål snidad av en trädrot åt gamla Malin, en sked i vackert silverarbete till mormor och slutligen en papperskniv av renhorn till Erik. Båda flickorna hade var sin vackra lappdolk i bältet och en liten silverren i sina baskermössor, och grosshandlar Dalberg kunde inte låta bli att skratta åt deras förtjusta utrop över allt de plockade fram.

— Och tornelapparna sen, utbrast Jakob fylld av entusiasm. En del är då så långa och granna och faktiskt riktigt blonda. Vi blev alldeles tokiga i dem!

— De verkade stolta, inföll Mona. Och så viga och smidiga i sina granna koltar.

— Ni blir nog riktigt fjällbitna, ni två, sade herr Dalberg. Vi träffas nog i fjällen nästa år också, om jag gissar rätt.

Ingemar och Göran började genast göra upp planer för nästa sommarvandring i fjällen och Jakob tyckte det var en strålande idé, men Mona skakade på huvudet.

— Nej, nästa år ska Erik och jag segla, svarade hon bestämt. Havet är ändå till syvende och sist nummer ett för mig. När jag står och ser mig om häruppe och ut över vidderna, då tänker jag alltid på havet! Det är två världar, men så lika! Oändliga och farliga trots sin skönhet. Nu förstår jag vad farbror Edvard menade när han talade om fjällen: »Wenn man die Berge sieht, dann muss man weinen» ... Hon tystnade helt förlägen och med ett blygt ögonkast på de andra började hon packa in sina inköp i ryggsäcken.

SJÄTTE KAPITLET

Fröken Nord gick av och an på kajen med händerna djupt nerstuckna i regnrocksfickorna, och i den lilla raststugan nere vid Luspebryggan satt familjen Dalberg. Mona och Jakob och en hel del andra passagerare i väntan på att skepparn skulle få motorbåten i

gång. Regnet dröp utefter stugväggarna, och molnen hängde tunga och grå. I dag skulle de börja färden till Stora Lulevattnet, men än så länge såg det ganska hopplöst ut. Det var nu snart en timme som skepparn, assisterad av Ingemar och Göran, hållit på och krånglat med motorn, men utan resultat.

— Jag ska se om inte jag kan få fason på den, utbrast slutligen fröken Nord och stegade till allas förvåning ner på bryggan och klev ombord.

Det dröjde inte lång stund förrän hon hanterat skruvnyckeln och oljekannan med en sådan kunnighet att det började smälla i motorn, och till skepparns förvåning såg den ut att gå riktigt bra.

— Det var mig en redig en, utbrast han och tittade storögt på henne.

— Jag har kört både motorcykel och bil i flera år, svarade hon lugnt, och motorcykeln har jag lärt mig mycket på.

Skepparn, som egentligen bara var en ung pojke, såg beundrande på fröken Nords en aning manhaftiga gestalt, medan de övriga i sällskapet glada i hågen trängdes på bryggan och skyndade ta plats ombord.

De fick krypa in under presenningstaket och kunde sen inte se något av omgivningen som alldeles försvann i regndiset. Men Porjus bjöd inte på något särskilt vackert landskap; man såg inga fjäll, utan bara en stenig strand med skog i bakgrunden.

Medpassagerarna var i stället desto intressantare. Där fanns turister som ämnade göra fjällvandringar, och andra som var rustade för fiske i de fiskrika fjällsjöarna. De jämförde sina eleganta kastspön och berättade de mest häpnadsväckande fiskehistorier till

fiskarlapparnas och de övriga åhörarnas stora förnöjelse.

Båten puttrade emellertid iväg allt längre från Luspebryggan. Efter en stund tog skepparn fram en kastrull som han fyllde med vatten och ett gult pulver och sen satte ner under motorhuven. Snart doftade det av en härlig ärtsoppa och i den lades rikligt med fläsktärningar från ett stort fläskstycke i hans välförsedda packning.

En gammal fiskargubbe plockade fram en väldig korv ur sin ryggsäck och skar tjocka skivor åt vem som ville ha, och snart var alla som en stor familj. Några bjöd på smör och bröd, en ung fiskarlapp drog fram en skinnpåse med kaffe som han bar under kolten, och även det kokades under motorhuven och bjöds laget runt.

Resans första del gick på det sättet raskt undan trots regnet, och båten saktade endast farten vid ett och annat ensligt nybyggarställe, där det skulle lämnas post, eller för att sätta i land någon av de torftigt klädda fiskarlapparna.

Men till slut lade båten till vid en brygga där passagerarna fick vandra till fots över ett brett näs till nästa sjö, där en ny farkost väntade dem. Bagaget forslades under tiden samma väg på ett rälsspår. Nu började vädret lätta, molnen tunnades ut och fjällen skymtade, vildare och trasigare i konturerna här än i den fjällvärld de lämnat bakom sig.

Det blev ännu ett par timmars båtfärd innan målet för dagen var nått och de steg i land på bryggan vid Saltoluotka, där några nybyggarbarn, ett par getter och en hund nyfiket åsåg deras ankomst.

Efter en natts vila i turiststationens hemtrevliga stockhus fortsatte de nästa morgon upp till Stora sjöfallet, som visade sig vara inte ett, utan flera vackra vattenfall, vars yrande skum och dånande vattenvirvlar var en imponerande syn. Flickorna plockade fram sina skissböcker, medan fröken Nord klättrade omkring med kameran i högsta hugg för att fånga fallens skönhet.

— Vi ger upp! Det här kan inte katten göra något av, utbrast Mona. Man borde ha en kamera och färgfilm i stället! Kom Jakob! Med ett språng var hon ute på stenarna där vattnet yrde omkring henne, och snart klättrade flickorna i kapp med Göran och Ingemar uppför berget. Deras rop överröstades av dånet från vattenmassorna som störtade utför avsatserna och bildade kokande, bubblande virvlar och yrande skum . . .

Men båten förde dem åter till Saltoluokta. Eftermiddagen blev helt vemodig, ny nu skulle de skiljas från familjen Dalberg, som ämnade göra ännu en fjällvandring innan de återvände hem; men Jakob, Mona och fröken Nord måste börja hemresan, ty deras fritid var slut.

De följde fjällvandrarna ett stycke på väg uppför den branta stigen genom björkskogen och rastade uppe på den kala fjällheden. Där satt de för sista gången tillsammans och såg ut över sjön Langas och Suorvafjällen runt omkring. De krypande björkbuskarna låg alldeles platt utefter marken, riset var mjukt att vila i, och de enda levande varelser som syntes till var en flock fjällripor som skrämts på flykt av deras röster och steg. Solen kändes varm över heden

och pojkarna torkade sina svettiga pannor när de slängde packningarna ifrån sig.

Men det blev tid för uppbrott. Flickorna satt en god stund och såg efter sällskapet som försvann allt längre och längre bort uppför den branta sluttningen.

— Ack vilket tjusigt liv, utbrast Jakob. Om vi kunnat följa med ändå!

— Ja, suckade Mona. Men vi *måste* hem nu, det kan inte hjälpas.

— Vackra visor är aldrig långa, avbröt fröken Nord dem helt prosaiskt. Men nu får vi ge oss av ner flickor!

De började klättringen utför branten, följde banden av sälgbuskar som kröp utefter fjällbäckarna och nådde åter björkskogen. Snart trallade de åter glatt en vandringssång, rastade ibland för att dricka av det klara bäckvattnet och vandrade glada i hågen trots avskedets vemod vägen tillbaka till turiststationen.

Nästa dag fick de om igen vänta en god stund på båten som skulle föra dem därifrån. Men slutligen bar det iväg och de återvände samma väg de kommit, för att på kvällen ta tåget till Gällivare. Uttröttade och sömniga kröp de sent omsider ner i de smala bäddarna i en sovvangskupé; nu var de på Stockholmståget och hemresan hade begynt på allvar.

Dagen därpå träffade de åter Rut Nord och tog plats i samma kupé. Nu hade de en lång dagsresa framför sig.

— Om vi inte hade alla skisser i bagaget, sade Jakob, skulle jag faktiskt inte tro att det var sant, allt det vi har varit med om! När vi kommer till Stock-

holm, fortsatte hon, far jag direkt hem till föräldraskapet i Södertälje, och sen ska jag försöka få fason på en del av dukarna innan jag flyttar in till min lya i stan och börjar jobba på Akademin. Vad jag är glad att jag fått hyra den där lilla ateljén, Mona! Nu slipper jag resa fram och tillbaka var dag. Du måste kinesa hos mig ofta, hör du det. Vad har du för dig förresten?

— Räknar kassan, svarade Mona med en grimas. Jag är konkursmässig vet du! Trehundra gick hela resan på, och hundra kronor gjorde jag av med i Abisko! Presenterna kostade en hel del... Här ser du hela mitt återstående kapital! Hon viftade Jakob om näsan med tre tio-kronorssedlar.

— Ja, jag är ännu mer luspank, skrattade Jakob. Om man kunde få sälja något ändå och inte bara lita sig till föräldrarna! Men vi ska jobba i vinter du Mona, skräp den som ger sig! Vi ska nog bli berömda ska du se!

— Ja, jag stannar bara över natten hos tant och farbror därute i Bromma, sen kuskar jag hem och försöker få litet reda på skisserna jag också innan terminen börjar. Den här terminen ska jag vara i Stockholm, sen får jag se... I vår kanske jag slår mig till ro hos mormor och väntar på Erik. Jag kan ju jobba hemma också... Den som vore framme ändå, tillade hon. Usch att behöva sitta en hel dag till på tåget när vi har skilts åt: Det är trist! Och alldeles ensam till på köpet!

— Hur långt ska du då? frågade Rut Nord, som nu blivit riktigt intim med flickorna.

— Till Västerköping. Vi bor där, mormor och jag.

— Där kör ju jag förbi! Du får följa med mig om du vill och sitta på bönpallen! Skicka din packning med tåget bara.

— Oh så jätteskoj! Tack *snälla* Rut! Tjohejsan du Jakob, nu är du allt ledsen att du inte bor i Västerköping du också!

— Två bönor ryms väl i alla fall inte på en bönpall, även om bönorna är smala, svarade Jakob. Men nog för att jag är avundsjuk alltid.

Rut och Mona stämde möte vid det garage på Söder där motorcykeln var inlämnad, och det var trots allt med hjärtat fyllt av glada förväntningar Mona den kvällen skildes från Jakob.

SJUNDE KAPITLET

— Nu rastar vi ett tag. Rut saktade in farten och såg sig om. Är du inte hungrig?

Jovisst. Mona hoppade raskt av »bönpallen», gned sig i byxbaken och gjorde en grimas. Man får träsmak, utbrast hon.

Rut skrattade gott medan hon tog loss matsäcksväskan, ställde cykeln i skuggan av en stor ek och gick före nerför backsluttningen mot sjön. Efter en uppfriskande simtur dukade de fram smörgåsar och en termos med kall mjölk. Rut tände en cigarett medan Mona lade sig med händerna under nacken och såg upp mot de lätta sommarmolnen.

— Så hett och torrt det är! Det var minsann

skönt få tvätta landsvägsdammet av sig, sade hon. Nu kan jag andas igen. Näsan var alldeles igengrodd!

— Bäst vara försiktig med fimpen. Rut trampade på cigarettstumpen och kände efter med fingrarna att den var riktigt släckt. I den här torkan vet ingen vad som annars kan hända. Men nu får vi allt ge oss av igen, min gumma lilla, om jag ska hinna avleverera dig hos din mormor innan kvällen.

— Vad du är lycklig, Rut, som har en sån här hoj, sade Mona medan de gick uppför sluttningen.

— Ja, man känner sig fri som fågeln, svarade Rut, och snart var de åter färdiga att ge sig av. Rut trampade gasen i botten och det bar i väg, medan dammet stod som ett moln efter dem.

— »Vem är den vilda jägarn som rusar fram i sträck? Ur stugan tittar bonden med undran och med skräck!» skrek Mona i örat på Rut och skrattade helt förtjust då ett par hönor förskräckt flaxande räddade sig ur körbanan. Nu krökte vägen och de hade en brant backe framför sig.

Mona satt helt övermodig och höll ett lätt tag i Ruts läderskärp, men med den här farten skulle de snart vara uppe.

— Duns! Innan Mona visste ordet av satt hon där pladask mitt i vägbanan och såg både motorcykeln och Rut försvinna ovanför backkrönet. Jo det här var månljust! Både snopen och road reste hon sig, kände efter att hon egentligen inte alls hade slagit sig och började sakta traska uppför backen. Rut skulle väl snart upptäcka att hon ingen passagerare hade och komma tillbaka och hämta henne. Tänk

vad hon skulle bli paff då hon såg sig om och Mona inte fanns där! — — —

Det kom både bilar och en motorcykel, men ingen Rut. Mona satte sig på gärdesgården vid vägkanten och visslade fundersamt. En bil stannade och chauffören ropade inbjudande:

— Vill fröken ha skjuts?

— Nej tack. Galet håll, svarade Mona lakoniskt. Bäst vänta snällt, tänkte hon. I varje fall måste hon välja en bil som körde åt samma håll som Rut. Men nu dånade det långt borta. Där kom Rut i alla fall.

— Är du där ändå! Och utan några skavanker? Rut var både röd och upphetsad och såg nu helt lättad ut. Du förstår att jag blev orolig, jag var väl en mil bort innan jag märkte att du inte var kvar! Kors i all sin dar, var är flickungen? skrek jag till. Och sen har jag letat i dikena som efter en rar växt! Men upp med dig nu, och nu släpper du inte taget förstår du . . .

De kunde inte annat än skratta åt äventyret nu då det slutat så lyckligt, och så bar det iväg igen . . .

Eftersommaren hade varit ovanligt torr och gräset var brunbränt utefter vägkanterna. Dammolnen yrde och middagssolen var brännade het. Men så många bilar det stod parkerade borta vid vägen, och vad var det den där karlen ropade åt dem?

Rut bromsade in så hastigt att motorcykeln slirade till och såg frågande på pojken som signalerat åt dem att stoppa. — Vad är det som står på, frågade hon.

— Skogsbrand! Det brinner bortom Hörtofta och

en hel mil västerut. Ni får köra på egen risk om ni ska fortsätta, skrek han ivrigt.

— Har alla de här stannat? Är det ingen som vågat sig igenom? Brinner det efter hela landsvägen? Då är det väl inte riskfritt att lämna bilarna här heller; tänk på all bensinen! Rut var lika ivrig som pojken.

— Det var ett par som körde igenom för en timme sen. Resten har stannat för att hjälpa till. Men här är det inte så farligt, vinden går åt andra hållet och de hugger förresten ner en gata ett stycke längre bort för att rädda gården därborta. Han pekade, och nu hördes på långt håll ett knakande av yxhygg och ett brak som av ett jätteträd som föll omkull.

Utan att vidare orda om saken ställde Rut cykeln bakom den sista av bilarna.

— Vi hjälper väl till vi med om vi behövs, eller hur? frågade hon med en hastig blick på Mona. Du är väl inte rädd?

— Visst inte. Mona svalde hårt och följde fylld av spänning tätt i hälarna på Rut bort mot larmet och braket på andra sidan vägkröken.

Där låg några byggnader, och bortom dem var tre, fyra karlar sysselsatta med att hugga ned vartenda träd på ett flera meter brett område, så att det blev likt en gata i skogen längs vägen. De gav sig inte tid att hugga som vanligt nere vid roten, utan träden bröts av en meter upp eller mer, alldeles som det föll sig. Brandröken kändes stark.

— Vi måste hugga ner för det brinner i topparna åt det här hållet, svarade en av männen på Ruts frå-

gor. Men om ni följer med Lasse ser ni snart var de hålls med att försöka släcka. Spring och hjälp till ni också!

Rut och Mona rusade efter pojken han kallat Lasse, och snart möttes de av rökmoln och såg en flammande eld inne bland snåren. Mörka gestalter avtecknade sig mot de röda lågorna, alla slog så hårt de förmådde mot marken med granrisruskor. Lasse gav dem var sin risruska och även de började slå mot de lågor som oupphörligt växte upp likt fladdrande röda blommor ur marken framför dem. Brandröken och hettan blev nästan outhärdliga, elden flammade högt på vissa håll, på andra kröp den utefter marken och liksom gömde sig under barr och mossa, tills den åter slog upp liksom tungor som slickade kring stammar och grenar.

Några pojkar kom rusande med våta grenar från en tjärn i närheten, karlarna hojtade till varandra, skogen genljöd av rop och eldens väsande. Det sprakade och knastrade, ögonen sved av röken och armarna värkte av ansträngning. Men Rut och Mona arbetade lika oförtrutet. Synen omkring dem var både trolsk och spännande. Marken var överfull av röda jättevallmor som brändes, tänkte Mona för sig själv.

Nu kom mer folk till platsen, det var militär från närmaste stad, och snart hade de bildat kedja utefter hela det väldiga skogsbrandsområdet... Ändå var det ingen som tänkte på att vila förrän branden började begränsas.

Både Mona och Rut och med dem flera av bilisterna återvände sent omsider för att söka reda på

sina fordon. Häpna såg de på förödelsen vid vägen där de gränna friska träden låg fällda huller om buller, men så hade också den väldiga röjningen skyddat gården och hejdat elden. Gärdesgården var visserligen svart och förkolnad, men det lilla hemmet stod oskatt kvar.

På gårdsplanen rådde en riktig villervalla. En del möbler stod ännu kvar därute, och i en soffa satt ett par trötta karlar och vilade.

— Se där har vi fröknarna, sade den av dem som förut visat dem på vägen. Fast ni är ju inte så lätta att känna igen precis, tillade han. Sitt nu här och andas ut ett slag, så duktiga som ni varit så är det väl unnat . . . Mor har allt en mjölkskvätt åt er också.

Rut såg på Mona och Mona såg på Rut. Sen kunde de inte annat än skratta, hur utschasade de än kände sig.

— Jag tror sotarn är vit jämförd med dig, sade Rut till sist. Jo vi kommer att se snygga ut då vi kommer hem till ditt.

Efter en nödtorftig avtvättning vid brunnen slog de sig också ner i soffan och var tacksamma för ett glas mjölk. Nu först kände de hur gränslöst trötta de var. De satt där och hörde hur hustrun på gården jämrade sig över den skräck hon utstått, hur oroliga djuren i ladugården varit då elden närmat sig och hur tacksam hon var att allt slutat så lyckligt.

— Det var ju så litet folk hemmavid, sade hon. En får vara tacksam mot alla som hjälpte till.

— Ja, en sån här brand tar fart fortare än man kan tänka sig i den här torkan, inföll mannen. Månn-

tro skogen ska se ut nu alledes förstörd som den är. Det har brunnit mer än milen omkring tänker jag.

— Men alla djur, frågade Mona. Var har de blivit av? Harar och ekorrar och . . .

— Uppbrända, de stackars kräken, svarade han. Skogvaktaren var här nyss, han höll till borta vid tjärnen, och han sa att det hade då kommit minst femhundra huggormar och krupit ner i den! Men harar och ekorrar de har allt gått åt . . . Bara ingen människa varit ute för olycka får vi vara glada . . . Kan just undra hur det har gått till! De skyller på gnistor från tåget förstås, men det är allt troligare ändå att det är någon som rökt och slängt ut en cigarrett. Det borde vara fängelse för sånt i sån här torka. Han tystnade helt förtrytsamt medan hans åhörare såg helt allvarliga ut.

Mona ryste vid tanken på skogvaktarens ord om tjärnen. Stackars alla de andra djuren, tänkte hon. Men nu reste sig Rut för att säga farväl. Det började lida mot kvällen och än var det ett par mil kvar till Västerköping.

— Jag får väl övernatta där i stan, sade hon till Mona, då de åter for i väg. Vi har ju blivit så försenade och jag är rätt trött. Ni har väl något lokus där jag kan ta in.

— Åh, det är klart att du ska bo hos mig, svarade Mona. Det blir mormor bara glad åt.

— Hon blir väl så lagom, när hon får se oss sotarmurrar, svarade Rut, men hennes ord överröstades av en bil som just körde om dem . . . Överallt såg de på avstånd spår av branden. Röken låg alltjämt tjock över skogen, och på ett par ställen hade den hop-

pat över och bränt ner rubb och stubb på ömse sidor av vägen.

— Tur att vi stannade och inte försökte ta oss igenom, skrek Rut, och Mona nickade instämmande. Hon var så trött att hon hade all möda i världen att inte falla ihop, men höll nu vis av skadan ett stadigt tag i Ruts bälte.

Efter en mil blev brandlukten allt svagare, och så småningom började Mona känna igen sig. Här var Lövsjön dit hon så ofta cyklat under sin barndom, nu skulle de snart vara framme. Men ändå tycktes minuterna långa och hon orkade knappt ropa ut gatorna för Rut, när de körde in över stadsgränsen till Västerköping.

— Där är skolan! Ta av åt höger på Lindallén, för där bor jag. Vid den vita grinden ska du stanna!

Mona steg stelbent av cykeln och öppnade grinden, medan Rut ledde cykeln in i trädgården. En liten terrier kom gläfsande mot dem och hoppade upp under vilda försök att slicka Mona i ansiktet. — Såja Kalkutta, sötnos där, såja! Mona tog hunden under armen och de gick uppför trappan. Vi bor i övre våningen, sade hon till Rut. Men du milde! Vi borde nog tvätta oss bättre, mormor får väl slag när hon får se mig!

I detsamma öppnades dörren av en äldre, men ändå ungdomlig dam, med vackra grå ögon under ett mörkt, lätt gråsprängt hår.

— Kära barn välkommen! Men vad är det som har hänt? Inget farligt hoppas jag? Hennes röst darrade av oro, medan hon ömt slöt Mona i sin famn.

— Jo nu har jag ställt till mormors klänning!

Titta så den ser ut! Jag svärtar av mig, annars är det ingen fara med oss. Det här är Rut Nord som jag berättade för mormor om i telefon... Vi blev så försenade för det var en skogsbrand och vi hjälpte till att släcka, förstår mormor, och nu måste Rut stanna över natten här i stan och då tänkte jag...

— Välkommen hit, fröken Nord, avbröt fru Sörensons lugna röst. Monas vänner är alltid välkomna! Det är klart att fröken Nord ska vila ut här över natten. Men först vill ni väl tvätta er kan jag tro, hon smålog lätt. Visa din vän till badrummet, Mona lilla. Sen ska gästrummet snart vara i ordning. Ni måste få mat, och sen får ni berätta alltsammans för mig...

— Ja oh, vad jag har mycket att tala om, utbrast Mona andlöst. Mormor kan inte tro... Men hejsan Malin! Utan en tanke på de svarta fläckar hennes overall lämnade efter sig på den lilla gummans vitstärkta förkläde kastade Mona sig om halsen på den gamla trotjänarinnan.

— Men gullebarn så hon ser ut! Ja hon är sig då lik i alla väder! Malin lät helt förtjust klappa om sig. Men gå nu och tvätta sig med detsamma.

Snart hördes ett ivrigt plaskande inne från badrummet, och det dröjde en god stund innan Mona och Rut visade sig i rena blusar och med som Mona sade »rentvättad uppsyn».

ÅTTONDE KAPITLET

Rut stannade till nästa eftermiddag. På morgonen väcktes hon av Mona som kom intassande med en kaffebricka Malin gjort i ordning åt dem. Mona kröp upp vid sängfoten, och de småpratade alldeles som om de varit gamla vänner. Att Rut Nord var så mycket äldre märktes inte alls. I dag var hon så glad och otvungen och skrattade precis lika gott åt Monas skämt som någonsin Jakob.

— Ett sånt trevligt hem du har Mona, och vilken vital och ungdomlig mormor sen! Ni ser förr ut som mor och dotter, sade hon plötsligt när Mona serverade påtåren.

— Ja men det är inte så underligt, svarade Mona och blev för ett ögonblick helt allvarlig. Hon är inte min riktiga mormor, ser du, utan mamma till min styvmor, och hon var bara en ung flicka då jag redan var tio år gammal. Mormors riktiga barnbarn är små. Moster Gudrun, som bodde i det här rummet innan hon gifte sig, har fyra stycken småungar. Två glyttar och två töser. Äldste pojken är sju och tvillingarna fem år. Lill-Monika är bara två. Du kan tro vi bor på en tjusig sommarö allesammans! Farbror Edvard, konstnären Edvard Rostell du vet, är min fästmans enda släkting, och han har en villa där också. Så vi är en riktig koloni för oss.

— Vad du måtte vara lycklig! Rut suckade och såg sig om i det ljusa vackra rummet med alla fotografier av ljuslockiga barn i olika åldrar. Hon kände sig med ens så ensam, utan andra anhöriga än en äldre bror som hon var. Hör du, du kan gärna kom-

ma och hälsa på mig någon gång, vi kan alltid göra en motorcykelfärd tillsammans, tillade hon helt spontant.

När Rut på eftermiddagen startade på sin cykel, stod fru Sörensson och gamla Malin på balkongen och såg efter henne.

— Du har lätt att få vänner min flicka, sade fru Sörensson till Mona då denna åter kom upp. Jag tyckte om fröken Nord...

Med Rut försvann också den sista resten av Monas ferier, ty nu blev dagarna uppfyllda av arbete inför den nya terminen. Dukarna från fjällresan granskades noga, en del skisser målades färdiga och snart var tiden inne att packa för resan.

Som alltid fann Mona det svårt att taga avsked från hemmet. Hon kramade fru Sörensson så hårt hon kunde och lovade oupphörligt att vara hemma igen i god tid före jul. Och så bar det i väg till Stockholm för att åter börja arbetet på Konstakademin. — — —

Det rådde liv och rörelse däruppe på ateljéerna. Gänget var fulltaligt samlat, och det blev ett glatt återseende mellan Maj, Rune, Jakob, Janina och Mona. Deras lapplandsskisser stod sig gott i konkurrensen med Ivar Langs och Ulla Lövs arbeten från Stockholms skärgård, och Honolulus mera sparsamma målningar från Västgötaslätten. Anders, »Vilden med gnistan», som de kallade honom, hade varit i Danmark och målat en del porträtt från ett fiskläge på Jyllands västkust, och de väckte i sin kärva stil allas odelade beundran.

Ulla Löv och »lilla Maj» hade den här terminen

hyrt ett rum tillsammans. Jakob var nyss inflyttad i sin ateljé i Klaratrakten, och Mona bodde som förr hos sin tant och farbror ute i Bromma.

Tant Nanny hade i år ännu en inackordering, nämligen en systerson som hette Olle Broman och gick sin andra termin på Tekniska Högskolan för att så småningom bli bergsingenjör. Herr och fru Berg kände knappt igen sitt förr så tysta hem då de nu fått *två* glada ungdomar i huset. Mona och Olle trivdes gott tillsammans och följdes troget åt var morgon, då de antingen cyklade eller åkte spårvagn in till staden.

Höstterminen gick fort, och snart var den mörka årstiden inne. Konstutställningar, några teater- och biobesök, ett och annat »skutt», antingen med målarkamraterna eller på Teknis, var angenäma avbrott i arbetet. Olle hade genom Mona blivit god vän med målargänget samt med Margareta, Monas gamla skolkamrat från Västerköping. Så småningom hade han och Margareta börjat göra sällskap då Margareta någon gång var ledig från sjukhuset, där hon nu gick sitt tredje år som sjuksköterskeelev.

Höstens första stora evenemang var den årligen återkommande maskeraden som målargänget ordnade. Då inbjöd Mona både Olle och Margareta, fast den senare till deras stora besvikelse inte kunde få ledigt och vara med. Men så hoppades de i stället få ta skadan igen på den fest som Teknis skulle ha i november.

— Då *ska* jag vara med, var Margaretas stående replik, var gång saken kom på tal, lita på det du!

— Ja, men du måste vara hemma klockan 12, invände Mona skeptiskt.

— På Olles fest *ska* jag med, svarade Margareta lika bestämt varje gång. Du får väl se!

Och så gick tiden under träget arbete för dem alla och snart var november månad inne. Grå och regntung låg den klassiska dimman över Stockholm, men just då kom inbjudningskorten till Teknis maskerad och lyste upp tillvaron för ungdomarna och fyllde dem med de gladaste förväntningar och bestyr.

NIONDE KAPITLET

— Ma-Maskerad, maskering? Tror du det finns i registret? Mona bläddrade i telefonkatalogen och såg frågande på Jakob.

— Försök, eller också ring upp någon teater och fråga. Karl-Gerhards revy eller en filmstudio eller vad du kan hitta. Skansen finns ju också och där kan du nog få dig en finare utstyrsel om du vill gå i den historiska stilen eller bli en fornnordisk kvinna! Jakob skrattade åt Monas min och tog ett steg från staffliet. Vad säger du egentligen om den här gäddan? Kan man tro att det är en liten men glupsk gädda som nyss slutat sitt fria liv i de blå böljorna? Jag skulle vilja ha fjällen att glänsa ännu mer i grönt och silver... Egentligen liknar den mest valfisken i Jone havsfärd med sitt stora gap! Den kommer nog att inge aptit!

— Här är bestämt något som passar, avbröt Mona ivrigt, det är en filmstudio... Men du sa' något, Karl-Gerhard! Det är kanske bättre ändå... Tyst nu din pratkvarn, medan jag ringer upp.

— Okay. Jakob lade upp litet mer smaragdgrönt på paletten.

— Hallå! Är det kostymatielieren? Jo, jag ville bara fråga om ni hyr ut maskeraddräkter? — Vad kostar det? — På Tekniska Högskolan nästa lördag. — Jaha, då kommer jag in på tisdag då. Tack så mycket, adjö. — — — Heja Jakob, det gick fint! På tisdagarna hade de mest inne, sa' hon. Det kostade från tolv till tjugo kronor förstås, men jag hittar kanske något så där mitt emellan... »Nordisk kvinna», pyttsan! Den här gången ska jag ha något riktigt jätteflott, och tänk att det är tant Nanny som bjuder mig på den detaljen! Det är för att det är Olles fest den här gången förstås... Han är hennes gullgosse riktigt. Jag har förresten haft min cowboydräkt varenda gång på våra maskerader de här två åren, så jag är hemskt glad att få något alldeles nytt! Oh, vad det ska bli livat, Jakob!

— Alla tiders! så där ja, nu är jag klar med den här. Nu ska min grannfru snart få pryda sin matsalsvägg med ett flottare stilleben! Skönt för portmonnän att få en påfyllning ibland! Pass på, tag emot! Jakob tog gäddan i stjärten och slängde den rakt på Mona som satt och gungade fram och tillbaka på den rankiga gungstolen... Nu får du sätta på middagsmaten som du lovade, medan jag ger bakgrunden en sista make up!

— Usch, Mona gned några fiskfjäll från kinden

och försvann bakom skärmen, där Jakob hade ordnat en köksvrå med två elektriska plattor, ett hörnskåp med litet porslin och några pannor. Ett väggfast handfat utgjorde diskho och fullbordade det hela.

Gäddan var snart rensad och puttrade sakta i en kastrull, medan potatisen kokade för fullt på den andra plattan.

— Skönt att ha hushållerska, skrattade Jakob belåten, då hon efter en stund slog sig ner framför det dukade bordet vid fönstret... Du kan tro jag stormtrivs i min lya, fortsatte hon. Visserligen är det knalt med pengarna ibland, i slutet på månaden i synnerhet då pengarna jag får av pappsen är slut... Men så lyckas man sälja en sak och sen lever man flott ett tag igen... När det här stillebenet är färdigt, har frun i mjölkmagasinet beställt porträtt av sina gamla föräldrar. Du kan tro det är marigt att måla efter fotografier, men det är härligt att tjäna en slant, och därför gnor jag var ledig stund här hemma... Då blir det inget vidare med matlagningen förstås, men vad gör det! Jakob blåste på fingrarna. Fasligt vad potatisen är het! Spar på disken, Mona, vi lägger skalen i den här papperspåsen, inte behövs det någon skaltallrik inte... Men det här smakade mums, du är visst fin på matlagning du! Jakob pladdrade helt förnöjt på och försåg sig med en riklig portion gädda, potatis och smörsås.

— Ja, ska det vara ett mästerprov att koka gädda och smälta smör, så är jag nog en mästare, svarade Mona. Fast gädda är nu inte min favoritfisk precis. Nej, västkustfisk ska det vara! Minns du på

Blåskärs Ö? Vår färska piggvar och våra jättehummrar?

— Visst minns jag, men tror du jag är miljonär? Nej du, jag lever mest på fiskbullar; det är bekvämt, fast det är trist... Men allvarsamt talat, Mona, jag sparar allt vad tygen håller nu. Jag vill ut och resa igen förstår du. Men den här gången vill jag utomlands. Jag måste få se alla museernas skatter någon gång och se andra länder och folk! Om jag kunde, skulle jag fara i morgon dag och slå ner mina bopålar i Paris, tror jag, eller Spanien... Än får jag ju inte fara utomlands för föräldrarna, men jag bara drömmer om att få ge mig av... När skulle du gå till kostymateljén, sa du? avbröt hon sig.

— På måndag eller tisdag... Hör du, visa mig vad du ska ha på dig!

— Javisst, du ska få se så fort vi har ätit. Den är snygg må du tro, en verkligt flott trasa. Jag fick den förra året, ärvde den av en kusin... Äkta mantilj, svart solfjäder! Spanjorska, förstår du!

— Ja du passar till Carmen, du som är så mörk, svarade Mona. Jag undrar just vad jag skall få tag i, och vad de har för något att välja på!

— Du kan ju bli premiärdansös, du som är så smal om livet och har så långa ben! föreslog Jakob.

— Nej helst vill jag ha något som inte är för urringat i ryggen. Jag tycker inte om att känna svettiga labbar om livet!

— Du skulle förstås ha sjömansklänning med tanke på Erik, inföll Jakob. Blir han inte svartis om du roar dig för mycket?

— Han vet allt var han har mig, ser du, jag är inte så lättantändlig som du, skrattade Mona... Men jag är faktiskt inte mycket ute... Det här är ett undantag, så inte en gång tant Nanny tycker att det gör något. Jag har ju hennes stadige Olle i sällskap...

— Just ett snyggt förkläde. Han ser ju ingen annan än Margareta!... Nej, det blir nog jag som får se efter dig i stället! Aj, aj!

Mona släppte sitt tag om Jakobs svarta lockar och rusade bort till »köket» där kaffepannan just pöste över. Sen satt flickorna ännu en stund vid det lilla matbordet, drack sitt kaffe och såg ut över taken i det Klarakvarter där Jakob lyckats få överta en liten ateljé.

Jakob tände en cigarret och blåste sakta ut röken medan Mona dukade av bordet och började diska borta vid tvättstället.

— Vad du har det trevligt, utbrast hon efter en stund och slängde sig ner på dyschan i hörnet... Men tycker du inte att det är ensamt ibland?

— Ensamt? Nej, det är nog det minsta man kan säga... Britta tvärsöver korridoren kommer ju ofta in och jag kilar in till henne. Och så har jag ju telefonen som pappsen består mig med. Alltid är det någon av pojkarna som låter höra av sig och gänget samlas ofta här, det vet du. Ibland reser jag ju hem också...

— Ja, jag menade egentligen inte så. Jag menade att det skulle kännas ensamt utan någon bestämd god vän att hålla sig till... Du svärmar alltid för nå-

gon ny, du Jakob. Var gång jag kommer upp pratar du om en ny beundrare.

— Ja, du förstår, jag *vill* inte ha det annorlunda... Nej, inte förrän jag varit ute och målat och legat i Paris eller Spanien... Jag vill bara ta *arbetet* på allvar, ser du... Målningen är det ända jag riktigt, riktigt bryr mig om. Än så länge åtminstone... Mona satt och såg på Jakobs fina ansikte med den raka näsan, de mörkblå ögonen och det svarta håret som syntes ännu mera blåsvart mot de bleka kinderna...

— Du är visst den enda av oss flickor som blir en verklig konstnär, sade hon sakta... Jag tänker så mycket på Erik och på vårt hem, så det passar visst bäst för mig att stanna vid mina illustrationer och barnporträtt...

— Du får bli en ny Elsa Beskow och få massor av egna barnungar och rita trevliga barnböcker, svarade Jakob skämtsamt... Men vet du, Mona, det är skada, dina landskap är ännu bättre än dina barnporträtt, tycker jag. Men du kommer nog också att bli ensam långa tider, då Erik är på sjön. Då kan du hinna måla mycket!

Nu avbröts samtalet av en gäll telefonsignal. Jakob sträckte sig efter luren, Mona lyckades i sista stund rädda vasen med röda krysantemum som stod på fönsterbrädet från att sopas ned av Jakobs vida ärm.

— Hallå! Ja hej! Jo då hon är här! Ett ögonblick min nådiga... Men först får du tala om hur patienterna mår i dag... Hur många lavemang har du givit?

Jo, jo, hon kommer! Här har du, det är Margareta, Jakob räckte luren till Mona.

— Hej! vi har just ätit middag... och jag har varit kocka förstås. Vad jag lagat? Jo vi kokte modellen det är klart! Med smält smör till... Nej, det är visst inget skoj. En gädda, nej en valfisk, var det så sant... Ja, jag *hör*... Jo, jag har tagit reda på ett ställe. Från Karl-Gerhards revy. Jag ska gå dit på tisdag... Tolv, tjugo kronor... Ja, men för en gångs skull och så är det tant Nanny som bjuder... Nej, något mera originellt får du allt hitta på! Vad tror du Olle säger annars!... Jodå, Jakob är så spänd på att bli införd i den akademiskt bildade världen. Hon är ju bara van vid enkla halvvildar... Oj, jag kvävs!... Nej det är bara Jakob som är hårdhänt... Ja, tisdag klockan två vid Stureplan... Hej, hej. Hälsa gubbarna!...

— Margareta ska klara av så hon får ledigt! Mona lade ner luren och vände sig till Jakob. Hon tänkte först låna en läkarrock och ett stetoskop, men det är ju inget kul! Nu hyr hon sig också en... Men *vad* är klockan, Jakob? Min är hos urmakarn.

— Min står, vänta ett tag. Jag ska leka ormmänniska. Jakob öppnade fönstret och lutade sig ut. Hon böjde sig åt sidan och förkunnade triumferande när hon åter visade sig i upprätt ställning: Halv sex. Vi gick hem tidigt i dag. Vet du vad? Vi går på bio i kväll. Du kan väl stanna över natt förresten, bad hon.

— Jag måste allt fara hem. Det är så trevligt här hos dig. Men tant Nanny vill ju gärna att jag ska vara hemma ibland om kvällarna. Nu törs jag inte

stanna över natt förrän efter maskisen, då är det i alla fall ingen idé att åka spårvagn dit ut så sent... Tack ska du ha för den här gången...

— Vi träffas här på tisdag i alla fall, svarade Jakob. Ni kilar upp hit och visar kostymerna? Ni kan klä om er här på lördag om ni vill! Så tar vi en bil tillsammans, det blir billigare!

Efter en stund satt Mona på spårvagnen ut till Bromma

TIONDE KAPITLET

— Titta så flott brun jag är om benen! Mona vred på nacken och försökte beskåda sina vador. Det var ingen dum solbränna det här! Jakob mumlade instämmande medan hon satte upp håret högt på hjässan och fäste en vacker hög kam i de svarta lockarna.

— Jag blir en decimeter längre med den här kammen och mina höga klackar, men det skadar inte, sade hon. Jag får väl hålla mig till de långa gossarna jag!

— Hur tycker ni *jag* ser ut? Margareta var röd av iver och vände sig runt framför spegeln.

— Jag ska bättra på dig litet! Stå still, svarade Jakob och drog ett par djärvt röda sträck över Margaretas läppar. Du ska ha grönt på ögonlocken också, så där ja! Nu är du verkligt tjusig, tillade hon. Jag vet faktiskt inte vem som är snyggast av oss tre!

Hon skrattade belåtet och såg först granskande på de andra, för att sen kokett vifta med sin svarta solfjäder och rätta till den djupröda ros hon fäst vid tinningen.

Margareta stod där i kort, vid, röd tyllkjol, som var översållad med svarta prickar. Ett åtsittande svart sidenliv, samt en lika åtsittande svart huvudbonad med långa spröt från pannan, små lätta vingar på skuldrorna gjorde henne till den näpnaste nyckelpiga.

— Om jag bara inte vore så tjock om livet, suckade hon och såg avundsjukt på Mona. Du milde vad du drar åt det där bältet, du går snart av på mitten!

Mona bara skrattade och drog till det breda, granna bältet ännu hårdare om sin smala midja. Hon var klädd till lappflicka, i en ljusblå sidenkolt med långa vida ärmar och tätt hopfäst vid halsen. Färggranna bårder i rött och gult kantade den överdrivet korta och vida kolten, som mest liknade en balettkjol och vippade kokett för varje steg hon tog. På huvudet satte hon helt käckt en luva med en jättestor röd och gul tofs och på fötterna hade hon små lätta sidentofflor vars tåspetsar pryddes även de av stora granna tofsar.

— Nu är jag Laila från Saltuolokta, trallade hon och satte den eldröda masken för ansiktet. Kan ni känna igen mig? Hennes läppar och naglar hade samma grant röda färg som sidenmasken, och effekten var onekligen mycket lyckad.

— Visst är du tjusig! Men borde inte Olle vara här nu? Sa' du inte klockan åtta, Jakob? Margareta svängde sig framför spegeln.

»Nyckelpigan», »spanjorskan» och »Laila» tog sina kappor över axlarna och sprang i full fart utför de nötta stentrapporna. Därnere väntade mycket riktigt Olle i bilen, och snart var de på väg till Teknis där resten av gänget, d.v.s. ett par kamrater till Olle väntade på dem, så att de skulle bli jämna par. Där var Gösta Rot, som också var från Västerköping och studentkamrat med Margareta och Mona, samt Per Edell.

Det blev en fest! Olle och Margareta höll stadigt ihop. Det gick som Jakob förespått, han blev ett klent förkläde för Mona. Men Gösta var i stället en trogen kavaljer och snart fick både lappflickan och den livliga spanjorskan allt fler som trängdes omkring dem. Dansen gick i timmar och flickorna var outröttliga.

Mona hade Gösta till bordet vid supén. Jakob och en ljushårig yngling satt mittemot, Margareta och Olle hade hamnat vid ett annat bord. Det var ett sorl och skratt runt borden och hett inne i salen. Mona tog av masken och pudrade sin näsa.

Då hon såg upp från spegeln i sin lilla lappväska, mötte hennes ögon blicken hos en ung man klädd i frack utan mask för ansiktet, som stod lutad mot dörrposten och såg sig om på glammet omkring honom, men utan att delta däri. Han föreföll henne på ett obestämt sätt bekant, och plötsligt gick det upp för henne vem han påminde om. Jo, om Laslo, ungraren, som gått på målarskolan och sen emigrerat till Sydamerika! Han såg lika främmande och ensam ut där han stod och de mörka ögonen hade något av samma tungsinta blick.

— Titta Jakob!! Det är som om det vore Laslo! Men inte kan *han* vara här!? Hon gav Jakob en knuff och visade mot dörren.

— Göran! skrek Jakob i samma ögonblick, och sannerligen var det inte Göran Dalbergs röda kalufs som lik en fyrbåk lyste fram bakom den mörke ynglingen som fångat Monas intresse.

— Tjänare Göran! Hej, hej! Jakob vinkade med sin solfjäder och nickade ivrigt. Kom hit!

Göran Dalberg var inte sen att efterkomma hennes uppmaning.

— Hej på er två! Hans ansikte lystes upp av ett soligt grin. Tyckte jag inte att jag sett den där lapptösens långa ben förut! Och du Jakob, du mår prima det ser jag. Nu flickor ska vi dansa och prata om alla gamla minnen från fjällen.

Till Jakobs kavaljers stora förargelse drog Göran iväg med hans dam. Han hade så mycket att berätta för flickorna, både att han själv nu gick på Teknis medan Ingemar hade kommit in på Karolinska och om deras sista fjällvandring. Han försökte lägga beslag på dem båda, men som han ju inte kunde dansa med mer än en i sänder blev det till slut Jakob som blev hans ständiga partner. Mona fick ett ögonblicks andrum och då såg hon helt oväntat framför sig just den ensamme, frackklädde ynglingen, som bjöd upp henne till dans.

Det var en trevlig pojke som hette Bo Wallman och skulle bli bergsingenjör. Vid närmare bekantskap tinade han upp och det litet dystra uttrycket försvann alldeles. Men ändå påminde han Mona om Laslo. Han har samma charm, tänkte hon för sig

själv och såg i minnet Laslos mörka ögon framför sig. Omedvetet log hon och blev helt tyst.

— Är ni vid teatern? frågade Bo och Mona såg förundrad på sin kavaljer, hon som just varit så långt borta i sina tankar. Ser ni vi har bjudit hit flera elever från teatern och balettskolan, förklarade han, och ni dansar så väl.

Mona skämtade med honom en stund och berättade att hon dansat vid baletten sen hon var en liten unge, men till slut talade hon om att hon gick på Konstakademin. Han blev genast intresserad och nämnde att hans far var den kände konstkritikern doktor Greger Wallman, och det slutade med att de gjorde upp att gå på Liljevalchs vernissage tillsammans och på bio redan nästa kväll.

Det var redan långt fram på morgontimmarna då de sista paren bröt upp. Olle stuvade in flickorna i en bil han lyckades få tag på och följde dem till Jakobs port. Även Margareta skulle stanna där över natt, ty efter en massa krångel och byten med några av kamraterna på sjukhuset hade hon lyckats få både lördag och söndag fria.

När de skildes från Olle försökte han övertala Mona att promenera med honom hem till Bromma, men hon gäspade förfärad vid tanken på sina ömma fötter och hur sömnig hon var.

— Nej tack, sade hon bestämt. Hälsa tant och farbror att det varit jättekul, men nu ska jag sova. Jag kommer kanske inte hem förrän på måndag efter jobbet, men jag ringer i morgon.

— Och *vi* ska *prata* förstår du väl, inföll Jakob.

Det är minsann viktigt! Hej på dig nu! Tjing, tjing!

Margareta vinkade efter Olle då han gick utför gatan, och sen riktigt tumlade flickorna uppför trapporna, sömniga och trötta.

— Vill ni ha en smörgås? Jakob grävde i brödlådan medan de andra kröp upp i dyschan och tacksamt tog emot de bastanta limpsmörgåsar Jakob räckte dem.

— Jag är hungrig som en varg, Margareta talade med munnen full. O flickor vad skoj vi har haft! Och tänk att få sova hela dan i morgon, jag tror knappt det är sant! Sen ska Olle och jag gå på bio, vi tänkte gå på Röda Kvarn, Ingrid Bergman ni vet.

— I kväll menar du, för det är söndag för länge sen mitt barn, sade Jakob. Jag ska också ha träff, med Göran. Hans röda kalufs är väl tjusig! Ingemar följer nog med om du också kommer, Mona!

— Jag har redan gjort upp sällskap som ni, svarade Mona. Bo Wallman och jag ska gå på Palladium.

— Bo Wallman? Vad är det för en kille? Jakob tittade frågande på henne.

— Den där jag visade dig på. Han som var lik Laslo. Men du såg förstås bara Göran du. Tänker du vampa honom ett tag nu? Mona skrattade retsamt.

— Men Mona!! Jakob lät sig inte bekomma av vad hon sagt om Göran. Nu får vi visst rita kors i taket! Tänker *du* skaffa dig en uppvaktande kavaljer! Och en som inte hör till gänget till på köpet? Lät du honom flirta med dig också?

— Vad du är fånig. Jag talade om att jag är förlovad, det är så klart. Men vi kan väl gå på bio och vara kamrater för det. Det är inte alls som du tror. Han vet att jag är engagerad på annat håll, svarade Mona rättframt. När jag är ute med Ivar eller Olle tycker du inte det är något märkvärdigt, tillade hon litet förargad.

— Neej, men du förstår, dem känner vi ju förut. Men du är alltid så förståndig jämfört med mig, så jag ska väl inte käxa på dig. Fast det där om »bara kamratskap», det går nog aldrig i längden, inte utanför gänget, sanna mina ord... Men vet ni flickor, hon bytte hastigt ämne då hon såg Monas min, jag blev faktiskt knäsvag då jag fick se Görans röda hårtott i vimlet. Jag håller kanske på att bli *kär!* Hon skrattade gäckande. Tala om för mig hur det känns då det gäller allvar, ni två som vet det! Jag är ju bara en liten sommarfjäril som ni vet!

Men nu kastade Margareta en kudde i huvudet på henne och Mona började helt resolut bädda dyschans två bäddar, medan Jakob smågnolande drog fram en gammal dragspelssäng ur garderoben.

Snart kröp flickorna till kojs; från gatan hördes ett sakta brus av den avlägsna trafiken vid Tegelbacken men inne i rummet hördes blott deras djupa, lugna andetag.

Ett svagt lyktsken trängde in genom fönsterspringan där den gamla slitna rullgardinen buktade åt sidan, och ljuset föll på de tre maskerna som hängde över staffliet och de färggranna dräkterna som låg i en hög på fönsterbordet.

ELFTE KAPITLET

»Älskade mormor! Hejsan gullemormor!

Ja nu är maskeraden överstökad och oh, mormor kan inte tro vad det var fantastiskt roligt! Jag bifogar en karikatyr som Jakob gjorde av Margareta och mig i våra dräkter. Känner mormor igen lapptösen? Jag hade målat mina ben riktigt bruna och det såg så tjusigt ut. Ansikte och händer också förstås. Kolten var av ljusblått siden så den var inte så varm som den ser ut, fast den var höghalsad och långärmad. Men det tyckte jag var skönt, att inte vara bar i ryggen menar jag, för jag tycker aldrig om att känna pojkarnas varma labbar. Som mormor ser så var kjolen vådlig vid och kort, jättetjusig helt enkelt. Tant Nanny var så intresserad av den här tillställningen och bjöd mig på hyran för kostymen.

Olle hämtade oss hos Jakob och sen for vi iväg. Det var en massa ungdomar på maskisen och jag träffade en del vådligt trevliga människor. En pojke som jag blev bekant med hette Bo Wallman, son till konstdoktorn, mormor vet. Vi var tillsammans på bio en kväll och så gick vi på vernissagen på Liljevalchs, men sen blev vi osams, så nu får jag väl inte höra av honom mer... Tänk att Jakob fick rätt, hon sa' att man inte *kan* vara bara kamrat med en pojke länge! Det är kanske sant, men på jobbet går det i alla fall rätt bra, det är väl för att vi allesammans har samma intressen att tala om och då glömmer man allt annat. Fast de flesta håller ju

ihop två och två där med förstås, eller går alldeles solo.

Nu är jag i alla fall åter i arbetstagen och har varit snällt hemma alla kvällar denna vecka utom i lördags, och då var jag barnvakt i villan bredvid. Den familjen skulle gå på teatern, och tant Nanny som känner frun bad mig att jag skulle gå dit. Det var lustigt ska mormor se! En sån söt unge de hade, men sova ville han inte utan bara stod upp i sängen och pratade ända tills han föll omkull av trötthet och somnade på fläcken. Sen satt jag och läste och hade det skönt tills »herrskapet» kom hem. Men jag tjänade en femma på kuppen.

Olle har mycket att läsa till en tentamen just nu, men vi går ibland på bion här intill. När Margareta är ledig brukar de hålla ihop... Vet mormor, jag skulle vilja sluta på Akademin då jullovet börjar, och inte alls gå nästa termin! Jag längtar så efter att få vara hemma ett tag. Erik skriver att han säkert kommer till sommaren, så då kan vi gifta oss som vi har tänkt. Men innan dess vill jag vara hemma litet! Kan jag inte få det?

Arbete kan jag skaffa mig. Jag har redan fått beställning på illustrationer till en barnbok, och så har farbror Ernst bekantat mig med en tidningsredaktör, så jag får rita en serie till barnsidan. Som mormor ser har jag förberett det här, och jag frågade farbror Edvard sist jag skrev, om han tyckte det var mycket oförståndigt, men han svarade att det gjorde nog inte så mycket om jag slutade denna termin eller nästa, när jag kände sån hemlängtan! Vet mormor, det är som om jag inte *kunde* lära mig mer

just nu, jag behöver bestämt få gå därhemma ett tag. Om jag tjänar pengar kan jag betala litet för mig och det vore också roligt!

Jakob säger att jag är tokig som inte vill stanna i Stockholm så länge jag kan få. Själv gnor hon som en slav och sparar och drömmer om att få resa igen, men denna gång vill hon längre bort. Frankrike allra minst. Och helst vill hon stanna ute i flera år... Men om mormor vill ha mig, kommer jag helst hem nu till jullovet och stannar och låter Malin lära mig laga mat!...»

Mona fyllde sin reservoarpenna på nytt och läste fundersamt igenom vad hon skrivit. Hon rodnade lätt då hon såg Bos namn på papperet. Det var kanske dumt att nämna det där, men mormor brukade alltid förstå så bra... Bo och hon hade kommit i gräl då hon inte ville lova att gå ut med honom så ofta han ville. Mona hade påmint om att hon var bunden på annat håll, men han mulnade till, och det ena ordet gav det andra. Slutet blev att de skildes åt, båda ganska förargade, och sen hade han inte hörts av... »Jag kan bara vara *kamrat* och inget annat», hade hon sagt vid avskedet, »och jag har så många kamrater så jag *kan* inte gå med bara en. Men vill du följa med mig och gänget ut en söndag så är du välkommen.»

Vad Jakob hade skrattat då Mona berättat detta för henne!

— Förstår du inte att han är *kär* i dig? sade hon. Vad bryr han sig om att du är förlovad! Erik är långt borta!

— Ja, men just *därför* skulle han väl förstå, hade

Mona invänt. Och jag sa' det till honom med detsamma.

— Det är allt bäst du stannar i vårt gäng, där är du i gott förvar, skrattade Jakob. Vi *vet* ju hurdan du är, förstår du. Se på Ivar som nöjer sig med att dyrka dig på avstånd. Den där Bo var en dum kille som inte såg vad du är för en sorts tös! Det är skillnad med mig, jag håller ihop än med den ena och än med den andra, men det är bara tillfälligt, det *vet* dom. Jag *vill* inte bli kär på allvar än.

— Ivar? hade Mona invänt. *Vi* måtte väl vara kamrater! Inte bryr han sig om mig på annat sätt!

— Tralala, det vet jag visst! Fråga Ulla Löv vad hon tänker om den saken! Ibland är du från mormors tid min stumpa, men du är *söt!* Mona rodnade åter vid minnet av Jakobs spefulla tonfall.

Nej hon ville inte vara i Stockholm längre utan arbeta därhemma. Hon längtade så efter att i lugn och ro få ordna sina sommarplaner. Kamratlivet häruppe lockade inte längre lika starkt som det gjort under de första elevåren. Hon skulle arbeta riktigt flitigt hemma också, och om ett par år kunde kanske även hon bo utomlands i någon hamnstad och måla, medan Erik var på sjön. Men innan dess skulle hon hem till Västerköping igen!... Med ett beslutsamt uttryck tog hon fram ett kuvert...

Nu knackade det på dörren och tant Nannys hembiträde bad Mona komma ner i vardagsrummet. Mona sköt det oavslutade brevet åt sidan och skyndade ut ur rummet.

Därnere satt tant Nanny och farbror Ernst vid tébrickan och kvällstidningarna. Mona läste med in-

tresse en recension av doktor Wallman över en utställning på Rålambshov där hon kände en av utställarna. Det rasslade i dörrlåset och Olle kom in från tamburen.

— Jag har varit uppe hos Gösta och pluggat, sade han. Det ska smaka med litet käk. Går du med på bio i kväll? Han vände sig till Mona. Margareta är ledig och Gösta ville också gå med.

— Nej tack, jag ska skriva brev i kväll, svarade Mona.

— Är det Erik som ska ha ett opus igen? Äh, följ med är du bussig, annars blir Gösta precis en för mycket!

— Det är bara nyttigt! Mona skrattade retsamt. Du får allt stäppa iväg ensam, min gosse lilla. Hälsa Margareta! Stackars hon som inte får fara hem till jul som vi, tillade hon. Jag gläder mig redan åt det.

— Vi ska bjuda Margareta hit någon av juldagarna, inföll tant Nanny. Olle behöver inte vara orolig för att hon ska bli för ensam under helgen.

Mona såg på fru Berg. Hon mindes ännu så väl det år hon som liten flicka bott hos tant Nanny och farbror Ernst. Då hade hon känt sig så olycklig. Vad allt nu var annorlunda! Tänk att man kunde förändra sig så som tant Nanny gjort! Och bli så bussig mot ungdomar, när man inte alls tyckte om barn!

— Tant Nanny har blivit *mjuk,* tänkte hon för sig själv. Och kanske det inte var så lätt heller att förstå sig på *mig* då jag kom hit, främmande för allt härhemma i Sverige. Det var väl bara *mormor* som kunde göra mig glad den gången!...

Hennes tankar gled allt längre bort, tillbaka till de första barndomsåren i Italien. Det var så länge sen alltsammans nu, händelsen med föräldrarnas död och hennes egen resa till Sverige med farbror Ernst ... Men ändå stod minnet av det vita huset ... cypresserna ... solen över Roms kullar som en vacker tavla för hennes öga ... Antonio som lärt henne spela på luta ... Syster Jenny, barnsköterskan ... Bestämt skulle hon skriva ett kort till syster Jenny också i kväll ... Tänk om detta sista krig inte kommit, då hade hon kanske fått resa och återse sitt barndomshem ...

— Vad tänker du på min tös? Du ser ut att vara långt borta så det förslår. Farbror Ernst strök henne vänligt över kinden, just som dörren smällde igen efter Olle. Mona hade inte ens märkt att han sagt adjö och gått.

TOLFTE KAPITLET

Mona strövade Storgatan fram och såg in i butiksfönstren, tätt i hälarna följd av Kalkutta, som ibland stretade emot och gärna ville göra en utflykt på egen hand. I synnerhet just nu, då ett hundslagsmål började på motsatta trottoaren.

— Håll dig lugn, du vet att du är för gammal för att slåss! förmanade Mona och stack händerna djupare ner i fickorna på sin lodenrock, medan hon fundersamt betraktade väskorna i Lindgrens föns-

ter. Det var i synnerhet en axelväska av brun plastic som fångade hennes uppmärksamhet.

— Arton kronor! Tor du att jag har råd med det Kalkutta?

Efter några ögonblicks betänketid gick hon in i affären och stod snart ute på gatan igen med paketet i handen och arton kronor mindre i portmonnän. Vid nästa gathörn stötte hon ihop med fröken Bergström, en av lärarinnorna i flickskolan. Mona neg djupt och smålog i detsamma vid tanken på den lilla nick med vilken hon en stund förut hälsat på en av lärarna från gymnasiet. Han hade fört henne till bordet vid studenthippan och de hade just skämtat om att hon skulle sluta niga då hon lämnade skolan. Men respekten för den gamla avhållna klasslärarinnan satt visst som fastvuxen i knävecken för hela livet, tänkte hon för sig själv.

— Jaså du är i stan igen? Fröken Bergström nickade vänligt. Hur mår de därhemma då?

— Tack, bara bra. Mona fortsatte sin vandring i snömodden, men raskade på stegen. Det var snart middagsdags, ty nu mötte hon allt flera ungdomar och lärare, både från flickskolan och läroverket.

— Vad här i alla fall är hemtrevligt, tänkte hon. Man känner nästan alla man möter, och människorna har tid att hälsa på varandra och prata ett tag. Det är skillnad mot i Stockholm där alla bara knuffar sig fram, som om det gällde livet. Det var förresten nödvändigt, annars kom man ingen vart... Tänk vad tiden gått fort sen hon kom hem! Det var redan februari, och Mona hade varit i Västerköping sen jullovet började i mitten av december.

Hon hade haft fullt upp med arbete, dels illustrationer till en barnbok för vilka hon just i dag fått sitt honorar och så ett par beställningar på barnporträtt av bekanta i stan. När hon sen hade en ledig stund undervisade gamle Malin henne i matlagning... så nog hade hon fullt upp att göra!... Förmiddagarna uppe på vindsrummet där hon inrett en ateljé riktigt flög förbi, och det var inte lätt att säga vem som njöt mest av det trevna hemlivet, Mona eller mormor! Mona hade i varje fall ännu inte en sekund saknat kamraterna, inte ens Jakob som skrev så tokroliga brev ibland.

Nu knarrade trädgårdsgrinden på sina gångjärn och Mona tog vägen över gården bort till kökstrappan. Snart var de uppe i köket, och Kalkutta fick sig en välbehövlig avtorkning innan han fick gå in till sin korg.

— Det var slaskigt ute men skönt att sträcka på benen i alla fall! Mona slängde undan säckhandduken och gav Kalkutta en vänlig klapp. Vad får vi för gott till middag i dag, Anni.

— Känns det inte att det är kålsoppa? svarade Anni. Och Malin som gruffat så för att det luktade kål i hela huset.

Gamla Malin låtsades inte höra utan tog de sista plättarna från laggen och manade på Mona att skynda sig, ty maten var färdig. Snart satt de därinne vid matbordet i det ljusa, vackra rummet; fru Sörensson på kortsidan med Mona till höger, mitt emot gamla Malin.

— Jag har varit oförståndig i dag, sade Mona. Det var omöjligt att låta bli.

— Vad har du då hittat på? Mormor såg leende på hennes glada ansikte.

— Jag har försnillat arton kronor av mitt arvode. Vet mormor de hade en så flott väska hos Lindgrens. Jag kunde rakt inte motstå den.

— Din gamla börjar ju se litet sliten ut, svarade fru Sörensson. Så jag tycker det var rätt förståndigt.

— Mormor är då bussig! Jag hade förresten brev från förlaget att jag får rita en ny bok snart. Vad det är roligt tjäna pengar själv i alla fall. Mona räckte sin tallrik för påfyllning. Vad det här var gott, Malin.

— Blir hon hemma i eftermiddag så vi kan baka ut pepparkakorna frågade Malin.

— Javist, det ska bli livat. Då bjuder vi mormor på kaffe och färska pepparkakor i kväll! Mona såg helt belåten ut, hon trivdes så bra ute i köket.

— Vet du Mona, jag har haft brev från farbror Edvard i dag, inföll fru Sörensson. Och jag blev så överraskad, för han skriver att han vill komma *hit!*

— Nej men, utbrast Mona ivrigt. Kommer farbror Edvard hit!!

— Ja, han tänkte stanna mellan ett par tåg på väg ner till Malmö, men jag skriver väl och ber honom stanna ett par dar åtminstone. Han har ju aldrig gästat oss förr och ska väl hinna se litet hur vi har det.

— O så roligt! Var ska han ligga? Nu har ju jag skräpat ner gästrummet däruppe . . .

— Vi gör i ordning Gudruns gamla rum, svarade fru Sörensson.

— När ska han komma? frågade Malin. Det är bäst att jag börjar göra i ordning med detsamma kanske? Anni borde hinna tvätta fönsterna... och...

— Jag ska hjälpa Malin, avbröt Mona fylld av glädje. Farbror Edvard, Eriks ende släkting var ju numera nästan som en far både för henne och Erik. När sa mormor att han kommer?

— Jag har inte alls hunnit säga något om det ännu, fru Sörensson småskrattade. Han kommer redan på lördag, men ni hinner nog både städa och få dina pepparkakor färdiga, min tös.

Efter en stund var Mona i köket i full färd med sitt bak. Det hördes ända in i vardagsrummet hur hon och Anni sjöng och trallade, då och då avbrutna av Malins litet entoniga stämma. När kvällen kom bar Anni in ved till den öppna spisen, Mona dukade kaffebrickan och medan kornsnön yrde utanför fönstren och mörkret stod tätt bakom rutan, flammade snart brasan inbjudande mot dem.

Mona slog sig ner på braskudden med Kalkutta i famnen och matade honom med trasiga pepparkakor. Belåten stödde hon sig mot mormors knä och där satt sen de två som så ofta förr och såg glöden falna på härden...

Det blåste snålt då Mona nästa lördag raskt gick av och an på perrongen medan hon väntade på tåget från Göteborg. Men se, nu fälldes i alla fall bommarna och tåget skymtade långt borta. Ivrigt sprang hon utefter vagnarna tills hon fick se den välkända gestalten stiga ner från en andraklasskupé.

— Välkommen, *rara* farbror Edvard! Mona slog

armarna om honom, och med glädjestrålande ögon tog hon honom sedan under armen. Ett stadsbud fick ta hand om väskan medan de två promenerade i förväg hem.

— Se där är flickskolan och därborta ligger läroverket! Hon pekade åt alla håll. Där bor Margaretas föräldrar och därborta ser farbror mormors hus! Men Kalkutta! *Var* har du hållit hus. Hon förmanade den lilla hunden som skällande kom rusande över trädgården mot dem.

Herr Rostell hade gått helt tyst och lyssnat till den ivriga flickrösten. Småleende följde han henne nu uppför trappan och in i tamburen där gamla Malin tog hand om hans rock. I vardagsrummet var tebordet dukat, och fru Sörensonson bjöd med ett varmt välkommen deras gäst slå sig ned.

Nu var det Monas tur att lyssna och höra på hälsningar både från moster Gudrun och morbror Einar, samt senaste nytt från Blåskärs Ö.

— Och så hade jag brev från Erik nyligen, men det hade väl du också tänker jag mig? Herr Rostell satte ner sin tekopp. Får jag lov att ta fram min pipa? Han såg frågande på fru Sörensson.

— Javisst, rök så mycket Edvard vill. Även jag hade brev från Erik till Anna-dagen. Han är minnesgod, gossen, tillade hon.

— *Var* var han då han skrev till farbror? Mitt sista brev var från Bombay, sade Mona medan hon försåg sig med ännu en kaka. Är inte Malins maränger härliga!

— Mitt också, ja han börjar bli berest pojken vår. Men vi får väl hem honom snart, du Mona.

— Ja, han talar om juni eller juli, men det är allt bra långt dit, hon suckade lätt...

På eftermiddagen tog de en promenad genom staden, men när skymningen kom och middagen var överstökad satt de åter inne i vardagsrummet. Mona visade sina skisser för herr Rostell, både dem från fjällresan och de sista hon arbetat med sen hemkomsten.

— Tycker farbror Edvard verkligen inte att jag var dum som slutade på Akademin redan nu? frågade hon till slut... Jakob skriver och käxar på mig att jag skulle komma upp, men det har varit så roligt att vara hemma, och jag har ju haft att göra hela tiden...

— Du behövde kanske vara hemma litet, det är säkert ingen skada skedd, svarade herr Rostell. En termin gör ju inte så mycket till eller ifrån. Men du har haft stor nytta av tiden du gått där uppe. Din sommarresa tycks också ha gjort gott. Det är bra med nya intryck ibland... Din målning har gått framåt, Mona mia, fast du har mycket att lära än.

— Ibland önskar jag nog att jag finge resa ut och se ännu mer, sade Mona eftertänksamt. Men det blir inte av förrän Erik och jag kan följas åt, och det dröjer nog. Medan jag väntar på det är jag helst här hemma och jobbar. Hon såg ömt på mormor.

Det blev åter kväll och brasan tändes. Mona kröp upp i soffhörnet och började sakta knäppa på sin luta. Med klar röst sjöng hon ett par visor med skälmaktigt glittrande ögon och leende mun.

— Den där har jag hört förr, carissima, sade far-

bror Edvard. Det var en fiskarvisa från Neapel, inte sant?

— Ja, jag har inte glömt mina gamla visor fast det är så många år sedan jag lärde mig dem av Antonio, portvakten därhemma. Mona grep eldgaffeln och rörde om i brasan. Kan just undra om han lever ännu, gubben...

— Hör du någonsin ifrån din gamla barnsköterska, eller har krigsåren sopat bort henne också? frågade Rostell.

— Ånej, jag får kort var födelsedag, svarade Mona. Och hon har fått fotografier av mig då och då. Så vi har litet kontakt med varandra, men hon har en annan adress nu... Fast jag vet ändå så litet om hur hon har det.

— Du får väl göra en pilgrimsfärd dit ner en gång, herr Rostell såg på henne med något forskande i sin blick. Brukar du längta efter de gamla platserna, Mona mia?

— Inte numera, men förr då jag var liten längtade jag allt ibland. Fast nog skulle det vara *underbart* att få *se* det en gång till! Hon såg drömmande in i brasan. Vi var så lyckliga därnere, min pappa och mamma också, det vet jag... Ömt lade hon sin hand över mormors och de såg bort på det stora porträttet över den gamla sekretären. Farbror Edvards blick följde deras, han reste sig upp och gick för att se närmare på det.

— Jag tror det är det bästa Rolf målat, vet ni, sade han allvarligt. Och modellen är så älsklig. Jag förstår att ni höll henne mycket kär...

Monas blickar dröjde vid bilden av den unga styv-

modern. Sakta knäppte hon åter på lutan och såg sen frånvarande in i brasans sista glöd. Mormor och farbror Edvard samtalade lågmält tills skramlet av tekoppar inne från matrummet bröt stämningen och samtalet åter flödade raskt och skämtsamt. Herr Rostell gick några slag av och an i rummet medan Mona dukade av, därefter vände han sig till henne och sade:

— Jag har ett ärende till mormor, cara mia. Skulle du vilja säga godnatt redan nu och låta oss två språkas vid ensamma. Men var inte orolig, allt är bara en glad överraskning, tillade han lugnande, då Mona frågande såg på honom.

— Ja Anna, herr Rostell slog sig åter ned i soffan då Mona sakta stängt dörren efter sig. Jag skulle vilja göra Anna ett förslag . . .

TRETTONDE KAPITLET

— Hör! Det är »Världens hjärta» som slår! »Den eviga staden» är sig lik trots allt! Här känner jag mig alltid hemma . . . Herr Rostell talade helt sakta där han stod uppe på Monte Pincio och såg ut över taken och bort mot Peterskyrkans väldiga kupol . . . Jag känner mig som en pilgrim, Mona mia, äntligen framme vid målet för vår färd!

— Vi är sannerligen moderna pilgrimer som kommer flygande och i bussar i stället för att vandra på våra fötter, inföll Jakob, medan Mona alltjämt för-

sjunken i beundran stod och såg på den underbart vackra tavlan framför dem.

— Egentligen skulle vi kommit vandrande in i Rom som Den heliga Birgitta eller drottning Kristina, fast hon kanske red helt flott! Men rakt inte med flygmaskin eller buss det har du rätt i, svarade hon nu. Men de kunde då inte varit lyckligare och gladare än vi över att vara här! Åh, farbror Edvard, vad det är fantastiskt alltsammans! Hur ska vi bara hinna med allt? *Var* ska vi börja? Jag tycker jag vill gå åt alla håll på en gång! Söka upp vår gamla villa och överraska Syster Jenny och . . .

— Jag tycker vi börjat ganska bra, svarade herr Rostell leende. Vi har ju hunnit hit upp redan första eftermiddagen och härifrån har du väl också minnen? Nu ska vi se till att vi får litet gott och starkt kaffe därborta. En äkta »cappucino» skulle allt smaka. Sen promenerar vi hem till hotellet, och i morgon får vi ta itu med både museer och annat . . . Jag må säga att ni är ett par käcka töser! Inte ett dugg trötta ser ni ut . . .

— Vad skulle vi vara trötta av? svarade Jakob. Tänk vilken bekväm resa! Bara sitta och njuta av allting, Tjusigast var i alla fall flygfärden!

Flickorna tog herr Rostell en under var arm och så vandrade de bort till serveringen i skuggan av höga plataner och röda blommande kastanjeträd.

På de breda gångarna lekte svartlockiga barn och Mona mindes som i en avlägsen dröm hur en gång också hon lekt här med den snälla syster Jenny eller föräldrarna i sällskap. Omedvetet tryckte hon farbror Edvards arm, hennes hjärta fylldes av glädje

över att det just var han som tagit henne med till detta land, där de båda hade så kära minnen.

Detta var det underbara, överraskande förslag farbror Edvard kommit med därhemma i Västerköping. Först var det meningen att både mormor och Mona skulle följt med, men fru Sörensson kunde inte lämna hemmet just då. När Mona i stället fick löfte att bjuda en av sina väninnor till reskamrat, kände hon inte ett ögonblicks tvekan vem som skulle bli den lyckliga. Och Jakob visste först inte om hon stod på huvudet eller fötterna i sin förtjusning då hon fick Monas brev.

De hade flugit raka vägen våren till mötes, och lämnat den sista februarisnön och kylan bakom sig. Resan hade tagit ett par dygn med övernattningar i Schweiz och Milano. Sen gick det med buss hela vägen till Rom.

— Titta vad kul de ser ut! Jakob pekade på en skara ynglingar i långa fotsida svarta kjolar, med små svarta styva hattar och breda skärp i olika färger om livet.

— Det är seminarister från det påvliga seminariet, berättade herr Rostell. Färgen på skärpen visar från vilket land de är, de kommer hit från hela världen för att utbildas till präster i den katolska kyrkan.

Flickorna följde ynglingarna med blicken, där de sakta och värdigt promenerade på gångarna med en andaktsbok i handen. Men där kom också ett par ståtliga carabinierer i uniformer med hattar à la Napoleon.

— Du milde så flotta! utbrast Jakob med ett ton-

fall som kom både herr Rostell och Mona att storskratta.

— Ja, maken till gendarmer får du nog leta efter, sade herr Rostell. Det är granna gossar de där poliserna. Men nu får vi ge oss av, om vi ska gå den väg jag har tänkt mig. Mörkret faller snart på. Här nere finns inga ljusa skymningskvällar, som ni vet.

De såg en sista gång ut över staden från Piazzan och lämnade sen i rask takt parken bakom sig. Nere på gatorna trängde de sig förbi livligt gestikulerande och pratande människor. Trottoarserveringarna var fulla av folk, på trottoarkanten satt mammor och ammade sina barn; inne i butikerna, en del helt öppna mot gatan likt grottor, vändes spett fullträdda av kramsfågel och brödskivor eller tillagades annan mat. Cigarettrökande ynglingar i granna slipsar spottade på gatan och trängdes i gathörnen, gatumånglare skrek ut sina varor, inne i en portgång var svartabörsaffärer i full gång, en gammal gumma, ful som en häxa, rostade kastanjer över en koleld och herr Rostell köpte en handfull åt flickorna.

Efter en stund nådde de den eleganta Corson, men lämnade snart dess bullrande liv bakom sig och vek av in på några smala gator där skuggorna djupnade invid husväggarna, och kom så helt plötsligt fram till den öppna platsen framför Colosseum.

— Oh! Flickorna stod gripna av stämning inför den väldiga ruinen, flera våningar hög, med gapande tomma fönstergluggar . . . Några amerikanska soldater kom gående och försvann in i ruinen medan två carabinierer makligt promenerade förbi.

— Vi följer med in, föreslog herr Rostell. Colos-

seum ska man helst se om kvällen i fullmåne. Förr satt jag här mången natt med din far, Mona, men nu får vi nöja oss med ett tidigare besök. Inte värt att vi är ute för länge. Det är andra tider nu... tyvärr ... Ser ni arenan där förr vilddjuren slet martyrerna i stycken! Och här bakom ligger fängelsehålorna.

Flickorna såg sig omkring på de väldiga höga väggarna och tyckte sig rysande i fantasin höra fångarnas kedjor rassla därinne i mörkret... Men det var blott amerikanernas röster och steg som ekade mellan stenblocken.

— Hu, utbrast de, då med ens ett ljud hördes bakom dem.

— Det var bara en uggla, lugnade farbror Edvard. Men nog kan man i fantasin glömma världen utanför och drömma härinne. Vi satt här ofta, Rolf och jag, och försökte lösa världsgåtorna tillsammans, medan månen lyste med sitt silver mellan de trasiga valvbågarna och lejonen tycktes smyga sig fram över arenan...

— Oh tyst, snälla farbror Edvard! Det är så roligt att höra på men jag blir faktiskt rädd! Mona kramade hårt hans arm. Farbror Edvard berättar så man lever med alldeles som om det vore verklighet!

— Det *var* en hemsk verklighet en gång! Bröd och skådespel ville folket ha! Människorna var grymma då, som nu... han suckade. Men vi ska väl gå ut igen till de där ståtliga Napoleongossarna och så ta vägen hem till pensionatet.

Därute stod mycket riktigt de två carabiniererna kvar, och Jakob gav dem en beundrande blick. Herr

Ristell pekade ut Titusbågen och det gamla Forum för dem, innan de åter gick några smala gator för att laga sig hem till Pensione Luna. De passerade alldeles förbi ett annat av antikens torg, som låg likt en fördjupning nedanför gatan, och Mona hejdade Jakob för att berätta om alla de hemliga kattor som funnits där i hundratal i hennes barndom. Där brukade de ligga och sola sig bland marmorblocken och slåss som vilddjur om matbitarna som en vaktare brukade ge dem.

Men nu var de snart framme vid sitt mål, farbror Edvard frågade efter post hemifrån medan flickorna skyndade före upp på sitt rum. Skorna klapprade så lustigt mot det röda tegelgolvet. När de gjort sig i ordning för natten stod de en stund vid fönstret och såg ut på den sydländskt mörka natthimlen, där några stjärnor blinkade med klarare sken än hemma, tycktes det dem.

— Vi stänger luckorna och kryper i säng, sade Jakob gäspande, men i samma ögonblick kom en skara sjungande soldater marcherande där nere på gatan. Du store vad här är tjusigt! utbrast Jakob. »Sjungande soldater på italienskt torg», kunde den scenen heta! Det verkar faktiskt opera!

— Titta, däruppe är Karlavagnen! sade Mona. Och nu lyser den på dem därhemma och på Erik, precis som på oss!

— Nu kommer det bestämt inga fler trubadurer och sjunger för oss, Jakob rös litet i sitt tunna nattlinne. Kom så kojar vi! Eller ska du stå här och svärma längre?

Mona stängde dröjande fönsterluckorna. Natten

därute och pulsslagen från »Den eviga staden», »Världens hjärta», som farbror Edvard också kallat den, fängslade henne med barndomsminnenas trollmakt och sammanflätades med hennes drömmar om framtiden och tanken på Erik . . .

FJORTONDE KAPITLET

Solen lyste brännhet över Forum Romanum, den stora öppna platsen från antikens dagar. Blommande rosenbuskar slingrade mellan bländande vita marmorblock och pelare, medan en och annan gyllenröd eller smaragdgrön ödla blixtsnabbt kilade fram i det bländande solgasset.

— Nu är det visst bäst vi går hem och vilar middag, sade herr Rostell och började torka av sin palett. Vi har minsann varit flitiga tillräckligt. Man står inte ut i värmen längre.

Jakob betraktade ännu en gång tempelruinen, vars ljusa pelare sträckte sig i höjden mot Colosseums mörka massa långt borta i bakgrunden. Hon tog några steg till Monas staffli och kastade en granskande blick på Monas skiss av Apollo-templet med de gula rosorna och de röda blommande pelargonierna nere vid marmorsockeln. Palatinens blekskära murar var lätt antydda som bakgrund.

— Tjusigt! Hon gick åter tillbaka till sin plats för att börja packa ihop målargrejorna. Där stod en ung man med svartlockigt hår och lyfte artigt på hatten.

— Molto bene satto, signorina! Han gav Jakob en drömmande blick ur sina smekande bruna sammetsögon och gick sakta en bit längre bort, där han dröjde liksom försjunken i beundran av Vestalernas stympade statyer.

— Du Mona! Hörde du vad han sa? Vad betydde det? viskade Jakob ivrigt.

— Att det var bra gjort, din målning menar jag, svarade Mona och slog ihop målarlådan. Han står därborta och väntar på att vi ska gå förbi, ska du se. Du har nog fått en beundrare, hon skrattade.

Det visade sig att Mona var sannspådd, ty då de återvände till hotellet hade de hela tiden italienaren i hälarna, men på några meters avstånd. Flickorna stannade och beundrade läderarbetena i ett butiksfönster, och genast stannade deras följeslagare ett stycke därifrån för att åter sakta följa efter då flickorna skyndade på stegen för att hinna fatt farbror Edvard.

Vid porten till Pensione Luna såg Jakob sig om och mycket riktigt, där stod deras beundrare i gathörnet och tände en cigarrett, medan han såg efter henne . . .

Till lunchen serverades en härlig kyckling och sallad. För den som önskade fanns kramsfågel, men Mona förklarade förtrytsamt att hon aldrig, aldrig i livet skulle kunna äta de små sångfåglarna.

— Tänk om det är just de stararna som brukar bygga bo därhemma, utbrast hon och såg med allt annat än milda blickar på herrn vid bordet bredvid som just kalasade på småfågel, stekt på spett med brödskivor emellan. Herr Rostell kunde inte annat

än småle åt hennes tonfall, men instämde av hela sitt hjärta. Men när han beställde bläckfisk för sin del och förklarade att det var en läckerhet, var det Jakobs tur att skjuta fatet ifrån sig i förfäran. Flickorna föredrog obetingat kycklingen och spaghettin tillagad på italienskt vis.

— Om jag då talar om för er att det är hackade tuppkammar ni har i den där goda såsen på spaghettin, vad säger ni då? frågade farbror Edvard med en road glimt i ögat.

— Det är faktiskt gott i alla fall! Slurp! Jakob sög in de långa trådarna i munnen. Det kan inte katten äta spaghettin så fint som du Mona! Mona bara skrattade och svepte vant makaronerna om gaffeln . . .

— Nu vilar vi ett par timmar, kom sen ner i hallen så far vi till Nemisjön i eftermiddag. Med de orden skickade herr Rostell dem upp till den vanliga middagsvilan.

Det var skönt att få sträcka ut sig på sängarna i det svala rummet med fönsterluckorna väl tillslutna. Jakob somnade snart, men Mona låg ännu en stund och tänkte på allt de hunnit med dessa tre veckor de varit i Rom. Först och främst hade hon sökt upp syster Jenny, den gamla barnsköterskan, och sen hade de tillsammans med henne vallfärdat till den vita villan bland cypresserna där Mona tillbringat sin barndom . . . Den gamle portvakten Antonio fanns inte längre kvar och trädgården såg vildvuxen ut. De som bodde där nu tycktes inte vårda den så väl. Monas ögon tårades vid minnet av hur hon stått och sett upp mot fönsterna som en gång hört till faderns

ateljé. Farbror Edvard hade gjort en liten skiss av villan och trädgården, medan flickorna och syster Jenny satt och småpratade på stenmuren under de blommande vita mandelträden.

— Den blir ett av mina käraste reseminnen, tänkte Mona där hon låg och strök bort en tår. Beslutsamt vände hon sig på andra sidan och snart sov även hon, medan solen brände allt hetare därute på gatorna.

Efter ett par timmar var de åter redo att fortsätta dagens program. Flickorna var i god tid nere i hallen och väntade på herr Rostell. Utanför porten kastade Jakob en blick uppför gatan och kunde inte låta bli att helt försiktigt ge Mona en knuff. Ty vem kom därborta över Piazzan om inte deras beundrare från Forum Romanum!

— Är det *dig* eller *mig* han vill tjusa till? viskade Jakob.

— Ta honom du, jag nöjer mig med farbror Edvard, småskrattade Mona.

— Kom så går vi över på skuggsidan, det är minsann varmt ännu, sade herr Rostell och gick med långa steg före över gatan.

Snart satt de i bussen, herr Rostell och flickorna längst fram, och deras mörkögde beundrare borta vid dörren. Men när de kom till den lilla staden Nemi glömde till och med Jakob för en stund bort den efterhängsne kavaljeren.

På torget rådde bullrande liv och rörelse. Där var marknad med stånd av alla de slag, och alla försäljarna sökte överrösta varandra med rop och skrik. Även folkmassan skrek och skrattade, där den träng-

des kring de olika stånden. I en grop i marken hade en man tänt en eld där han stekte kyckling och bjöd ut till salu. En annan bakade bröd och en tredje sålde underliga främmande frukter. Mitt genom vimlet kom ett par carabinierer sakta promenerande, eleganta som vanligt med röda revärer på uniformsbyxorna, vita handskar och sina pittoreska Napoleonhattar. En grupp soldater trängdes kring ett kaffestånd, och herr Rostell hade all möda att bana väg åt sig och flickorna över torget och bort till brunnen, där vattnet friskt och svalkande flödade ner i bassängen.

Med lätt vaggande höfter och mjuka steg kom några kvinnor med höga kopparkrukor på huvudena för att hämta vatten. Flickorna såg beundrande efter dem och följde sen farbror Edvard bort till en liten restaurang som låg ovanför Nemisjön.

— O så vackert! Jakob såg förtjust ner på den lilla kratersjöns blå yta, där den låg djupt nerbäddad mellan de höga stränderna, just likt ett blått öga.

— »Dianas öga» heter den också, sade Mona och liksom läste Jakobs tankar . . . Här har jag varit ofta förr, det kommer jag ihåg.

— Sen dess har de grävt fram det gamla kejsarskeppet som låg på bottnen, berättade farbror Edvard. Ett gyllene skepp som roddes av galärslavar . . .

Men nu kom kaffet och ännu en gäst som slog sig ner vid ett bord i närheten. Det var åter igen »den sammetsögde» som flickorna börjat kalla honom. Han satt helt stilla och rökte, medan de bruna ögo-

nen oavvänt såg på Mona och Jakob, som om han inte kunde besluta sig för vem av dem han skulle ägna sin beundran.

— Usch, han riktigt klistrar fast ögonen vid oss, viskade Mona.

— Ja, men han är vådligt stilig! Jakob kunde inte låta bli att i smyg se dit bort. Herr Rostell tycktes inte alls ha lagt mårke till deras uppvaktande kavaljer, utan fortsatte att berätta för flickorna om kejsartidens gamla Rom... Men det började bli svalare och var snart tid att ta bussen tillbaka igen...

— Får vi gå och handla litet på hemvägen, bad flickorna.

— Vi kan ta vägen till Spanska trappan, svarade farbror Edvard, där finns det fina butiker i närheten, och sedan kan vi gå och höra på »De blå nunnornas» aftonsång en gång till.

Snart flanerade de på Corson och flickorna såg in i butiksfönstren. De gick in i en av de många affärerna för sidenschalar, och Jakob köpte en grön, medan Mona valde en svart schal med långa fransar. Dessutom köpte hon en långsmal randig sidenduk och ett stycke röd brokad till en kudde. Jakob rådbråkade sin engelska, medan Mona som underhållit sina språkkunskaper sen barndomen, på klingande italienska begärde att få varorna hemsända till hotellet.

Utanför butiken väntade herr Rostell och på andra sidan gatan skymtade deras trägne beundrare. De strövade vidare, alltjämt med »den sammetsögde» som eskort, och var snart framme vid Spanska trap-

pan där herr Rostell köpte en stor bukett rosor och gav dem.

— Ni får väl pryda ert rum, sade han. Det är omöjligt att motstå all denna prakt!

— Åh, här är som paradisets trädgård! Mona insöp rosornas doft och såg sig om bland blomsterförsäljarnas jätteknippor av rosor, anemoner, nejlikor, violer och jasmin.

— Här valde förr målarna ut sina modeller, berättade farbror Edvard medan de gick uppför den breda trappan till kyrkan på kullens topp.

De kom just i tid för aftonsången när solen började sjunka bakom Roms kullar, trädgårdar och husfasader. Tysta gick flickorna efter farbror Edvard in i den svala kyrkan. Drömmande såg de mot gallret bakom vilket ljust blå kåpor och bleka ansikten skymtade. Sången tonade under valven, rökelsen doftade och med sakta frasande kåpor och dok försvann åter »De blå nunnorna» genom en låg dörr in i klostret.

Det var som att komma ut i en annan värld då de åter stod på krönet till Spanska trappan och såg på folkvimlet där nedanför. De trängde sig fram mellan grupper av soldater, både italienska och amerikanska och var snart tillbaka vid Pensione Luna, där middagen väntade.

Det knackade på dörren då Mona och Jakob just höll på att snygga sig till middagen. Det var deras inköp som anlänt, och förtjusta draperade de sig i de vackra schalarna som skulle bli presenter till Jakobs mamma och Monas mormor, då det åter knackade på dörren.

Denna gång stod piccolon där med en stor kartong adresserad till: »Signorina svedese». Pojken bara skakade på huvudet och grinade med sina vita tänder då Mona på italienska frågade honom vem som lämnat paketet och till vem av dem det var.

Ivrigt rev Jakob upp papperet och tog fram en stor knippa violer.

— Till *vem* av oss är det tror du? Hon sökte förgäves efter ett kort.

— Tag dem du, jag nöjer mig med farbror Edvards rosor, svarade Mona skrattande åt Jakobs röda kinder och deras förtjusta uttryck.

— Men det här är väl som i en bättre roman! Jakob skyndade till fönstret, slog upp luckorna och såg ner på gatan... Men han finns då inte härnere nu, tillade hon besviken. Fast det *måste* vara »sammetsögat», det är så klart, tillade hon.

När flickorna efter en stund kom ner i matsalen, bar Jakob en knippa violer på axeln medan Mona fäst en av rosorna på sin klänning. Ingen av dem lade märke till småleendet som lekte på herr Rostells läppar.

FEMTONDE KAPITLET

Farbror Edvard och flickorna stod nere vid hamnen i Venedig och såg ut mot redden. Eriks båt låg därute och själv var han på väg in till hamnen. Nu lade barkassen till och Erik hoppade ur.

— Mona! Älskling!

— Erik!

— Goddag farbror! Hej Jakob! Efter att ha kramat om Mona ett ögonblick hade han tid att hälsa även på dem. Med en stolt min av äganderätt tog han därefter Monas arm under sin och såg ivrigt på herr Rostell.

— Vart ska vi nu ta vägen då?

— Ja, Jakob och jag tar väl en promenad åt ett håll och du får eskortera din dam, så möts vi på hotellet vid tedags. Hur lång landpermission har du?

— Fint, ända till i morgon kväll. Chefen var alla tiders hygglig.

— Bra, då gör vi upp våra planer när vi ses igen. Nu, Jakob, ska vi göra de där två den utsökta glädjen att försvinna. Herr Rostell lyfte sin hatt till svar på Eriks strama honnör och så försvann han och Jakob i vimlet.

— Mona älskade! Det var fint få se dig igen. Kom så går vi utmed stranden. Du ser strålande ut så det förslår! Erik såg på henne med sina klara blå ögon, och Mona log helt lycklig till svar.

De gick utefter havsstranden, men av de vackra palmer som här och där gav skugga, eller de många mörkröda seglen på det pärlemorskimrande havet med Capris blå konturer långt ute, såg de ej mycket. Ej ens Vesuvius' svarta rökpelare fångade deras intresse. De såg blott varandra, och ett par timmar försvann som i en dröm där de satt på en bänk, Mona med sin hand i Eriks.

De hade ju så mycket att tala om. Först och främst

allt som hänt under deras långa skilsmässa. Om Eriks resa och Monas arbete. Om framtiden...

— Jag blev så glad när du skrev till Rom, sade Mona till sist. Det var en sådan överraskning att jag skulle få träffa dig här! Men Jakob hade helst stannat i Rom tror jag, hon skrattade skälmskt. Jo ser du, fortsatte hon till svar på Eriks frågande min. Jakob har fått en beundrare i Rom. En anonym figur som skickat henne blommor var kväll, men det är aldrig något kort med. Första gången visste han inte vad hon hette, men sen tog han reda på det... Du kan tro hon är i sjunde himlen.

— Du då? frågade Erik. Har du inga blommor fått?

— Joo, massor! Hon gapskrattade då hon såg hans min. Av »pappa Edvard» förstås! Han tryckte henne ömt intill sig.

— Du ska få blommor av mig! Kom! Det är förresten tedags snart. Var bodde ni, sa du?

De strövade vägen tillbaka till hamnen, men några blomsterflickor mötte de ej. I stället omringades de av trasiga tiggare, och ivriga, gestikulerande försäljare av koraller i olika nyanser från djupaste rött till blekaste rosa. Erik valde ut ett skärt halsband som han lindade flera varv om halsen på Mona och köpte örhängen och klips i stil därtill... Sen föll valet på en miniatyrmandolin av skölpaddskal och ännu ett par örhängen, denna gång av röda koraller.

— Nu *måste* vi gå! Mona skrattade av glädje och tog Eriks arm. Vad du klarar dig bra och kan pruta till och med! inte visste jag att du lärt dig italienska!

— Åh, pruta och en del andra glosor, det mås-

te man kunna i hamnarna. Nu är du fin, min flicka lilla! Han såg gillande på henne och gav henne en kyss på kinden. Det är en fördel med att vara i ett sådant här land, ingen tar illa upp för att jag ger dig en kyss mitt i trafiken!

De gick som två lyckliga barn genom de livligt trafikerade gatorna. Mona kände vägen och snart var de framme vid hotellet.

— Titta vad jag har fått! Är det inte ruskigt flott?

— Titta vad *jag* har fått! Jakob och Mona talade i munnen på varandra och kunde inte låta bli att skratta, ty även om Jakobs hals hängde ett rött korallhalsband, fast inte fullt så långt som Monas rosafärgade.

— Tur att *jag* inte köpte koraller åt dig också. Farbror Edvard smålog och räckte Mona ett paket som hon ivrigt vecklade upp och fann att det innehöll ett armband i silverfiligramsarbete.

— Farbror Edvard skämmer bort mig rakt på tok! utbrast hon.

Men nu var Erik hungrig, och teet och kakorna försvann i en hast. På eftermiddagen gjordes ett besök på Eriks båt »Damaskus» som låg förankrad ute på redden. Helt stolt presenterade han Mona för sin chef och visade flickorna omkring, medan herr Rostell och kaptenen, som var en gammal vän till Eriks far, talades vid.

När Mona såg sig om inne i Eriks hemtrevliga hytt med hennes eget fotografi på det lilla bordet, kände hon sig så vek om hjärtat; och när hon sen hörde honom tala till en av besättningsmännen rodnade hon

av stolthet i sin tur över hans trevliga manliga sätt och uppträdande.

De roddes åter i barkassen tillbaka till kajen, och efter den festliga middagen tog Mona och Erik en kort promenad utefter stranden. Nu bolmade röken tjock från Vesuvius topp och lågorna syntes röda mot himlen. Det ständiga mullrandet var skrämmande men stämningsfullt. Men de hade order att inte dröja för länge ute och samlades snart åter alla i hotellets stora hall, tills det var dags att krypa till kojs . . .

— Vad säger ni om att fara till Capri i dag, mina barn? frågade herr Rostell då de träffades morgonen därpå. Pompeji väntar vi väl med tills vi är ensamma igen? Han såg frågande på Mona. Vad säger du, Mona mia?

— Jag röstar för Capri, svarade hon glatt. Då kan vi bada och det ska bli ljuvligt. Jag riktigt längtar efter att få doppa mig.

Alla var överens om att detta var ett bra förslag, och snart var de ombord på båten som förde dem och en skara andra turister till sagoön som skymtade så ljus i fjärran mot Medelhavets intensivt blå vatten.

Flickorna hängde över relingen då de närmade sig stranden och kastade i kopparslantar till småpojkarna, som dök ner i djupet efter dem. Det vimlade av simmande pojkar och småbåtar med försäljare omkring dem, och på stranden mötte ett par fiskargubbar med långt vitt skägg och röda toppluvor. Herr Rostell satte sig ned vid sitt skissblock medan ungdomarna tog ett bad.

— Uppe från båten såg vattnet ut som bläck, men

oh så kristallklart, ropade Jakob och sparkade upp kaskader med fötterna, medan hon med långa simtag försökte nå Erik och Mona, som redan hunnit långt ut.

— Kanske som bläck med en aning mjölk i, hojtade en frustande röst alldeles intill henne. Men salt är det så det förslår! Jakob såg rätt in i de skrattande ögonen på en ung man som hon förut lagt märke till bland passagerarna på båten.

— Är ni också svensk?

— Javisst! Och jag har törstat efter att få tala svenska en hel månad! Han trampade vatten framför henne . . . Namn, Per Norgård, Pelle kallad. Journalist till yrket, adress Stockholm, Sverige!

— Namn, Maja-Lena Jakobsson, Jakob kallad! målarkludd till yrket, adress Stockholm, Sverige! Jakob ropade skrattande sitt svar. Men här kommer mitt gäng!

Pelle blev naturligtvis genast en av dem. Mona och Erik var storbelåtna med att Jakob fick någon att ägna sig åt, och inte heller herr Rostell hade något att invända mot att sällskapet utökades. Han för sin del hade stött på en gammal bekant från gamla dagar som ännu bodde i sin villa på Capri, och efter lunchen på hotellet slog de båda herrarna sig ner i professor Angelottis trädgård medan ungdomarna strövade ner till hamnen för att finna någon båt som kunde föra dem till Grotta Azzurra, »Den blå grottan».

En fiskare och hans lille pojke gestikulerade och hojtade på dem och de hoppade ner i den lilla båten som mest syntes lik ett nötskal på de långa dy-

ningarna. Den lille svartlockige pojken satt där uppkrupen i fören och skrek oavlåtligt med gäll röst: »Maccheroni, maccheroni!»

— Vad i fridens namn menar killen? Inte kan han väl få några makaroner här inte! utbrast Jakob. Mona och Pelle storskrattade.

— Kära du, det betyder »dricks» helt enkelt, han vill ha en slant av oss. Men nu får du lugna dig din byting. Mona ropade några ord till pojken, men han fortsatte med sitt skrik.

Nu nalkades de grottans öppning, ett litet hål alldeles i vattenbrynet där berget stupade rätt ner i havet. Mellan två stora vågor passade roddaren på att låta båten glida in därigenom, medan de alla låg tätt nedböjda mot båtbottnen. En väldig vågkam stängde för gluggen liksom när en dörr stängdes, men ändå var det ljust därinne. Ett förunderligt blått och luftigt ljus liksom svävade över dem, bergväggarna höjde sig runt omkring, men över deras huvuden syntes inget tak, blott detta underbara dis som av dimslöjor.

Mellan ett par vågkammar fördes båten åter ut i solen och till det öppna vattnet. De roddes mot land, och efter att ha givit fiskaren hans betalning och den lille skrikhalsen en extra slant, promenerade de sakta utefter stranden upp mot de höga klipporna och terasserna på ön. Ungdomarna skildes åt; Mona och Erik var snåla om denna sin sista eftermiddag tillsammans, ty klockan tio i kväll skulle Erik åter vara ombord, och sen fick de inte träffas förrän han kom hem på allvar i juni.

— Låt mormor ordna med vårt bröllop till dess.

Han lade sin arm om henne, där de satt under ett blommande doftande träd och såg ut över Golfen.

— Var vill *du* helst ha det? Mormor frågade mig, men jag ville gärna fråga dig först. Du förstår, i Västerköping har *vi* ju våra hem och massor av vänner och bekanta, men . . . hon tvekade.

— Men? Vad då? Det skall bli precis som du vill, förstår du väl. Bara jag får *dig* så får du ordna bröllopet uppe på Kebnekajse om du vill!

— Det bleve allt för kallt i alla fall, hon skrattade och smög sig till honom. Men ser du, jag är så kär i Blåskärs Ö. Jag skulle önska att vi fick vigas i den gamla kyrkan på fastlandet där vi konfirmerades en gång i tiden!

— Vilken jättefin idé! Det är ju helt enkelt strålande! Mona, du är en pärla. Där känner vi oss *hemma* både du och jag! Men tror du inte att mormor håller på Västerköping?

— Mormor! Nej, jag tror nästan hon blir lika glad åt det som vi. Då behöver det inte bli så mycket folk, förstår du, bara några av våra kamrater och så vi själva. Och moster vill gärna ha besväret, det sa hon en gång.

— Så klämmigt av henne! Och jag är tacksam om det inte blir alltför stor galaföreställning, vet du! Men vi har god plats på Stupet för kamraterna du vill ha dit. Gör precis som du vill, älskling . . .

— Tänk att farbror Edvard fick korn på en dublett åt oss i Göteborg. En så söt liten våning. Fast köket är ju bara en kokvrå av minsta sort.

— Jag är van att reda mig med små utrymmen, och du tar då inte så värst stor plats. Han såg gil-

lande på hennes slanka gestalt. Vi kommer att få det prima och så blir jag hemma hos dig ett helt år, innan jag är klar med min sista examen.

— Ett år går så fort bara! Monas förut så strålande glada ansikte fick ett allvarligt uttryck. Åh, så ensamt det blir sen Erik! Det kom tårar i hennes ögon.

— Den dagen, den sorgen! Tänk inte på det nu, raring, bad han ivrigt. Det är kanske inte så lätt att vara en sjömanshustru, men du har mormor och »pappa Edvard» och det är jag glad åt. Se inte så ledsen ut, Mona, då blir jag också ledsen. Du får ordna vårt hem i Västerköping om du vill, sen när jag är på sjön, då kan vi bo *var* du vill! Bara jag *alltid* har dig att komma hem till! Mona, raring, gråt inte...

— Nej, hon log och torkade en tår ur ögonvrån. Jag *ska* bli en duktig sjömanshustru, lita på mig du. Jag har mitt arbete och nu först har vi vårt härliga år tillsammans!... Det blir så sött, förstår du, vårt lilla hem. Tänk att du inte får se det förrän till bröllopet!

— Jag har köpt en del fina saker, dukar och sånt som jag tror du tycker om. Det ska jag skicka hem vid tillfälle.

— Titta, där kommer Jakob och Pelle! Mona avbröt honom och Erik grymtade förargat. Vad har de här att göra just nu?

— Jag skulle vilja säga adjö till dig riktigt, Mona. Nu får vi inte vara ensamma längre! Han tog hennes hand och såg allvarligt in i de grå ögonen som mötte

hans med en så öm blick . . . Vi ses i juni, älskling. Glöm inte att jag tänker på dig var dag!

Nu kom Jakob och Pelle allt närmare. Erik tryckte en hastig kyss på Monas läppar och kramade hårt hennes hand. Sen följdes ungdomarna åt till hamnen för att möta herr Rostell.

Båten låg färdig till avgång, solen färgade vattnet i rosa, och en och annan delfin tog ett elegant hopp mellan vågkammarna. Snart blånade Capri i fjärran, och de närmade sig alltmer Neapel med Vesuvius kägla högt bortom staden.

Mona och Erik stod tillsammans i fören och såg på de tjocka rökpelarna som virvlade från vulkanen upp mot skyn, men deras tankar var långt borta.

— Mina kära barn, farbror Edvard kom bort till dem. *Var* ses vi härnäst, vi tre?

— På Blåskärs Ö, svarade Erik. Det har Mona bestämt.

SEXTONDE KAPITLET

»Hejsan — lilla Maj!

Innan vi ger oss av ifrån detta paradis ska du väl få ett ordentligt brev. Hoppas alla vyer nått fram! Att vi haft roligt det förstår du, och i Neapel inte minst, för där träffade jag Erik.

Vesuvius var något av det märkligaste tycker jag.

du kan tro det rök och dånade däruppe i kratern. Alla människor pratade som gamla bekanta på nervägen i bergbanan, ingen kunde vara överlägsen när moder jord själv mullrade så dovt. Svavelfläckarna var så intensivt gula mot den svarta lavan, men allt var kusligt som ett dödens landskap, ända tills vi kom ner till vingårdarna igen . . .

På Capri blev vi bekanta med en Stockholmspojke som heter Per Norgård. Journalist förresten och för närvarande en stor beundrare av Jakobs charm. Men du kan tro Jakob har haft fler kavaljerer! Hon fick en beundrare i Rom som vi döpte till »Sammetsögat.» Han skickade blommor var och varannan dag och följde oss i hälarna första dagen. Men vi fick aldrig tag på vad han hette eller vem han var. Men du förstår att Jakob var i sjunde himlen när hotellpojken allt som oftast kom upp med blombuketter. Men hur hon grävde och letade i papperen var det ändå aldrig något kort med . . . Jag trodde aldrig vi skulle få iväg Jakob från Rom för den där anonyme riddarens skull, och hon var inte värst glad då vi for till Neapel. Men jag var desto gladare för jag visste att Eriks båt skulle ligga där. Nu har visst i alla fall Pelle slagit »Sammetsögat» ur brädet, för nu skriver hon långa epistlar till honom varenda dag.

I Assisi dit vi for sen, upplevde vi också en kul historia. Där var det en kypare som blev förälskad i oss båda två. Det var för våra »blå ögons skull», sa' farbror Edvard. Men hur de kan tycka att mina grå och Jakobs mörkblå är så märkvärdiga, det förstår ju inte *jag*. Men farbror Edvard säger att söder

om Florens är alla ögon blå som inte är bruna. Och vi är skönheter, förstår du, två skönheter från norden, blonda trots Jakobs svarta lockar!

I alla fall fick *vi* alltid två bakelser var, då det serverades efterrätt, medan alla andra fick bara en. Vår kypare smög på tysta fjät runt vårt bord och serverade oss, medan hans svarta ögon trånsjukt försökte drunkna i våra blå! Farbror Edvard fick också två bakelser eftersom han var i sällskap med oss, för skams skull, som han sa! Den där killen blev i alla fall för efterhängsen till slut och stod varenda kväll nedanför vårt balkongfönster och rökte cigarretter... Han kunde åtminstone hållit serenad för oss! Till slut var jag nästan skraj och letade genom hela rummet till och med byrålådorna, då han en kväll inte stod därnere på sin post.

Nu har vi i alla fall lämnat både Assisi med den vida utsikten över Umbriska slätten och alla olivträden på sluttningarna och även Florens bakom oss. I Florens var det min tur att bli förälskad. Ja bli inte orolig, jag föll för Michel Angelos »David». Om du visste vad han var bländande vacker i vit marmor! En jättegosse som kom en att önska att man varit bildhuggare framför allt annat. Farbror Edvard berättar ju alltid historier om allt vi ser, och när han talade om hur Rafael kasserat ett marmorblock för det var felaktigt eller sprucket, och så Michel Angelo tog just det blocket och högg ut sin David därur, då nästan frös man över ryggen, som när man hör en vacker dikt!... Men vi dröjde inte länge nog i Florens, farbror Edvard tycker det är så vemodigt med märkena efter kriget. Omkring Arno

var mycket förstört, fast det var ännu värre i Neapel...

Floden Arno var lika gulgrå som Tibern och hur kvinnorna kunde få sina kläder rena i det vattnet kunde man rakt inte förstå! Men där hölls de i alla fall och tvättade stora lakan i kallt vatten och sen bredde de ut dem på trottoaren och satt och väntade, medan solen skötte om torken åt dem. Massor av tvätt hängde också alltid och fladdrade på streck mellan husen högt uppe över gatan både där och nere i Neapel; så mycket grådaskiga plagg har jag då aldrig i livet sett förr. Det såg fattigt ut men pittoreskt.

Ja skulle jag berätta allt kul vi har sett så fick jag väl skrivkramp innan jag var färdig! Och man vet inte vad som är det vackraste! Kyrkklockorna som ringer jämt och ständigt, i Rom var det visst flera hundra på en gång, allt plaskande av vatten i de många fontänerna, eller de underliga processionerna vi såg. I Assisi t.ex såg vi ett långt tåg med små konfirmander, småflickor klädda som brudar följde efter en massa präster i granna kåpor och kjolar och korgossarna som svängde med rökelsekaren. De kom uppför den dammiga vägen nerifrån slätten upp till Assisi, som ligger högt på en bergstopp. I den stan blev jag förresten bestulen på min kamera, och ändå satt jag på den! Jag tittade så på torghandeln och på tupparna som de bar levande upp och ner i fötterna att jag inte kände hur någon tog den. Har ingen aning om vem tjuven var.

Nunnorna är vådligt dekorativa, de passar in i landskapet mellan de runda olivträden. De har nog

tjugo underkjolar på sig så tjocka ser de ut ibland. Har de sen solhattar stora som kvarnhjul, se de för härliga ut... Men de »blå nunnorna» i Rom, de var vackra som änglar!

Ja nu har jag pratat fram och tillbaka, men som du förstår är vi i alla fall på hemväg. Med »sorg och klagan» lämnade vi Rom fast vi för säkerhets skull sista kvällen gick till Fontana di Trevi, det är en väldig fontän och bassäng där man ska kasta en kopparslant i vattnet utan att se sig om, för då kommer man säkert dit igen, säger farbror Edvard. Men nu efter Florens och Assisi har vi visst kommit till det tjusigaste av allt, vår sista etapp på resan... Vi är i Venedig, förstår du! Venezia! Låter det inte underbart?

Vi roddes i gondol till hotellet från stationen, och den tjusiga karlen som rodde oss sjöng som självaste Jussi. Innan jag alldeles förgås av skrivkramp ska jag beskriva vår utsikt från fönstret just nu... En grön kanal med stilla kluckande vatten, vid huset mitt emot ligger en gondol, och ibland hör man en roddare sjunga... På de stora kanalerna går förstås motorbåtar också, men just här är det så tyst och romantiskt. Nu ska vi strax gå ut, ja man *kan* gå också på några smala gator bort till Piazzan. Vi ska se på tavlor, och sen ska vi fara till en glasfabrik. Ja, jag vet inte allt. Men nu har Jakob slutat sitt brev till Pelle, så nu måste jag sluta.

Hejsan raring!
Mona»

P. S. Du och Rune och Janina och Honolulu ska komma på mitt bröllop i juni!! D. S.

— Är du klar? Jakob klistrade omsorgsfullt fast frimärket på kuvertet.

— Jadå, Maj har fått både en massa naturbeskrivningar och litet om »Sammetsögat» till livs! Mona skrattade retsamt. Att du har glömt honom så totalt, Jakob! Pelle måtte väl inte vara hälften så romantisk!

— Retsticka där! Jakob lät sig inte bekomma. Gå nu och knacka på dörren hos vår livvakt och fråga om vi får gå ut, är du snäll. Tänk, Mona, på den gamla goda tiden före kriget kunde vi fått gå vart som helst och när som helst! Tror du inte farbror Edvad är lite *för* rädd om oss? Inte en enda kväll på hela resan har vi varit ute efter tio, och knappt en minut utan förkläde.

— Erik ville också att vi skulle vara försiktiga, du minns väl i Neapel så mycket tiggare där fanns! Riktigt som förr är här nog inte än, fast vi har då inte mycket märkt förstås, mer än de bombarderade husen. Jag tycker italienarna är underbara, glada och snälla, precis som jag minns dem från förr!

— Visst är de tjusiga! Och så omtänksamma sen! Minns du den där rara vaktmästarn på museet i Florens? Var gång jag tänker på honom är jag färdig att dö av skratt! Kommer du ihåg? Jakob reste sig och utförde en pantomin som kom Mona att kasta sig på sängen och skratta så att tårarna rann.

Med överdriven oro i sitt ansikte såg Jakob på en inbillad partner. Deltagande lade hon huvudet på sned, därefter tog hon några steg bort till garderoben, öppnade dörren och med ett soligt leende visade hon med en handrörelse dit in. Därefter steg hon

liksom före in i garderoben, dammade av en inbillad stolsits och drog undersökande i ett lika låtsat snöre på väggen. Därefter nickade hon belåtet och förde sin tänkta partner in över tröskeln. Sen gick hon av och an några steg fram och tillbaka utanför den stängda garderobsdörren, nickade emellanåt lugnande åt Mona och höll sig betecknande för magen.

— Ja, de är faktiskt rörande och naturliga som barn. Ingen dadda kunde ha varit snällare! Men du förstår att var gång han nickade så där tröstande till mig, medan du var därinne, höll jag på att förgås av skratt! Mona torkade sina ögon och reste sig ur sängen. Jag ska väl gå till vår käre livvakt nu då och be om lov! Hon sprang ut ur rummet över korridoren, men först nere hos portieren fann hon herr Rostell som stod och studerade en karta över Venedig.

Efter en stund promenerade flickorna i förväg bort till Piazzan där de köpte var sin påse ärter och matade duvorna som i hundratal flockade sig omkring dem.

När herr Rostell litet senare kom gående, stannade han, obemärkt av flickorna vid torget, tog fram sitt skissblock och trollade med lätta penndrag fram en bild av dem med duvor i de utsträckta händerna, duvor på huvudet och duvor som trängdes omkring deras fötter.

— Nej men se där är farbror Edvard! Mona fick syn på honom och hoppade över fåglarna fram till honom. Vad ska vi göra nu? utbrast båda flickorna med en mun. Vattenfärgerna har vi med, tillade Ja-

kob och slog på axelväskan. Förväntansfullt tog de honom under var arm.

— Vi börjar väl på museet. Än är det så pass tidigt att vi får gå ostörda därinne. De gick bort över Piazzan och var snart inne i de svala museisalarna.

— Tänk vad vi hade det bekvämt i Sixtinska kapellet, när vi låg på golvet och kikade på målningarna, sade Jakob. Vad det är härligt att inte behöva genera sig ett dugg om man skulle få lust att bete sig så igen!

— Vart har farbror Edvard tagit vägen? Han är redan därinne. Kom Jakob! Flickorna skyndade efter och fann herr Rostell försjunken i beundran inför en av Bellinis madonnor.

Innan de visste ordet av hade de tillbragt tre timmar på museet och började känna hur hungriga de var. Nu kom några fler turister och de lämnade gärna museet för att åter gå ut i solskenet. Efter lunchen, då farbror Edvard kom dem att rysa genom att äta sin favoriträtt, små skära nykokta bläckfiskar, tog de som vanligt en stunds vila på sitt rum innanför de stängda fönsterluckornas svalka.

— Du Mona! Jakob kunde inte låta bli att prata.

— Mmmm . . .

— Vet du vad *jag* tror? Jo att forbror Edvard köpte den där spetsduken som vi beundrade så i går, medan vi matade duvorna! Den får nog du i lysningspresent!

— Inte . . . Du pratar, den som var så dyr!

— Sanna mina ord! Han kom därifrån i alla fall! Har du inte märkt att du får allt du bara pekar på

av farbror Edvard. Han är allt vådligt svag för dig. Tänk bara med vilket tonfall han säger, »min blivande sonhustru!» Om han varit tjugo år yngre, du Mona, då skulle jag allt ha försökt vampa honom, han är alla tiders charmör!

— Har du glömt ditt »Sammetsöga» och alla andra beundrare nu, eftersom du börjar dilla om farbror Edvard? skrattade Mona. Men du har förresten alldeles rätt. Det finns ingen som han, så underbart rar...

— »Sammetsögat!» Ja, du sa något, svarade Jakob. Den killen har inte hörts av sen Rom. Och jag har faktiskt glömt honom! Kan du begripa det! Han som verkade så mystisk och tjusig på alla sätt! Men de tycks nöja sig med att dyrka sin tillbedda på avstånd, italienarna, eller också står de under ens balkong och röker cigarretter som den där kurren i Assisi! Det blir för enformigt i längden för mig, nej tacka vet jag en vanlig svensk pojke, även om han är rödhårig eller fräknig... Jag har förresten bestämt med Pelle nu! Hon blåste ut ett rökmoln och lade nonchalant cigarretten på marmorskivan på nattduksbordet.

— Vad säger du!!! Mona reste sig på armbågen, i en hast var hon alldeles klarvaken.

— Jo ser du, Pelle och jag tror att vi ska kunna klara oss på hans skriverier och min målning, svarade Jakob med låtsat lugn men i tysthet överförtjust över att se Monas häpna min. Och då följer jag med honom till Paris när han reser ut nästa gång. Då ska vi bo på Montmartre! Tänk bara, tänk! Hon kunde inte längre behärska sin iver utan släng-

de sin kudde högt i luften, den hamnade med en duns på Monas knä.

— Jakob! Det menar du inte! *När* har ni bestämt det? Och du som alltid sagt att du aldrig skulle bli kär på allvar förrän du var en berömd konstnärinna! Mona satte sig upp i sängen och bara stirrade på Jakob.

— Ja men se, då hade jag inte träffat Pelle! Jakob småskrattade. Medge att han är söt med sina fräknar på näsan och sin jargong! Han är allt ett strå vassare än din Erik, du! Aj, förskoning! Hon värjde sig för kudden som Mona slängde tillbaka på henne.

— Tror du verkligen att du är kär på allvar nu? frågade Mona efter en stund tveksamt. Du som har svärmat för så många . . .

— Jaa, Jakob rodnade och svarade med för henne ovanligt allvar. Det är något alldeles särskilt nu, förstår du. Pelle och jag passar ihop . . . Och nu är jag ännu mera angelägen om att bli berömd, för hans skull också förstår du . . . Hejsan Mona, se inte så häpen ut. Nu är det bäst vi går upp, så inte farbror Edvard sticker iväg utan oss!

— Åh, det är ingen risk . . .

Eftermiddagens färd i gondol ut till Lido där plagen vimlade av badande blev en underbar avslutning på deras utflykter i Venedig. Men det var vemodigt att sen fara hem till hotellet och börja packa för hemresan. Flickorna satt helt tysta tillbakalutade mot kuddarna i gondolen och iakttog Giovanni som stod i fören och skötte sin åra med sådan smidig elegans, medan han sjöng en visa, avbruten av

melodiska varningsrop då han passerade mötande farkoster.

— Vi lever som i en saga, mumlade Mona och lät blicken glida utmed husfasaderna, där stenarna nertill glänste gröna av vattengräs ovanför kanalens lugna vattenyta.

— Se Suckarnas bro! utbrast Jakob då de svängde runt ett hörn och sakta gled under brovalvet och in på Canale Grande bort till Piazzan för att motvilligt stiga ur och möta verkligheten och vardagsbestyren för hemresan.

Giovanni log och skrattade till avsked sitt soliga leende, en gammal gubbe med en lång båtshake höll gondolen intill kajen medan de steg ur och herr Rostell gav honom den lire han väntade sig för besväret.

Farbror Edvard bjöd på en festlig avskedsmiddag den sista kvällen i Italien. Han sade några ord till kyparen som tog in en flaska Lacrimae Christi och bjöd flickorna dricka en skål före hemresan.

— Vi har haft en härlig tid mina vänner, sade han. Allt har gått bra i lås och vi har fått njuta av skönheten och den ljuvliga solen i detta land. Ni har fått se så många av världens förnämsta konstskatter och Söderns leende natur . . . Och ni glömmer säkert aldrig den här resan, den finns inte målad i bilder bara på era tavlor utan också inom er hoppas jag. Nu ska vi önska oss en god hemresa, vi flyger från sommaren till våren därhemma! Men innan avfärden ska vi dricka en skål för våra närmaste, de som inte är med oss i dag, men som vi tänker på i våra hjärtan. Skål Prima Vera! Han höjde sitt

glas mot Mona. Vi två höjer våra glas för mormor och Erik! Och om jag inte sett fel vill du att vi ska höja glaset för Pelle också! Skål Jakob!

— Farbror är då en riktig trollkarl! Jakob rodnade medan Mona klappade händerna av förtjusning.

— Ja, då får jag kanske absolution när jag erkänner att *jag* vet mer om »Sammetsögat» än ni två! Herr Rostell småskrattade. Det var nog egentligen jag som spelade »sammetsöga» och skickade dig de där blommorna min tös!

— Va? Jakob och Mona gapade av förvåning.

— Jo ser du, när jag såg att du behövde uppleva litet romantik då det blev för enformigt för dig med Mona som bara hade Erik i tankarna och mig som inte vågade släppa er ensamma på äventyr, använde jag mig av den där gynnaren som visade sig så intresserad av er i bussen och på gatan. Han försvann snart i vimlet, men jag tog upp hans mantel och skickade blommorna... Sen kom Pelle och gjorde det hela onödigt och det just i lagom tid... Nå får jag din förlåtelse min nådiga?

— *Farbror!* Farbror är då alla tiders! Ett sånt spratt! Jakob och Mona skrattade så högljutt att bordssällskapet bredvid leende såg på dem.

— Skål Jakob! Skål carissima! Farbror Edvard klingade med sitt glas först mot Jakobs, därefter mot Monas.

— Jag vet inte vad som var roligast eller intressantast. Det var ju så mycket vi fick se... Mona samlade ihop fotografierna alltefter som moster Gudrun lämnade dem tillbaka... Museerna var ju ett kapitel för sig, där njöt ju vi dubbelt som fick se så mycket i original som vi bara läst om. Och sen var det så vackert överallt! Färger och landskap var olikt allt annat vi sett... Och tänk på alla typer man fick se! Alla underliga figurer som det vimlade av! Jag minns utanför Peterskyrkan då vi såg en skara pilgrimer som kom över Petersplatsen, då var där en man klädd i brun kåpa och med en törnekrans över pannan och det toviga håret. Han bar på ett stort kors och gick med bara fötter som såg så dammiga och smutsiga ut. Kanske hade han vandrat över hela Italien för att komma dit!... På samma gång såg vi en bonde från södra Italien i den mest komiska nationaldräkt man kan tänka sig! Han hade en ljusblå plisserad knäkort kjol över sin vanliga cheviotkostym och så ett litet vitt serveringsförkläde på magen!

— Nu överdriver du väl ändå? Moster Gudrun drog på munnen åt Monas beskrivning.

— Nej jag försäkrar! Han hade ett stadigt paraply också. Det går inte gärna en italienare utan, men så kan det regna hejdlöst. Jag minns ett skyfall som kom på en sekund och nästan sköljde bort både oss och spårvagnen vi satt i...

— Ja du har minsann fått roa dig och se dig om-

kring. Moster Gudrun lade det sista kortet i Monas knä.

— Men vi har arbetat också! Vänta bara tills vi får börja hänga, ska moster se en sån fin utställning vi fått ihop.

— Tänker ni verkligen på allvar att ställa ut, Jakob och du? Tror du det lönar sig i den här lilla stan? Moster Gudrun lät helt kylig i sitt tonfall.

— Säkert! Farbror Edvard säger att det är klokt. Vi *måste* visa oss. Och vi har en hel del från fjällen också. Jag talade med fru Gårdberg i går senast, och hon har lovat oss hotellets lilla uppackningssal. Vad det ska bli kul då Jakob kommer och vi ska börja hänga!

— Det enda är att det blir litet jäktigt så nära inpå lysningen, inföll fru Sörensson och såg upp från sitt arbete vid skrivbordet.

— Ja men tänk vilken reklam! utbrast Mona och skrattade. Hör bara: »Berömd målarinna», nej, det duger inte, »Framåtsträvande, förhoppningsfullt målargeni ställer ut på sin lysningsdag!» ... Jag ska i alla fall gå upp till redaktör Svensson på »Köpingen» och be honom göra litet reklam för oss, tillade hon ...

— Jag får väl hjälpa Malin baka alla de sju sorterna till kafferepet på söndag i ditt ställe, så att du får ägna dig helt åt dina ramar och det du grejar med, sade moster Gudrun vänligt. Det är bara roligt att vara hemma ett tag och få leka hemmadotter igen, mamma lilla ...

— — —

Några dagar efter detta samtal kom också herr Rostell till Västerköping för att övervara Monas och Eriks lysning. Och på söndagsförmiddagen promenerade de Storgatan fram på väg till kyrkan, först Mona och farbror Edvard, därefter fru Sörensson med sin dotter, doktorinnan Kull, på ena sidan och gamla Malin på den andra. Mona vred nästan huvudet ur led under sina försök att konversera med dem alla. Det var ett glatt sällskap, och Mona hann inte känna tomheten efter Erik förrän hon satt i kyrkbänken mellan mormor och farbror Edvard . . .

När kyrkoherde Grenberg till slut kom till kungörelserna och läste upp namnen: »Erik Rostell och Monica Elisabeth Brand», fylldes hennes hjärta av glädje, och hon kramade hårt både mormors och farbror Edvards hand. Gamla Malin torkade bort en tår ur ögonvrån, men Mona lutade sig fram förbi mormor och nickade glatt åt den gamla.

Vilken underbar söndag hade hon inte haft! Mona såg åter för sig hur hon vaknat på morgonen av att mormor kom in i rummet för att själv väcka sin flicka och ge henne de första presenterna. Ivrigt vecklade Mona upp papperen och fann en silverbricka med vackert arbetad kant. Men den lilla glasskålen i gammalt rubinglas som mormor sedan räckte henne, kom henne att knappast tro sina ögon.

— Men mormor! hade hon utropat. Den är ju mormors! Inte kan mormor ge bort den!

— Den skulle Birgit fått, nu får *du* den i stället. Jag vill att du alltid skall ha något i ditt hem som minner dig om ditt barndomshem här, min tös. Var rädd om den, den har varit min mors en gång, hade

mormor svarat och Mona hade bara kunnat krama henne hårt till tack.

Sen hade överraskningarna följt slag i slag. Ute i matrummet stod fönsterbordet dukat som till födelsedag då Mona kommit dit in. Moster Gudrun och morbror Einar gav henne och Erik en vit servis med en elegant smal guldkant i mönstret, och från Lill-Einar stod där ett etui med både gafflar och skedar i gammalt silver, medan småbarnen gratulerade med två eldfasta karotter... Gamla Malin hade virkat grytlappar och vävt en matta av ljusa trasor, och farbror Ernst och tant Nanny hade sänt en kaffeservis med både assietter och kakfat i samma stil.

— Ja, har inte du blivit begåvad min flicka, utbrast farbror Edvard. Nu kan ni möblera med tavlor förresten! Mona avbröt honom och flög honom om halsen, ty nu fick hon syn på farbror Edvards present och det var just den stora vackra broderade bordduken, som hon beundrat så i Venedig.

— Åh, vilket klosterarbete! hade moster Gudrun sagt.

Mona hade knappt kunnat fatta att alla dessa skatter var hennes och Eriks. Lill-Einars dyrbara present hade gjort henne helt förlägen, ty moster Gudrun hade sagt något om att hon och hennes man aldrig kunde glömma hur Mona en gång räddat Lill-Einar från att drunkna, därför skulle hon ha detta minne...

— Ja, vilken lyckodag hade det inte varit! Ack att Erik kunnat vara med!... Men nu väcktes hon ur

sina tankar, ty slutpsalmen spelades och folk började trängas på kyrkogången...

— — —

Dagen därpå kom Jakob med middagståget från Stockholm. Nu skulle flickorna ordna för sin utställning. Vaktmästar Nilsson på hotellet hjälpte dem bära, och snart stod de i lilla uppackningssalen omgivna av tavlor. Herr Rostell kom efter en stund och granskade deras urval, gav goda råd och rökte sin pipa medan han road hörde på deras glam och skämt...

Flickorna hade två väggar var att fylla. Mona samlade sina barnporträtt i en grupp, Italienmotiven för sig och skisserna från fjällresan samt ett par dukar från Blåskärs Ö närmast fönstret. Jakob däremot blandade om sina färgsprakande skisser från fjällen och Italien och ville inte höra på herr Rostells förslag om en mera lugn gruppering. Men då en del av hennes ramar visade tendenser att vilja lossa i fogarna, ingrep han och skickade vaktmästare Nilsson efter spik och hammare. Snart stod han vid en improviserad arbetsbänk och lagade i all hast Jakobs slarvigt hopsatta ramar.

— Du får laga att Pelle lär sig snickra, förmanade han. Inte duger det med sådant här slarv.

— Det är inte Pelles fel, log Jakob. Jag får allt stå där med skammen själv. Snälla farbror jag har rakt inga anlag att slå i spik, jag bara slår mig på fingrarna. Men det blir så dyrt att köpa så många ramar färdiga!

— Du har i alla fall tonat dem bra, sade herr Rostell och granskade belåten den list han höll i han-

den. Men de här två tavlorna får du på inga villkor sälja nu, dem ska du ha kvar till nästa gång du ställer ut. Märk dem med: »Privat ägo», och du, Mona, får spara de där tre från Rom och ett par av fjällmotiven.

— Jag sätter upp priserna så högt i stället att ingen vill köpa dem jag vill ha kvar. Det ser mycket skojigare ut. Titta en sån berg och dalbana jag har gjort i ordning! Jakob lade fram en del prislappar hon präntat där sannerligen priserna skuttade från femtio upp till tvåtusen kronor.

— Nej, Jakob, det där duger inte. Sätt jämna priser som Mona gjort, det verkar mera vederhäftigt. Håll dem gärna låga om du ovillkorligen *vill* sälja, invände herr Rostell. Men Jakob skakade på sina svarta lockar.

— Det ser mycket mer kul ut så här, vidhöll hon envist.

Snart var väggarna tätt behängda med både färgglada och mer dämpade dukar, samt en del akvareller, några i bleka färger och med drömlikt vackra motiv. Flickorna var överförtjusta, och även herr Rostell såg sig gillande om i salen.

— Sannerligen tror jag inte du hade rätt flickunge! han nöp Jakob i kinden. Det är en viss ordning i din oordning! Du har låtit färgerna spela mot varandra riktigt lyckat, även om det är litet oroligt på dina väggar. Ja, måtte ni nu ha tur och få det beröm ni förtjänar. Själv är jag riktigt stolt över mina båda debutanter!... Men kritik är också bra, glöm inte det flickor. Utan kritik lär man sig ingenting...

— Tänk om det ingen kommer! utbrast Jakob för väl tionde gången dagen därpå då flickorna redan klockan elva började speja efter besökare.

— Ja men vi har ju inte annonserat att det öppnas förrän klockan tolv, sade Mona. Det är klart att det kommer folk! Mormor har ju så mycket bekanta här i stan. Alla dom ska väl komma åtminstone och se vad vi duger till!

— Jag känner på mig att det inte kommer en katt! Och titta, nu börjar det regna! Du ska få se att det går för oss som för Abbe och Lisa-Lotta när de hade utställt i höstas och det regnade hela veckan. Inte en människa vågade sig utom dörren för alla spårvagnar var överfulla, och de sålde bara tre tavlor tillsammans!

— Ja men det här är inte Stockholm, svarade Mona. Här är inte folk vana att åka spårvagn eller så rädda för regn. Var du lugn, snart har vi dem här... Du, tänk om vi skulle försöka på en riktig konstsalong vi också nästa år! Det vore väl alla tiders?

— Det får jag aldrig råd med! Det är ju så dyrt. Tänk dig hyran och procenten på det vi säljer. Minns du Lillan Alm? Hon jobbade i fem år och sen satsade hon allt hon hade på att ställa ut. Visst fick hon *sälja,* nästan alltihop gick åt; men kostnaderna tog hela förtjänsten så hon hade ungefär en tia kvar när allt var över!... Nej det är inte lätt... Hon suckade... Men det är dumt att behöva sälja allt man målar undan för undan bara för att få levebröd, då kan man ju aldrig ställa ut något...

En sån här fin samling olika saker får vi kanske inte ihop mer, du.

Flickorna gick runt i rummet och såg på de olika grupperna. Där var fjällstugan med geten utanför och de mäktiga fjällen bakom. Här var en fiskargubbe från Capri med Medelhavets blåa yta som en skimrande bakgrund och där en båt med röda segel utanför Neapels hamn. I ett hörn hängde ett par av Jakobs klenoder, Apollotemplet på Forum i Rom och mitt emot hängde Monas favorit, en smal kanal i Venedig, med grönt stilla vatten och en vacker muryta på palatset i fonden.

När Jakob på nytt började bli otålig öppnades dörren, och Mona neg för doktor Sten, en gammal vän till familjen.

— Såå, det här är vad ni har att bjuda på? Med händerna i fickorna och rynkade ögonbryn gick han runt i salen och mumlade ibland: Inte så illa, inte så illa . . .

Det lät ju uppmuntrande och flickorna gav varandra menande ögonkast. Ännu gladare blev de då han utan vidare köpte en av Jakobs akvareller och Monas oljeduk från Fjällstugan.

— Du milde, utbrast Jakob då han gått. Fortsätter det så här så är vi ena lyckans smörblommor! Hit med pennan! S-å-l-d! Det du! Det tar sig något ut! Hon tog Mona i armen och svängde runt bordet med henne. Men nu hördes åter steg utanför och redaktör Svensson från ortstidningen kom in. Jakob bjöd honom genast en cigarrett och nickade knipslugt åt Mona. Bäst hålla sig väl med honom! Men Mona som kände honom sen gammalt, visade lugnt

deras dukar och berättade litet om resan med farbror Edvard. Hon var lika lugn som om hon stått på torget och sålt blomkål! sade Jakob sen till fru Sörensson . . .

— Hör på det här! Mona läste ivrigt och med hög röst: »Betagen stannar man inför ett par motiv från Lappland och fjällen. Man märker en ärlig strävan att fånga landskapets egenart, det är en stämning som lyser igenom och fängslar. Ett par barnporträtt fängslar även!»

— Det här då, tyst ett tag! skrek Jakob: »Vilket färgrikt samspel och vilken djärv komposition visar inte fröken Maja-Lena Jakobsson i sina skisser från Södern.»

— Ja men det här var då inget vidare, avbröt Mona: »Man märker ännu det sökande, ibland litet tafatta greppet, fast färgernas renhet fängslar hos de unga debutanterna. Kanske kan tiden ge mognad . . .

— Det är klart att de måste skälla också, men mest har det faktiskt varit riktigt fina recensioner, sade Jakob belåten. De önskade oss ju välkomna igen då vi vuxit till i ålder och visdom, och berömmet beror nog inte *bara* på att du känner tidningskurrarna i stan. Farbror Edvard säger att *han* är nöjd med oss och det betyder mest i alla fall.

— Ja, och han tycker det är viktigt nu att vi blir omnämnda, svarade Mona, och »Nyheterna» är ingen dum tidning att få beröm i, sa' han i morse.

— Bara jag fick sälja ändå mer, Jakob dinglade med benen där hon satt på bordskanten och rökte en cigarrett med tidningarna framför sig . . .

Dagarna på hotellet var både spännande och fyllda av glädje likaväl som besvikelse. Flickorna turade om med vakthållningen vid måltiderna, eljest satt de troget på hotellet från tolv till sju om kvällarna. Ibland var det glest med besökande och de flesta gick sin väg utan att köpa något. Jakob, som satt en del av sina akvareller så lågt i pris som femtio kronor, fick sälja mest, men i stort sett hade det gått bra för dem båda. Sista dagen var fru Sörensson uppe hos dem, och då hon bestämde sig för ett av Jakobs färgglada blomstermotiv, ville Jakob först inte ta emot pengarna.

— Snälla tant Anna, invände hon. Får jag inte ge tant Anna den i stället? Men fru Sörensson skakade på huvudet och förklarade bestämt att hon också var en kund i dag som alla andra, all vänskap till trots.

På kvällen packade de samman sina osålda dukar, både Jakobs tvåtusenkronors alster och Monas tavlor med etiketten: Privat ägo, som fanns kvar i gott förvar tills de en gång längre fram åter kunde ställa ut. Vaktmästar Nilsson hjälpte dem bära bort ett par av de sålda tavlorna som fått hänga kvar så länge utställningen pågått, men de flesta bar de själva hem till respektive köpare.

Det var med verklig stolthet Mona gick hem till sin gamla lärarinna fröken Bergström med ett italienskt motiv, som denna inköpt och lovat hänga upp i skolans sällskapsrum till minne av f.d. eleven Monica Brand. Jakob var inte mindre lycklig när de traskade bort till sjukstugan där två av sköterskorna köpt ett par av hennes akvareller.

Det blev sent innan flickorna fått allt hoppackat och till rätt adressat, i synnerhet som de flesta av köparna ville prata en stund med dem innan de fick gå vidare.

— Gode tid vad det är hemtrevligt i den här stan! utbrast Jakob. Alla är ni så bekanta! Det brukar vara så svårt att skiljas från det man målat, man blir så kär i det, men nu är det nästan som om det bara vore goda vänner som har köpt av oss!

— Alla känner mormor och tycker om henne, svarade Mona. Det har vi minsann haft nytta av, tro mig!

— Hon ska få alla tiders kram då vi kommer hem i kväll, lovade Jakob. Synd att forbror Edvard har rest, han är då alla tiders! Om du visste vad jag är tacksam mot honom!... Åh, i kväll måste jag skriva till Pelle och berätta hur mycket jag sålt! Tänk om vi skulle kunna dra oss fram till slut, han med sin penna och jag med min pensel!... Då bär det iväg till Paris du!...

Arm i arm gick de Allégatan fram, båda helt uppfyllda av glada förhoppningar för framtiden. Nu var de framme vid grinden och gick in i mormors trädgård där äppelträden stod i full blom och vårblommorna lyste i rabatterna.

— Kom! Åh, vad jag är hungrig! Mona grep Jakob i armen, och de rusade med buller och bång uppför trappan.

ADERTONDE KAPITLET

På kajen vid frihamnen i Göteborg stod Mona och farbror Edvard tidigt en morgon ungefär tre veckor efter sen Jakob lämnat Västerköping och väntade på tillåtelse att få gå ombord på ångaren »Damaskus», som låg där glänsande vit i solskenet, äntligen hemma efter sin långa färd från hamn till hamn över haven.

Nu gick den siste tullmannen iland, och några passagerare trängdes på landgången, ivriga att återse sina anhöriga därnere på kajen. Erik hade skymtat uppe på däcket ett par gånger och vinkat ner till dem, men nu skyndade Mona och herr Rostell ombord och snart stod de också på däck och fick hälsa på honom.

— Väderbiten och frisk som vanligt, min pojke! Farbror Edvard slog honom på axeln och gick sen bort till relingen och försjönk till synes i betraktelser över det liv och den rörelse som rådde på kajen, medan Erik drog Mona med sig till en mera lugn vrå vid en av livbåtarna.

— *Du!* Du! Är det verkligen du! Jag kan knappt tro att det är sant! Han såg på henne med glittrande blå ögon. En kyss måste du ge mig, sen har jag en väldans massa jobb som väntar. Vi hinner bara pratas vid ett par minuter. Men jag kommer iland så fort jag blir klar. Oh, vad jag längtat efter dig! Det har varit en lång resa den här gången! Han kramade henne hårt intill sig...

— Aj, vad du är stark! Åh, Erik att du är hemma igen! Mona strök honom över den brunbrända kin-

den. Men du kommer väl snart? Jag har ju så mycket att visa dig, vi ska packa upp förstår du och möblera och...

Han kysste henne åter och åter, men efter en stund förde han henne bort till farbror Edvard. Den unge styrmannen hade ännu mycket att bestyra då avlastningen skulle börja och kunde inte lämna fartyget.

— Jag blir väl klar att komma till er vid fyrasnåret. Var ska vi träffas? Tack för att jag fick se en skymt av dig, Mona! Hejsan raring, glöm mig nu inte tills vi ses igen!... Han följde dem hurtigt till landgången, vinkade och försvann snart i trängseln in i båtens innandömen.

Mona gick helt motvilligt efter farbror Edvard bort till bilen och spejade förgäves efter Eriks gestalt. Men hur många gånger hon än vände sig om syntes han inte till någonstans...

Det var dukat till familjemiddag hos morbror Einar och moster Gudrun. Det förlovade paret var hedersgäster, men de hörde inte mycket på varken vad värden eller farbror Edvard sade i sina välkomsttal till Erik. Mest såg de på varandra med ett lyckligt leende, ibland måste väl Erik svara på en eller annan fråga om sin långa resa, men gladast var de två, då kaffet var drucket och de äntligen fick en stund för sig själva.

Moster Gudrun började ordna för sin resa dagen därpå då hon och barnen skulle fara i förväg till Blåskärs Ö, farbror Edvard gick hem till sitt och morbror Einar försjönk i en tidning.

Mona visade helt stolt Erik sin nyckelknippa med

nycklarna till deras lilla våning, och så tog de farväl av familjen för att ta en promenad bort till Guldheden och ta en titt på dubbletten som skulle bli deras första hem...

När de stängde dörren efter sig och stod i det lilla kapprummet, kunde de se det stora fönstret i vardagsrummet mitt för den öppna halldörren. Kvällssolen sken in över kappsäckar och koffertar, ett par stolar som Erik kände igen från sitt gamla pojkrum, samt Monas staffli i ett hörn.

— Jag har inte ordnat *någonting* ännu! Det blir mycket roligare då du är med, utbrast Mona. Kom och titta på utsikten nu först av allt! Hon drog honom med sig ut på balkongen och där stod de länge, Erik med sin arm om Monas axlar.

— Tycker du om det? frågade Mona litet senare. Du förstår vilken tur vi hade som fick tag i det här! Hon visade honom det mindre rummet som skulle bli deras sovrum och den vrå som i hyreskontraktet kallades för »kök». Visst blir det trångt, men vi kan ha matvrå i hallen, där ryms precis ett bord och några stolar... Och gardinerna har jag färdigsydda allihop, det är bara att sätta upp dem! Men först ska vi köpa de möbler vi ska ha... Oh, det blir härligt, Erik! Säg, vad tycker du om det?

— Det är alla tiders! Gissa om vi inte ska få det prima! I morgon dag går vi ut och köper möblerna, nu har jag sparat lönen hela den här tiden och litet till har jag bredvid. Vad du har varit bussig som väntat på mig och inte gjort i ordning, så att jag också får hjälpa till!

Vad vill du ha gjort? Ska jag börja packa upp

med detsamma? Han började dra av kavajen, men Mona hejdade honom.

— Inte i kväll. Nu ska vi bara prata. Sätt dig här och berätta! Jag vill höra precis vartenda dugg om din resa!

— Och jag vill helst bara titta på dig! Erik satt där helt fåordig. Glädjen över att äntligen vara hemma igen gjorde honom fattig på ord och tyst långa stunder. Helst ville han sitta och höra på Mona och alla hennes planer, medan han sakta lekte med hennes yviga lockar och hon lutade huvudet mot hans axel . . . Till slut tog han upp en ask ur fickan.

— Du ska ha ett minne av vår första kväll, sade han.

— Åh, alltid skämmer du bort mig med presenter! Förtjust öppnade hon etuiet och fann ett armband i mörknat silverarbete, med ett spänne av någon grön metall.

— Det ska vara antikt, såvida de inte ljög för mig förstås. Han knäppte på henne armbandet. Jag köpte det i Grekland. Tycker du om det?

— Åh du! Hon rufsade om hans hår som hon brukat då de var barn. Du ger jämt så underbara presenter! Minns du ringarna jag fått av dig på Stora Öberget? Silverringen har jag gömt på i alla år och den här tar jag aldrig av mig! Hon höll upp sin hand där en ring med en glimmande grön sten prydde hennes finger . . . Egentligen skulle vi ha suttit uppe på berget nu också, då hade det varit tre gånger gillt!

— Vårt första hem är allt en ännu finare plats att ge dig presenter, sade han. Men nu är klockan

en hel del, de undrar nog därhemma. Vi får väl slita oss härifrån nu . . .

Med stolt äganderätt stoppade Erik nyckeln Mona givit honom i sin kavajficka och sen följde han henne hem till doktor Kulls hus. Men de hade svårt att skiljas åt och han gick med upp och satt en stund tillsammans med morbror Einar på balkongen, innan Erik sade godnatt för att gå hem till farbror Edvard . . .

Nu följde bråda men soliga dagar. Erik blev ju inte genast ledig från sitt arbete, men varje fristund skyndade han bort till det lilla hemmet på Guldheden, slängde av kavajen och drog på möbler, hamrade och spikade av hjärtans lust. När han mönstrat av och var helt fri, arbetade de hela dagarna i sin våning och nändes knappt gå därifrån vid måltiderna som de turade om att äta än hos farbror Edvard och än hos morbror Einar. Men så var också allt snart fejat och fint, de nya möblerna så skinande blanka utan en fläck, gardiner i glada färger hängde för fönstren och det rådde den mest prudentliga ordning i skåp och lådor . . .

— Är här inte gulligt? Mona kramade överlyckligt mormors arm, när denna anlände till Göteborg på väg till Blåskärs Ö och tog deras arbete i beskådande. Det blev i alla fall inte så trångt! Vi har ju köpt så litet möbler, men vi tycker det är lagom så här. Sitt i den här stolen! Sitt här!

Fru Sörensson provade skrattande båda de bekväma stolarna på ömse sidor om den öppna spisen. Hon beundrade allt och var förtjust i den ljusa eleganta sovrumsmöbeln, det enda helt nya i våning-

en. Vilstolarna hade Erik fått av sin farbror och låtit klä om med ett vackert tyg i en mild grön färg, bokhyllan och den lilla hörnsoffan var från Monas flickrum, och i hallen hade de ordnat en matvrå med bord och stolar från Eriks pojkrum. Där hade Mona med sin pensel trollat fram vackra blomstermotiv på de glatt blålackerade stolsryggarna.

På väggarna hängde tavlor både av herr Rostells hand samt ett par av Monas far. Även målargänget hade sänt några bidrag; en madonnabild med Ivar Langs signatur i hörnet hade fått en hedersplats över soffan. Mitt emot stod en gammal sekretär Mona fått av mormor och på den de kära porträtten av föräldrarna, »mamma Birgit», hennes unga styvmor, samt fotografiet av mormor bredvid den vackra skålen av rubinglas.

— Se, där har Erik sin vägg! Mona visade på ett lågt skåp med glasdörrar där två bleknade porträtt av Eriks föräldrar stod på ömse sidor om en liten smäcker båtmodell. Innanför glasdörrana skymtade en samling av snäckor, koraller och andra suvenirer från hans resor.

— Får vi det inte fantastiskt underbart? Hon fotsatte att förevisa linneförrådet, prydligt inlagt på hyllorna i ett inbyggt skåp, samt servisen och silvret i lådorna inne i kokvrån.

Fru Sörensson följde ungdomarna och såg på allt, lika glad som de. Men inom sig bar hon på den känsla av vemod som grep henne vid tanken på att nu skulle hon mista sin flicka. Det skulle komma att bli mycket tomt därhemma i det stora huset i Västerköping hela nästa år. Men sen när Erik åter måste

ge sig ut på långfärder var det gott för Mona att om hon ville kunna flytta sitt lilla hem närmare mormor. Fru Sörensson suckade lätt, men greps ändå oemotståndligt av Monas och Eriks glada förtjusning över den underbara tid som nu väntade dem

Nu när det lilla hemmet stod klart att i sinom tid ta emot de nygifta, var det inte lönt att gå kvar längre i den varma, heta staden, utan det gällde att packa och komma iväg till Blåskärs Ö. Där fanns också en hel del att bestyra innan bröllopet skulle gå av stapeln och moster Gudrun väntade otåligt på sin mors och Monas ankomst.

Doktor Kull körde sina båda gäster dit en lördagseftermiddag, det blev en härlig bilfärd utefter kusten, och inte många dar därefter kom herr Rostell och Erik och slog ner sina bopålar på Stupet.

NITTONDE KAPITLET

Vinden slätade ut flaggorna mot den blå himlen, solen sken och vågorna glittrade på fjorden, där Eriks nya segelbåt låg för ankar vid bryggan nedanför doktor Kulls villa på Harnäset. Hela dagen i går hade Mona och Erik sysslat med att bära ombord proviant, färskvatten, en kappsäck och diverse klädespersedlar. Nu låg båten där segelklar, vit och vacker och solen lyste på de förgyllda bokstävena i aktern, man kunde på långt håll läsa dess namn, »Monika».

På backen framför villan sprang Monas nya hundvalp fram och tillbaka och jagade småfåglar i enbuskarna, precis som Kalkutta gjort förr om somrarna. Kalkutta fanns inte längre, han hade blivit alldeles för gammal och skröplig och innan Mona for från Västerköping hade han fått sin grav under jasminbuskarna i mormors trädgård... Men när hon berättat för Erik om sin stora sorg och hur hon saknade sin lilla kära hund, hade han en dag kommit tillbaka från en tur in till Göteborg med den här pigga valpen i sällskap. Och fast Mona aldrig skulle glömma Kalkutta var hon redan så förtjust i den nya hunden.

— Damaskus! Kom och sitt vackert nu! Tvillingarna Birgit och Leif gjorde allt för att få valpen att lyda, men hur de än drog i honom, slet han sig lös och sprang muntert skällande runt, runt.

— Han är för liten än för att ha så mycket förstånd! Kom till matte, pojken min! Mona kom utspringande från lillstugan, medan han ivrigt slickade henne på näsan med sin röda lilla tunga.

— Kära barn, *var* blir du av? Kom in! Inte har du tid att hållas med hunden nu! ropade mormor inne från sin kammare, medan Martha, barnsköterskan skyndsamt ledde in både Birgit och Leif i villan.

— Du verkar då inte ett dugg nervös att vi inte ska hinna! Jakob stod i dörren till den andra kammaren i lillstugan och borstade ihärdigt sina svarta lockar. Och vilket namn du har gett jycken sen! Jag har då aldrig hört på maken! Först Kalkutta och nu *Damaskus!!*

— Ja, Eriks båt hette ju »Damaskus». Den som vi var ombord på i Neapel, minns du inte det? Jag tycker det är ett jättefint namn, jag... Nu kommer jag, mormor!

Mona släppte ner valpen och gick in i mormors kammare där hon skulle klä sig till brud. Klänningen låg redan utbredd på sängen och slöjan hängde över sänggaveln. Mormor själv var redan färdig i en klänning av mjukt ljusgrått siden och en flicka från damfriseringen i Vindby väntade för att hjälpa Mona med slöjan och den gamla kronan som hörde till kyrkan på fastlandet...

Jakob var den enda av bröllopsgästerna, utom tant Nanny och farbror Ernst, som fått rum på Harnäset. Men borta vid Stupet var det i stället fullt hus. I de små sovhytterna uppe på andra våningen hade Erik plats för både Pelle, Olle och en av sina egna kamrater, styrman Nils Gilling. Även Margareta och Maj bodde på Stupet, men de residerade i »Slottet» som Mona kallade den nybyggda lilla stuga på ett stort rum med en bred veranda utanför, som låg uppflugen på klippkanten intill den stora villan. Den stugan var farbror Edvards överraskning och gåva till Mona och Erik, så att de där skulle få ett eget litet krypin för sig själva, när de om somrarna bodde på ön.

— Vi har villan och ateljén tillsammans, kära barn, hade farbror Edvard sagt. Och fröken Larsson styr och ställer för oss allihop. Men ni ska känna att ni har en vrå för er. Sovhytterna däruppe blir bra till gästrum i stället.

Även här på Stupet rådde brådska i dag. Unga

röster ropade, vinden lekte i flaggspelet vars glada färger lyste lång väg, och fröken Larsson skyndade just över till »Slottet» för att bjuda flickorna på en kopp kaffe innan de skulle ge sig av till kyrkan... Men så småningom vandrade hela skaran i sällskap med herr Rostell, värden på Stupet, vägen mot bron. På andra sidan sundet stod redan ett par bilar och väntade.

Men när de kom till Janssons äng skildes Erik från de andra och tog ensam vägen utefter stranden bort till Harnäset för att hämta sin brud...

Mona stod där på trappan till lillstugan och såg honom komma uppför backen. Mormor och moster, tant Nanny och farbror Ernst, Jakob, Martha och småbarnen hade just försvunnit på stigen mellan träden. Alla var på väg till bron och till bilarna som skulle föra dem till kyrkan...

— *Mona!* Vad du är söt!! Erik stod där och bara såg på henne, han tordes knappt ge henne en kyss, så rädd var han att skrynkla hennes klänning som i glänsande veck föll omkring henne, fotsid och lång. Hennes grå ögon glittrade mot honom, strålande av glädje under den luftiga slöjan. Hon höll huvudet högt och den lilla kronan i matt guld kom henne att se ut som en sagans prinsessa. Brudbuketten av vildblommor från ägarna runt omkring var vackrare än han någonsin kunnat drömma.

— Vi måste gå vi också, viskade hon, liksom rädd att någon skulle höra henne. Farbror Einar väntar med bilen...

Han tog hennes hand i sin och hon lyfte försiktigt slöjan under armen, därefter gick de två hand i

hand skogsvägen fram ett stycke efter de andra. Ingen syntes till vid Janssons stuga, alla var på väg till kyrkan. Endast den stora svarta katten satt i solen vid logdörren och slickade lättjefullt sin blanka päls. Nere vid bron flockades som vanligt ejdrar och änder, ett par stora trutar skrek sitt gälla skri, luften var mild och vattnet doftade av tång och sommar. Mona steg försiktigt på de nötta plankorna, rädd att silkesfållen skulle fastna i bräderna, men Erik ledde henne varligt över till andra sidan.

Där var bilarna startklara, ja de gav sig iväg just då brudparet hann fram. Mona hann vinka till mormor som åkte tillsammans med tant Nanny och farbror Ernst.

— Var så god min nådiga! Morbror Einar hjälpte henne leende in i bilen, Erik fumlade med slöjan, men snart satt de två i baksätet, medan morbror Einar och Lill-Einar som skulle vara brudnäbb och dagen till ära var klädd i vit sjömanskostym, tog plats i förarsätet...

Brudmarschen tonade under de låga valven i den åldriga lilla stenkyrkan; mellan björkar och bågar som kamraterna dagen förut virat med ängsblommor och grönt gick brudparet fram. Lill-Einar i täten med en djupt allvarlig min, sen Erik med blicken riktad rakt fram och Mona med rodnande kinder och blygt darrande läppar. Efter kom tvillingarna hand i hand även de, men inte så allvarliga; de nickade i stället helt förtjust till lilla Monika, där hon satt i mammas knä och till mormor som förmanande såg på dem.

Eriks ja kom korthugget, tydligt och klart som

ett kommandoord, Monas klara röst skälvde en smula. Brudgummens gode vän och kamrat från sjön, Nils Gilling, stod i givakt på ena sidan av altaret, medan Lill-Einar stod på andra sidan med famnen fylld av det blomsterfång, som var Monas brudbukett.

Gamla Malin som också hörde till bröllopsgästerna torkade tårarna som skymde blicken i hennes ögon. Hon satt och tänkte på »frun» som nu skulle bli så ensam utan flickungen! Men på samma gång var hon så tacksam och glad att hon fått komma med och se på ungdomarna. Det var ju så obegripligt vackert och högtidligt!

Jakob och Pelle såg på varandra, Olle och Margareta likaså, och tant Nanny nickade helt belåten för sig själv. Maj satt och drömde och tänkte på Rune och de andra som visserligen var bjudna men inte kunnat komma. Marianne hade ju sin baby att sköta och Janina var med »Honolulu» i hans hem. Innan hon visste ordet av var vigseln över, musiken spelade åter och Mona och Erik stod där med ansiktena vända mot dem.

Farbror Edvard bjöd mormor armen och de följde under bröllopsmarschens festliga toner först efter brudparet ut i solen som lyste över kullarna och bergen. Alla ville ge bruden en kyss och kamraterna trängdes omkring Erik för att få dunka honom i ryggen och ropa lycka till; men bilarna väntade och snart for de i en lång rad vägen nerför backarna utefter havsstranden bort till bron.

Erik hjälpte Mona ur bilen och snart var de åter på väg över bron. Vid brofästet mötte en spelman

som sen gick före på stigen över bron bort till Harnäset, där festmiddagen väntade dukad ute på gräsplanen mellan villan och lillstugan. Trots brådskan i köket trängdes det av ansikten i fönstret, då de sprittande tonerna förkunnade att brudföljet var i antågande. Där skymtade de också snart under äreporten, som morbror Einar bundit samman av två ungbjörkar vilka bildade en grönskande båge mot den blå sommarhimlen.

Gästerna bänkade sig runt bordet, även barnen fick vara med i dag. Naturen själv hade byggt denna matsal där himlen lyste molnfri över deras huvuden, bergen stod runtom med skyddande granskog mot nordliga vindar och nedanför låg fjorden lik en bred, skimrande, glittrande gata.

Mona såg sig om runt bordet. Aldrig i hela sitt liv skulle hon glömma de vänliga, glada ansiktena! Vid hennes sida satt Erik och på den andra hade hon farbror Edvard. Mitt emot satt morbror Einar med tant Nanny och litet längre bort mötte hennes ögon farbror Ernsts leende och moster Gudruns vänliga nick. Den kära gamla Malin och Martha hade tvillingarna mellan sig, fröken Larsson tog hand om lill-Monika och sen kom skaran av kamrater, vars muntra ivriga röster hördes som ett enda sorl och skratt.

Mona böjde sig fram och såg på mormor vid Eriks andra sida och den gamla kyrkoherden som konfirmerat både henne och Erik under ett av de underbara sommarloven på Blåskärs Ö. Hennes ögon blänkte till av tårar trots den stora glädjen inom henne. Tänk att man kunde vara så lycklig att det

gjorde ont! Mormors ögon mötte hennes med den ömma, varma blick som Mona älskat allt sen hon som en ensam liten flickunge kom till det kära hemmet i Västerköping...

Nu knackade morbror Einar i sitt glas och höll välkomsttalet till gästerna. Mona spratt till och försökte lyssna på alla omkring henne, och när sen kyrkoherden talade blev hon helt allvarlig. »Trohetens blå blomma» talade han om, ja visst skulle hon och Erik vara rädda om den blomman! Sen skålade alla med brudparet, champagnekorkarna smällde och Damaskus sprang gläfsande runt bland enbuskarna. Åh, så många tal det hölls! Nu var det farbror Edvards tur att hälsa »sin kära dotter», Primavera, som han kallade henne, och sen vände sig farbror Ernst till mormor och sade många vackra ord om hur hon varit som en mor för Mona, hans käre kusin Rolfs lilla dotter.

Men när mormor reste sig och med sin djupa vackra stämma tackade Mona för den glädje hon alltid gjort henne, samt önskade både Erik och henne all lycka på livsvägen och »klokskap, kärlek och mod», då måste Mona ta fram sin spetsnäsduk och ivrigt torka sina tårfyllda ögon.

Likt en okynnig vindil kom Jakob därefter och läste upp några verser hon och Margareta författat till brudparets ära, och åter flög skämtet och leendena över allas läppar. Glädjen blev inte mindre högljudd då Nils Gilling började läsa bröllopstelegrammen som han fått sig anförtrodda...

Efter laxen och kycklingen serverades glace och krokan, ungdomarnas aptit var storartad och glas-

sen hann inte smälta i solen. De väldiga portionerna försvann i rask takt trots allt prat och skämt.

Nu var det egentligen farbror Ernsts tur att ta till orda och tacka värdfolket för dagens glänsande fest; men just då han ämnade söka dra uppmärksamheten till sig, knackade Erik till allas förvåning i sitt glas, sköt lugnt stolen åt sidan och ställde sig lång och rak bakom Mona med handen på hennes axel.

— Jag vet inte alls om det passar sig för en brudgum att hålla tal på sitt eget bröllop, började han. Men om det är aldrig så galet är det ändå något jag ska be att få säga just i dag... Det är något som Mona och jag vill ha sagt... Han gjorde ett ögonblicks paus och fortsatte sedan med fast stämma... Vi är ju båda två på sätt och vis mycket ensamma människor, jag menar altså att vi kunde ha varit det... Vi miste ju båda våra föräldrar, Mona ännu tidigare än jag... Men *om* våra föräldrar i dag kunde se sina barn, så skulle de vara fyllda av glädje och tacksamhet över hur vi har fått det i livet... *Mormor!* han bugade lätt. *Farbror Edvard! Ni två* har varit som både far och mor för oss, var på sitt håll, och på ett *oförlikneligt* sätt... Och ni andra! Han såg på dagens värdfolk, moster Gudrun och morbror Einar, samt på tant Nanny och farbror Ernst. Ni har varit våra kära anhöriga!... Därför ville vi nu tacka, min hustru och jag, inte bara för den här underbara dagen i vårt liv, utan vi tackar för den lyckliga barndomen och ungdomen som *ni två* har givit oss!...

Han böjde sig ner och tryckte en lätt kyss på fru Sörenssons kind, medan Mona kramade farbror in-

nan hon sträckte sina händer till mormor. Under kamraternas våldsamma applåder satte Erik sig åter på sin plats och såg rättframt på dem alla. Ett förnöjt leende lekte på hans läppar då fru Sörensson tryckte hans hand... Mona kastade slängkyssar med en särskilt varm nick till farbror Ernst och moster Gudrun, hennes läppar darrade men munnen log...

Hennes kinder var ännu röda av stolthet då de om en stund reste sig från bordet, ty aldrig hade Erik synts henne så manlig som nu...

— Du har valt en rar gosse, min flicka, viskade mormor då Mona smög sin arm under hennes och med både ögon och läppar liksom bad om ett svar. De stod och såg på Erik som just kysste moster Gudrun på handen och Mona skyndade bort till morbror Einar för att ge honom en kram...

Dansen gick på logen hela den ljusa sommarkvällen, spelmännen spelade så att de blev våta av svett i pannan. Kronan dansades av bruden och solen började sänka sig ned mot horisonten. Erik vätte ett finger, höll upp det i luften och viskade till Mona att det var bäst de tog vara på den västliga kvällsbrisen... Mona gav mormor ett tecken och oförmärkt smög de om en stund bort till Harnäset och lillstugan där mormor väntade på dem.

Erik skyndade in i stora villan för att byta kläder inne i doktor Kulls rum, medan Mona med mormors hjälp tog av brudklänningen och slöjan. Den stora buketten av ängsblommor satte hon i en glasskål på mormors bord.

— Låt den stå här som en hälsning från mig! Se

på den då mormor vaknar! bad hon. Men nu får jag sno mig, se Erik är redan på väg ner till sjön!

Hon hann just lagom ta på den granna röda jumpern som låg där alldeles ny och väntade, samt knyta ett rött band om håret och dra på de vita nypressade byxorna, då glada röster förkunnade att bröllopsgästerna upptäckt deras rymning och nu kom för att vinka farväl.

Alla följde med ner till bryggan, där Erik just hissade storseglet ombord på »Monika». Ungdomarna hurrade, småbarnen skrek och slängde några nävar sagogryn, de tiggt sig till i köket, i ansiktet på Mona, som kramade dem alla och till slut knappt kunde slita sig från mormor.

Men Erik sträckte sin hand emot henne och med ett vigt hopp var hon ombord. Ett ögonblick stod de där hand i hand innan Erik tog rodret och Mona beredde sig att hissa focken. Damaskus som skulle med på färden rusade ivrigt gnällande av och an mellan dem båda.

Sakta gled båten ut från bryggan, seglen fylldes av vind och deras bröllopsresa ut mellan kobbar och skär hade börjat. Monas smärta gestalt med det av brisen rufsiga håret avtecknade sig mot den vita segelduken. Hon stod där med Damaskus i famnen och vinkade, medan Erik svängde med armen, och från bryggan höjdes ett sista rungande leverop.

En häger som stått orörlig nere vid stranden flög, skrämd av människornas högljudda röster, med tunga vingslag tvärsöver viken . . .

Spelmännen på logen väntade, dansen kunde åter ta vid, ungdomarna skulle få roa sig tills solen åter

rann upp... Sen skulle de skingras åt olika håll. Nils Gilling gav sig ut på långfärd, Jakob och Pelle hade stämt möte med målarkamraterna uppe vid Värmlandsgränsen, där hon skulle måla i sommar, medan Pelle gjorde en reportageresa i Nordnorge. Maj ämnade sig till Fjällstugan och Margareta skulle hem till sin korta semester... Endast tant Nanny och farbror Ernst skulle stanna några dagar som gäster på Blåskärs Ö...

Men ännu var inte denna dag till ända. Uppe på berget vid granbersån satt mormor och farbror Edvard och såg efter båten, vars vita segel syntes bli allt mindre på dess färd mot strimman av öppet hav bortom skären.

Solens gulröda klot hade sjunkit i väster, stränderna färgades i lila och blått, men sommarnatten var ljus.

— De hinner säkert till någon lugn vik vid Måseskär, där kan de ankra och söka hamn för natten, innan kvällsbrisen lägger sig, sade farbror Edvard.

6000176734
Göteborgs universitetsbibliotek

LINDQVISTS FAVORITBÖCKER

Varje volym kartonnerad med lackerade omslag i färg.

POJKBÖCKER

2477 AHLRUD: *Tvillingdetektiverna.* Illustr. (1013)
2612 — *Det försvunna manuskriptet.* Illustr. (1013)
2724 — *Cirkus Babbini.* Illustr. (1013)
2681 COOPER: *Hjortdödaren.* Illustr. (1014)
2682 — *Den siste Mohikanen.* Illustr. (1014)
2725 — *Stigfinnaren.* Illustr. (1014)
2778 — *Skinnstrumpa.* Illustr. (1014)
2683 CROMPTON: *Alla tiders Bill.* Illustr. (912)
2684 — *Bill och de laglösa.* Illustr. (912)
2726 — *Bill den förträfflige.* Illustr. (912)
2727 — *Bill detektiven.* Illustr. (912)
2789 HENNER: *Fånge bland månmän.* (1014)
2941 — *I marsfolkets våld.* Illustr. (1014)
2779 KÄSTNER: *Det flygande klassrummet.* Illustr. (913)
2613 MEISTER-ANDERSEN: *Jan som detektiv.* Illustr. (1013)
2728 — *Heja grabbar.* Illustr. (1013)
2780 — *Jan & Co. ordnar allt.* Illustr. (1013)
2940 — *Med släckta lanternor.* Illustr. (1013)
2614 SANDBERG: *Texaspojkarna.* Illustr. (1114)
2781 TSCHIFFELY: *Två hästar.* Illustr. (1014)
2782 VERNE: *Tsarens kurir.* (1014)

FLICKBÖCKER

2615 HELLSTEN: *Monika kommer hem.* Illustr. (912)
2730 — *Monika på Blåskärs ö.* Illustr. (1013)
2783 — *Monika tar hem priset.* Illustr. (1013)
2938 — *Monika på resa.* Illustr. (1013)
2310 MATTHEWMAN: *Ann tar ledningen.* (1013)
2382 — *Rustys första termin.* (1013)
2383 — *Josie flyttar upp.* Illustr. (1013)
2478 — *En ovanlig flicka.* Illustr. (1013)
2616 — *Josies nya värdighet.* Illustr. (1114)
2617 — *Pat vid rodret.* Illustr. (1114)
2731 — *Högsta klassen.* Illustr. (1114)
2784 — *Mr Jones gör ett fynd.* Illustr. (1014)
2785 — *Den nya flickan.* Illustr. (1014)
2479 von POST: *Mejt och Christina.* Illustr. (1114)
2732 TOLDERLUND-HANSEN: *Gökungen.* Illustr. (1114)
2786 WERNER: *Puck på internatskola.* Illustr. (912)
2787 — *Puck slår sig lös.* Illustr. (912)
2940 — *Puck i fara.* Illustr. (912)
2733 ZWILGMEYER: *En yrhätta.* Illustr. (912)

LINDQVISTS

3: 75